UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Mgr. Veronika Drzková

Vzorový zákon UNCITRAL a rozhodčí řízení ve vybraných evropských státech

Rigorózní práce

Pověřený akademický pracovník: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc.

Tematický okruh: Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu) : 12.5.2020

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 213 433 znaků včetně mezer.

_____

Mgr. Veronika Drzková

V Malmö dne 7. června 2020

Obsah

1 Úvod 5
1.1 Cíle práce 7
1.2 Metody práce 8
2 Rozhodčí řízení a mezinárodní obchodní arbitráž 8
2.1 Historický vývoj 9
2.2 Doktrinální rozdělení 10
2.3 Výhody arbitráže 12
2.4 Vliv národních předpisů na arbitráž 15
2.5 Role mezinárodní obchodní arbitráže v dnešní době 16
2.6 Výběr vhodného místa konání mezinárodní obchodní arbitráže 18
3 Vzorový zákon UNCITRAL 20
3.1 Přijetí a revize Vzorového zákona UNCITRAL 21
3.2 Vzor pro vnitrostátní právní úpravy 23
3.3 Obsah Vzorového zákona UNCITRAL 24
4 Švédsko 25
4.1 Švédská úprava mezinárodní obchodní arbitráže 25
4.2 Srovnání švédské právní úpravy se Vzorovým zákonem UNCITRAL 30
4.2.1 Arbitrabilita 31
4.2.2 Vzdání se práva podat námitku 32
4.2.3 Rozhodčí smlouva 33
4.2.4 Kompetenz-kompetenz 34
4.2.5 Rozhodčí tribunál 37
4.2.6 Průběh řízení 42
4.2.6.1 Rozhodné právo 42
4.2.6.2 Asistence soudu s dokazováním 44
4.2.6.3 Předběžná opatření 46
4.2.7 Zastavení řízení 48
4.2.8 Rozhodčí nález 49
4.2.9 Návrh na zrušení rozhodčího nálezu 52
4.2.10 Uznání a výkon rozhodčího nálezu 58
4.3 Úprava Vzorového zákona UNCITRAL nad rámec švédské úpravy 58
4.3.1 Jazyk řízení 58
4.3.2 Předvolání a poskytnutí dokumentů 59
4.3.3 Spolupráce se znalcem 59
4.3.4 Strana v prodlení 59

4.3.5 Rozhodování procesních otázek ... 59
4.3.6 Doručování písemností ... 60
4.4 Švédská úprava nad rámec Vzorového zákona UNCITRAL ... 60
4.4.1 Oznámení o rozhodčím řízení ... 60
4.4.2 Předsedající rozhodce ... 61
4.4.3 Neúčast rozhodce ... 61
4.4.4 Přípustnost důkazů ... 61
4.4.5 Výslech svědka v anglickém jazyce ... 62
4.4.6 Mezery ve smlouvě ... 62
4.4.7 Spojení věcí ... 63
4.4.8 Definice rozhodčího nálezu ... 64
4.4.9 Vyloučení důvodů zrušení rozhodčího nálezu ... 65
4.4.10 Náklady řízení ... 65
4.5 Shrnutí ... 66
5 Dánsko ... 70
5.1 Dánská úprava mezinárodní obchodní arbitráže ... 70
5.2 Srovnání dánské právní úpravy se Vzorovým zákonem UNCITRAL ... 72
5.2.1 Úvodní ustanovení ... 73
5.2.2 Dispozitivní a kogentní normy ... 75
5.2.3 Rozhodčí smlouva ... 76
5.2.4 Postoupení věci rozhodčímu řízení ... 78
5.2.5 Průběh řízení ... 79
5.2.5.1 Jmenování rozhodců ... 79
5.2.5.2 Kompetenz-kompetenz ... 82
5.2.5.3 Asistence soudu ... 83
5.2.5.4 Předběžná opatření ... 86
5.2.6 Rozhodnutí o zastavení řízení a rozhodčí nález ... 87
5.2.7 Návrh na zrušení rozhodčího nálezu ... 89
5.2.8 Uznání a výkon rozhodčího nálezu ... 90
5.2.9 Náklady řízení ... 93
5.3 Zajímavosti z dánské praxe ... 94
5.3.1 Rozhodci ... 94
5.3.2 Důkazní prostředky ... 95
5.3.3 Vztah rozhodčího řízení k obecným soudům ... 97
5.4 Shrnutí ... 98
6 Závěr ... 102

7 Seznam zkratek 109
8 Seznam použitých zdrojů 110
9 Abstrakt a klíčová slova 117
10 Abstract and keywords 119

1 Úvod

V dnešní globalizované době bujícího mezinárodního obchodu sehrává zásadní roli mezinárodní právo soukromé. Zúčastněné strany se sídlem v různých státech za účelem hladkého průběhu obchodu uzavírají propracované smlouvy, které řeší nejen základní náležitosti poskytnutí služby či věci výměnou za finanční protiplnění, ale také otázky související s volbou rozhodného práva a především i otázku způsobu řešení případného sporu.

Právě pro řešení sporů v mezinárodním obchodě je velmi dobře využitelná arbitráž neboli rozhodčí řízení. I pro případnou arbitráž je však nutné sjednat místo jejího konání, použitelné procesní předpisy a další náležitosti, případně alespoň způsob jejich určení.

Významnou roli ve zjednodušení orientace mezinárodních stran v některých relevantních právních řádech a procesních úpravách hraje Vzorový zákon UNCITRAL pro mezinárodní obchodní arbitráž[1] (dále jen „Vzorový zákon UNCITRAL“), i když poněkud nepřímo. Příslušný stát se nejprve musí rozhodnout Vzorový zákon UNCITRAL přijmout a poté ho zapracovat do své vnitrostátní úpravy. Strany podrobující svou arbitráž procesním předpisům státu, který přijal Vzorový zákon UNCITRAL, mají z větší části jasno, jak v daném státě mezinárodní obchodní arbitráž procesně probíhá.

Mnoho států se rozhodlo Vzorový zákon UNCITRAL přijmout[2], stále ale zbývá i dost států, které jej z různých důvodů dosud nepřijaly. Tato rigorózní práce se zabývá právě zkoumáním a rozkrýváním různých přístupů několika států ke Vzorovému zákonu UNCITRAL. Jmenovitě jaké jsou důvody pro jeho přijetí či nepřijetí a především, jak v obou případech vypadá konkrétní úprava mezinárodní obchodní arbitráže (či

[1] *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration: United Nations documents A/40/17, annex I and A/61/17, annex I.* Dostupné z: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-09955_e_ebook.pdf.

[2] *Status: UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006* [online]. [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/modellaw/commercial_arbitration/status.

obecně rozhodčího řízení) v porovnání právě se Vzorovým zákonem UNCITRAL. I stát, který Vzorový zákon UNCITRAL přijal, se může v některých aspektech od modelového znění odchýlit a zároveň stát, který Vzorový zákon UNCITRAL nepřijal, jím může být silně inspirován.

Tato rigorózní práce volně navazuje na diplomovou práci stejné autorky[3], která zkoumala vztah České republiky k Vzorovému zákonu UNCITRAL. Česká republika je příkladem státu, který Vzorový zákon UNCITRAL přijal z 80% a je pochopitelně pro českou odbornou veřejnost nejlogičtějším a nejbližším státem, u kterého lze o přístupu ke Vzorovému zákonu UNCITRAL uvažovat. Dále diplomová práce pro zajímavost obsahovala exkurz do zahraniční právní úpravy, konkrétně do úpravy belgické, která je příkladem státu, který Vzorový zákon UNCITRAL přijal, a to konkrétně v roce 2013.

Právě kapitola o Belgii byla při hodnocení diplomové práce jak vedoucí práce, tak oponentkou, označena za zajímavou a poučnou[4], respektive za zajímavou a přínosnou[5]. Proto vznikl logický nápad v rigorózní práci zkoumat další státy a jurisdikce a představit tak komplexnější obraz o možných přístupech ke Vzorovému zákonu UNCITRAL v různých evropských státech. Pro účely rigorózní práce byly zvoleny dva státy, konkrétně Švédsko a Dánsko, které možné přístupy ke Vzorovému zákonu UNCITRAL vhodně dokreslují. Dánsko Vzorový zákon UNCITRAL přijalo v roce 2005, to znamená v původním znění z roku 1985, před revizí v roce 2006. Švédsko Vzorový zákon UNCITRAL nepřijalo, nicméně se jeho zněním velmi inspirovalo a pokusilo se o maximální harmonizaci při zachování národních tradic a specifik.

---

[3] *Vzorový zákon UNCITRAL a rozhodčí řízení v České republice*, 2017. Praha. Dostupné z: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/185061/. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzity Karlovy. Vedoucí práce: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, DSc.

[4] *Posudek vedoucího: Vzorový zákon UNCITRAL a rozhodčí řízení v České republice*, 2017. Praha. Dostupné z: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/185061/. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzity Karlovy. Vedoucí práce: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, DSc.

[5] *Posudek oponenta: Vzorový zákon UNCITRAL a rozhodčí řízení v České republice*, 2017. Praha. Dostupné z: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/185061/. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzity Karlovy. Vedoucí práce: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, DSc.

Při prostudování této rigorózní práce a případně i předcházející diplomové práce je možné udělat si poměrně komplexní představu o tom, jak různé evropské státy ke Vzorovému zákonu UNCITRAL přistupují. Česká republika je jurisdikcí pro českou odbornou právní veřejnost známou a zároveň je státem, který Vzorový zákon UNCITRAL oficiálně nepřijal. Ani Švédsko Vzorový zákon UNCITRAL nepřijalo, jedná se ovšem o jurisdikci pro českou odbornou veřejnost méně známou. Dánsko Vzorový zákon UNCITRAL přijalo v roce 2005, tedy v původní verzi z roku 1985. Belgie Vzorový zákon UNCITRAL také přijala, nicméně až v roce 2013, to znamená ve znění po revizi v roce 2006.

Centrálními oblastmi zkoumání této rigorózní práce je přístup dvou skandinávských zemí ke Vzorovému zákonu UNCITRAL, konkrétně Švédska a Dánska, což samo o sobě pro českou odbornou právní veřejnost přináší mnoho zajímavého. Jedná se o vyspělé jurisdikce s dlouhou právní tradicí, propracovaným právním řádem a kvalitní analytickou legislativní prací. Volba na tyto dva státy padla také z důvodů geografického umístění, jelikož autorka měla možnost osobně se seznámit s místním prostředím a jazykem a v neposlední řadě opakovaně navštívit univerzitní knihovnu právnické fakulty ve švédském Lundu.

1.1 Cíle práce

Cílem práce je přiblížit přístupy dvou evropských států ke Vzorovému zákonu UNCITRAL. Dánsko se rozhodlo Vzorový zákon UNCITRAL přijmout, zatímco Švédsko nikoliv. Cílem této práce je také zkoumat důvody, které k danému rozhodnutí příslušné zákonodárce vedly. Hlavním cílem práce je detailně přiblížit, pokud a případně jak se jednotlivá ustanovení Vzorového zákona UNCITRAL promítají ve vnitrostátní úpravě těchto dvou států a především podrobně analyzovat rozdíly mezi zněním Vzorového zákona UNCITRAL a relevantními vnitrostátními úpravami dopadajícími na mezinárodní obchodní arbitráž nebo obecně na rozhodčí řízení.

Nelze totiž bez bližšího zkoumání tvrdit, že vnitrostátní úprava státu, který Vzorový zákon UNCITRAL nepřijal, není z tohoto důvodu Vzorovým zákonem UNCITRAL nijak ovlivněna. Příklad Švédska prokazuje pravý opak. Zároveň nelze bez bližšího zkoumání tvrdit, že vnitrostátní úprava státu, který Vzorový zákon UNCITRAL přijal, je s textem Vzorového zákona UNCITRAL naprosto totožná. Příklad Dánska prokazuje, že odchylky od vzorového znění jsou v praxi běžné.

Konečně je cílem práce ukázat, jak zákonodárci dvou velmi vyspělých evropských států přemýšlejí nad problematikou mezinárodní obchodní arbitráže a jakými prostředky se snaží zvýšit svou oblíbenost mezi zahraničními stranami rozhodujícími se, jakému právnímu řádu řešení svého sporu podrobit a jaké zvolit místo jeho konání.

1.2 Metody práce

Práce k dosažení svých cílů používá deskriptivní a komparativní metodu. Výsledky komparace jsou dále analyzovány a seskupeny do zjištěných závěrů. Práce vzhledem ke svému tématu čerpá v podstatě výhradně ze zahraniční literatury s důrazem na studium dostupných legislativních pramenů.

2 Rozhodčí řízení a mezinárodní obchodní arbitráž

Arbitráž neboli rozhodčí řízení je jedním z alternativních způsobů řešení sporu[6]. Od řešení sporu soudní cestou se řešení v rozhodčím řízení v mnoha ohledech liší. Odlišnosti arbitráže od soudního řízení je z pohledu některých stran možno vnímat jako výhody. Mezinárodní obchodní arbitráž je podkategorií rozhodčího řízení a je specifická v tom, že obsahuje mezinárodní prvek a že má zároveň obchodní povahu. Pojem mezinárodní obchodní arbitráž je relevantní především v souvislosti se Vzorovým zákonem UNCITRAL.

[6] *Alternative Dispute Resolution*, zkráceně ADR.

2.1 Historický vývoj

Mezinárodní obchodní arbitráž začala výrazně růst a získávat na důležitosti po druhé světové válce, společně s rychlým rozvojem mezinárodního obchodu a přílivem zahraničních investic do rozvojových i rozvinutých států. Obchodování a investování se stávalo více a více mezinárodní záležitostí a přestávalo být omezováno hranicemi států, zatímco soudní systémy z pohledu obchodníků zůstaly výsostně národní. V mnoha státech se soudní systém jen velmi pomalu přizpůsoboval dynamickému obchodnímu rozvoji a požadavkům moderní obchodní a finanční praxe.[7] Zároveň zahraniční strany mohly jen stěží zjišťovat, jaká konkrétní procesní pravidla v jednotlivých státech platí a jak by se přesně aplikovala na jejich případ. Dále přetrvávala obava, ať už podložená či nepodložená, že národní soud bude mít tendenci být zaujat ve prospěch domácí strany. Rozvoj mezinárodní obchodní arbitráže v podstatě reaguje na tuto obavu, kdy ani jedna ze stran nechce případný spor podřídit jurisdikci národního soudu druhé strany.

Silným motorem pro postupný rozvoj mezinárodní obchodní arbitráže byla již dříve průmyslová revoluce, která vedla mimo jiné k užší specializaci různých obchodních odvětví a k tvorbě odvětvových asociací a průmyslových spolků. Spory v rámci odvětví byly často řešeny právě prostřednictvím specializovaných asociací a arbitráž nabízela vhodnou příležitost, jak si rozhodce vybrat z řad odborníků z daného odvětví. Odbornost rozhodců společně s aplikováním zažitých obchodních zvyklostí a s přísným dodržováním pravidel asociace vedla ke zvyšování reputace rozhodčích nálezů i arbitráže jako takové.[8] Ostatně v některých oblastech specializované asociace včetně zabudované arbitrážní struktury fungují dodnes, jako příklad lze uvést námořní právo.

---

[7] Str. 700. W. LAURENCE, Craig, 2016. Some Trends and Developments in the Laws and Practice of International Commercial Arbitration. *Texas International Law Journal*. **50**(4), 699-780. ISSN 01637479.

[8] Str. 704. W. LAURENCE, Craig, 2016. Some Trends and Developments in the Laws and Practice of International Commercial Arbitration. *Texas International Law Journal*. **50**(4), 699-780. ISSN 01637479.

2.2 Doktrinální rozdělení

Z teoretického hlediska lze mezinárodní obchodní arbitráž vnímat z několika úhlů. Vzhledem k cílům práce je v doktrinálním rozdělení zajímavé zkoumat především různé pojetí vlivu národního právního řádu na mezinárodní obchodní arbitráž.

Doktrína jurisdikční národnímu právnímu řádu místa konání mezinárodní obchodní arbitráže přisuzuje velmi významnou roli. Uznává autonomii stran ve smyslu možnosti zvolit si pro řešení svého sporu cestu arbitráže místo soudního sporu a také si zvolit v podstatě libovolné rozhodce, ovšem tato autonomie je vnímána jako vyvěrající z povolení příslušného státu. Jinými slovy existuje silné napojení na státní aparát a rozhodci jsou považováni za vykonavatele veřejné moci s kvazisoudním statusem a požívají stejné imunity jako soudci obecných soudů.

Doktrína smluvní staví na první místo autonomii stran a smluvní princip. Jinými slovy nejdůležitějším prvkem je soukromoprávně (smluvně) vyjádřená vůle stran. V tomto pojetí strany svým ujednáním hierarchicky přebijí sílu národního právního řádu, jehož naprostá většina se tudíž na mezinárodní obchodní arbitráž nepoužije. Rozhodčí tribunál nevykonává veřejnou moc a má naopak soukromoprávní mandát vyplývající z rozhodčí smlouvy a pouze vykonává soukromoprávní službu. Nicméně ani smluvní doktrína nevylučuje použití národního právního řádu v otázkách zabezpečení průběhu rozhodčího řízení.

Doktrína smíšená nevnímá arbitráž ani jako plně veřejnoprávní, ani jako plně soukromoprávní. Předpokládá existenci určité synergie mezi vůlí stran a úlohou státní moci při asistenci a zajišťování průběhu arbitráže. Rozhodci sice mají mandát soukromoprávní, pocházející z rozhodčí smlouvy, nicméně zároveň vykonávají veřejnou moc, což je zavazuje především k dodržování práva na spravedlivý proces.

Doktrína autonomní navazuje na doktrínu smíšenou, ale vnímá arbitráž jako proces vytvořený výhradně za účelem naplnění potřeb (mezinárodního) obchodu. Jako základ arbitráže považuje smluvní princip, ujednáním stran je možné obejít ustanovení národního právního

řádu a snížit jeho vliv na minimum. Pokud jsou strany mezi sebou schopny efektivně komunikovat, nemusí být použita žádná ustanovení národního právního řádu místa konání arbitráže, arbitráž může být dokonce takzvaně delokalizována.[9]

Dále je možné mezinárodní obchodní arbitráž rozdělit na institucionální a ad hoc. Při institucionální arbitráži se strany sporu obrací na jednu ze specializovaných rozhodčích institucí, které procesně administrují příslušnou arbitráž. Jednotlivé rozhodčí instituce mají svá vlastní procesní pravidla, která zajišťují hladký průběh arbitráže, například s ohledem na jmenování rozhodců či na hrazení nákladů řízení. Jiné procesní předpisy (typicky národní procesní předpisy místa konání arbitráže) se tak v podstatě nepoužijí.

Při řešení sporu v ad hoc mezinárodní obchodní arbitráži nepřichází do hry žádný administrující orgán či rozhodčí instituce. Strany tak mají větší šanci průběh arbitráže přizpůsobit svým vlastním potřebám či potřebám daného sporu. Je ovšem nutné počítat s tím, že pokud dojde v rámci ad hoc arbitráže k jakýmkoliv obstrukcím, které nebude schopný efektivně vyřešit rozhodčí tribunál, bude nutné se obrátit s žádostí o asistenci na obecný soud místa konání příslušné arbitráže.[10] V ad hoc arbitrážích je typicky důležitá role národních procesních předpisů místa konání arbitráže, jelikož pokud si strany v rozhodčí smlouvě nezvolily procesní pravidla jiného státu, bude se jejich arbitráž procesně řídit právě národními procesními předpisy státu místa konání arbitráže. V tomto ohledu je zajímavé zkoumat, které státy do svých národních úprav přijaly Vzorový zákon UNCITRAL, jak je popsáno dále v této práci. Případné přijetí Vzorového zákona UNCITRAL má zásadní vliv na znění

---

[9] Str. 2-4. BANTEKAS, Ilias, 2015. *An Introduction to International Arbitration* [online]. Brunel: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316275696. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/an-introduction-to-international-arbitration/5E8E5216D659623C2AE97DE266E27891#fndtn-contents.

[10] Str. 10. MOSES, Margaret L., 2017. *The Principles and Practice of International Commercial Arbitration* [online]. Třetí vyd. Chicago: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316585245. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/principles-and-practice-of-international-commercial-arbitration/24DFE464D79C156B5A6E4D0D49CA0618.

národních procesních předpisů dopadajících na mezinárodní obchodní arbitráž.

Ačkoliv se může zdát volba institucionální arbitráže jako rozumnější, existuje několik důvodů, proč si strany mohou raději zvolit ad hoc arbitráž i se všemi jejími administrativními náležitostmi či břemeny. Pro menší spory může být výše povinných poplatků rozhodčí instituci a rozhodcům, která nelze nijak snížit, jednoduše neúnosná. Dále ve větších a komplexnějších sporech, například v případě, že jednou stranou jsou státní orgány, se mohou strany chtít vyhnout pozornosti a publicitě, kterou může institucionální arbitráž vzbudit.[11] Vždy záleží na uvážení a ujednání stran, jakému druhu arbitráže se rozhodnou svůj spor podrobit.

2.3 Výhody arbitráže

Jedním z hlavních důvodů a výhod, proč strany podřizují své spory rozhodčímu řízení, je autonomie stran, která má v rámci arbitráže výsadní postavení. Strany si mohou zvolit hmotné právo vybrané země i procesní pravidla, která vyhovují jejich požadavkům a která nejsou omezena národními koncepty či instituty. Strany záměrně odebírají spor z pravomoci soudu, jelikož řešení soudní cestou považují za nevhodné nebo nevyhovující pro řešení daného sporu.[12] Strany mají v tomto ohledu po vzájemné dohodě širokou možnost volby.

Další výhodou rozhodčího řízení z pohledu stran je možnost zvolit si místo konání arbitráže a dle ujednání také osoby rozhodců. Rozhodčí řízení nabízí širokou flexibilitu, která společně s principem mlčenlivosti a všeobecné možnosti uznání a výkonu rozhodčích nálezů v jiných státech

[11] Str. 26. BANTEKAS, Ilias, 2015. *An Introduction to International Arbitration* [online]. Brunel: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316275696. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/an-introduction-to-international-arbitration/5E8E5216D659623C2AE97DE266E27891#fndtn-contents.

[12] LEW, Julian D. M., 2006. Achieving the Dream: Autonomous Arbitration. *Arbitration International*. LCIA. **22**(2), s. 179 - 204.

zapřičiňuje oblíbenost rozhodčího řízení.[13] Arbitráž úspěšně konkuruje řešení sporů soudní cestou.

Arbitráž dává stranám široký prostor kontrolovat procesní průběh daného sporu. To je pro strany velmi důležité především v mezinárodní obchodní arbitráži, jelikož ani jedna strana typicky nechce spor podřídit jurisdikci státu sídla druhé strany a v důsledku soudnímu systému tohoto státu. Obě strany mají obavy z poskytnutí „výhody domácího soudu“[14] druhé straně. Pro rozptýlení této obavy nabízí arbitráž možnost zvolit si jako místo konání arbitráže neutrální půdu a strany tak mají větší důvěru v dodržení zásady práva na spravedlivý proces.[15] Jaké místo strany považují za neutrální půdu záleží na ujednání stran. Je také možné zvolit si formálně jako místo konání arbitráže území určitého státu, ale prakticky se jednání mohou konat na území jiného státu, jinými slovy kdekoliv.

Velkou výhodou rozhodčích nálezů je poměrně snadné dosažení jejich vykonatelnosti, a to v podstatě celosvětově. Newyorská úmluva má podle odborné veřejnosti tzv. „*pro-enforcement bias*“, tedy snahu o maximální uznání a výkon rozhodčích nálezů. To znamená, že většina soudů rozhodujících o vykonatelnosti rozhodčího nálezu vykládá důvody pro odmítnutí vykonatelnosti úzce a v naprosté většině případů rozhodne, že rozhodčí nález je vykonatelný.[16] Pro soudní rozhodnutí obdobně celosvětová mezinárodní úmluva neexistuje.

Administrativní poplatky a náklady související s arbitráží jsou nemalé, nicméně studie zkoumající názor korporátních entit z roku 2013[17]

---

[13] MOHAMMAD, Jan Naqib Ishan a ABDUL RASHID, Haruna Lawan, 2014. The Role of Arbitration in the Resolution of International Commercial Disputes. *IIUM LAW JOURNAL*. **22**(2), s. 265 - 294.

[14] V anglickém jazyce „*home court advantage*“.

[15] Str. 1. MOSES, Margaret L., 2017. *The Principles and Practice of International Commercial Arbitration* [online]. Třetí vyd. Chicago: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316585245. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/principles-and-practice-of-international-commercial-arbitration/24DFE464D79C156B5A6E4D0D49CA0618.

[16] Str. 3. MOSES, Margaret L., 2017. *The Principles and Practice of International Commercial Arbitration* [online]. Třetí vyd. Chicago: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316585245. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/principles-and-practice-of-international-commercial-arbitration/24DFE464D79C156B5A6E4D0D49CA0618.

[17] Str. 19. BANTEKAS, Ilias, 2015. *An Introduction to International Arbitration* [online]. Brunel: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN

zjistila, že ačkoliv korporace vyjádřily znepokojení nad zvyšujícími se náklady arbitráže, nebyla finanční nákladnost arbitráže vnímána jako odrazující faktor, který by korporace od využití arbitráže odvrátil. Nejdůležitějšími faktory, podle kterých se podle uvedené studie korporace rozhodují, zda se rozhodnou zahájit arbitráž, je síla jejich právního postavení, síla dostupných důkazních prostředků a konečně výše možné přiznané náhrady škody.[18] Výše administrativních poplatků a nákladů arbitráže nemá zásadní vliv na rozhodnutí strany učinit kroky k zahájení arbitráže.

Lze shrnout, že hlavními výhodami arbitráže je fakt, že má shodný výsledný efekt jako soudní řízení a že je rozhodována neutrálními rozhodci, ovšem na rozdíl od soudního řízení je rychlejší, ekonomičtější, soukromoprávní, důvěrná a zároveň dává stranám dostatečný prostor sjednat si náležitosti jejího průběhu.[19] Výhody arbitráže a její související oblíbenost znamená, že se ostatní způsoby řešení sporu či dokonce celé jurisdikce musí stát konkurenceschopnějšími, pokud nechtějí být upozaděny. Není náhodou, že většina států a jurisdikcí se dnes snaží být vůči arbitrážím vstřícná, dostát mezinárodním standardům a vyhovět požadavkům obchodních entit.[20]

9781316275696. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/an-introduction-to-international-arbitration/5E8E5216D659623C2AE97DE266E27891#fndtn-contents.

[18] Str. 19. BANTEKAS, Ilias, 2015. *An Introduction to International Arbitration* [online]. Brunel: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316275696. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/an-introduction-to-international-arbitration/5E8E5216D659623C2AE97DE266E27891#fndtn-contents.

[19] Str. 4. GOTTI, Maurizio, Christopher CANDLIN a Vijay K. BHATIA, 2012. *Discourse and Practice in International Commercial Arbitration* [online]. Burlington, VT: Routledge [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781409432319. Dostupné z: https://eds-a-ebscohost-com.ezproxy.is.cuni.cz/eds/detail/detail?vid=0&sid=35ea0a8c-f6e3-4732-a99a-7f47ca07a45f%40sdc-v-sessmgr03&bdata=JkF1dGhUeXBlPWlwLHNoaWImbGFuZz1jcyZzaXRlPWVkcy1saXZlJnNjb3BlPXNpdGU%3d#AN=419801&db=nlebk.

[20] Str. 18. BANTEKAS, Ilias, 2015. *An Introduction to International Arbitration* [online]. Brunel: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316275696. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/an-introduction-to-international-arbitration/5E8E5216D659623C2AE97DE266E27891#fndtn-contents.

2.4 Vliv národních předpisů na arbitráž

Vnímání vlivu národních předpisů na arbitráž se postupem času mění. Před několika desítkami let bylo časté přesvědčení, že arbitráž je mezinárodní a nemá tím pádem žádné pevné místo konání a v důsledku je naprosto odtržená od národních předpisů.[21] Volbou místa konání arbitráže se podle tohoto názoru nevytvoří žádné napojení na národní právní řád. Výběr místa konání arbitráže je v tomto pojetí čistě praktickou volbou, která zvažuje především logistickou výhodnost místa z pohledu stran či místní obchodní zájmy. Tento koncept je znám pod pojmen delokalizace.

Protiargumentem proti konceptu delokalizace arbitráže je fakt, že každá arbitráž má stanovené místo konání na území určitého státu a musí tak dodržovat miminálně kogentní normy obsažené v národních předpisech tohoto státu. Dále je také možné, že v průběhu arbitráže bude nutné požádat o asistenci obecný soud (například v oblasti zajištění důkazních prostředků či v případě návrhu na uznání nebo výkon rozhodčího nálezu), čímž vzniká další napojení na národní právní systém. V neposlední řadě chtějí státy vykonávat kontrolní funkci nad arbitrážemi konajícími se na jejich území, aby zamezily například podvodnému či korupčnímu jednání.[22] V dnešní době již není koncept delokalizace tak populární a převládá teritoriální přístup[23], který počítá s určitým vlivem národních právních předpisů na arbitráž.

Praxe arbitráže tedy hledá vhodnou rovnováhu mezi dvěma extrémy – mezi naprostým odtržením arbitráže od národních předpisů na straně jedné a mezi plným podřízením arbitráže právním předpisům místa konání arbitráže na straně druhé. Z povahy arbitráže a příčin jejího vzniku a popularity je žádoucí ponechat stranám sporu maximální flexibilitu

---

[21] Str. 8. CORDERO-MOSS, Giuditta, 2013. *International Commercial Arbitration: Different Forms and Their Features*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107033481.

[22] Str. 65. MOSES, Margaret L., 2017. *The Principles and Practice of International Commercial Arbitration* [online]. Třetí vyd. Chicago: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316585245. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/principles-and-practice-of-international-commercial-arbitration/24DFE464D79C156B5A6E4D0D49CA0618.

[23] Str. 66. Ibid.

v přizpůsobení arbitráže svým požadavkům a potřebám, ovšem zároveň zajistit určitý stupeň dohledu a asistence státu místa konání arbitráže.

Národní právní předpisy společně s vůlí stran jsou nejdůležitějšími stavebními kameny arbitráže a její závaznosti.[24] Svou vůli strany projevují různými vyjádřeními a ujednáními. S národními právními předpisy místa konání arbitráže se musí strany či jejich právní zástupci pečlivě seznámit, jelikož poskytují arbitráži základní právní rámec. V národních právních předpisech je také nutné hledat řešení problémů, které mohou v rámci arbitráže vyvstat a které nejsou z různých důvodů řešitelné odkazem na ujednání stran.

2.5 Role mezinárodní obchodní arbitráže v dnešní době

V dnešní době je mezinárodní obchodní arbitráž nejvíce využívaným alternativním způsobem řešení obchodních sporů se zahraničním prvkem.[25] Zahrnutí rozhodčí doložky do obchodních smluv se stalo rutinním krokem.[26] Popularita mezinárodní obchodní arbitráže i nadále roste a rozhodně to nevypadá, že by se tento růst měl jakkoliv zpomalit. Naopak je očekáván další růst, a to jak ve státech s delší tradicí arbitráže, tak i ve státech, kde je prozatím řešení sporů soudní cestou častější než využití alternativních způsobů řešení sporu.[27]

---

[24] Str. 43. RADICATI DI BROZOLO, Luca, 2013. International arbitration and domestic law. CORDERO-MOSS, Giuditta. *International Commercial Arbitration: Different Forms and Their Features*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107033481.

[25] Str. 3. GOTTI, Maurizio, Christopher CANDLIN a Vijay K. BHATIA, 2012. *Discourse and Practice in International Commercial Arbitration* [online]. Burlington, VT: Routledge [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781409432319. Dostupné z: https://eds-a-ebscohost-com.ezproxy.is.cuni.cz/eds/detail/detail?vid=0&sid=35ea0a8c-f6e3-4732-a99a-7f47ca07a45f%40sdc-v-sessmgr03&bdata=JkF1dGhUeXBlPWlwLHNoaWImbGFuZz1jcyZzaXRlPWVkcy1saXZlJnNjb3BlPXNpdGU%3d#AN=419801&db=nlebk.

[26] Str. 700. W. LAURENCE, Craig, 2016. Some Trends and Developments in the Laws and Practice of International Commercial Arbitration. *Texas International Law Journal*. **50**(4), 699-780. ISSN 01637479.

[27] VIAL, Gonzalo, 2017. Influence of the Arbitral Seat in the Outcome of an International Commercial Arbitration. *International Lawyer*. **50**(2), 329-346. ISSN 00207810.

Národní předpisy dopadající na rozhodčí řízení jsou dnes většinou liberální.[28] Strany si přejí mít co nejvyšší míru flexibility a moci si procesně zorganizovat arbitráž dle svých potřeb. Pokud by ze strany států docházelo k přílišné regulaci, mohla by arbitráž z pohledu obchodních stran ztratit svou atraktivitu. Na druhou stranu nulová či nedostatečná regulace neposkytuje stranám jistotu dodržení základních procesních zásad, tedy především práva na spravedlivý proces.

Jedním z projevů liberálního přístupu k regulaci arbitráže je tendence států rozšiřovat okruh záležitostí a typů sporů, které jsou arbitrabilní. Dnes je vyloučení arbitrability výjimkou, většina předmětů sporu je arbitrabilní.[29] Na některé druhy sporů, které jsou obecně arbitrabilní, se ovšem vztahují zvláštní pravidla či omezení – do této kategorie v některých státech patří například spotřebitelské spory.

Postupem času bylo možné mezi jednotlivými právními řády sledovat určité tendence ke konvergenci, to znamená k řešení otázek souvisejících s arbitráží podobným či stejným způsobem. Tyto tendence jsou důsledkem vývoje mezinárodní arbitrážní kultury a také určitého „soutěžení“ a imitace mezi právními řády, které jsou z větší části důsledkem přijetí Newyorské úmluvy.[30] Newyorská úmluva prakticky dala stranám možnost vyhnout se vůči arbitráži méně přátelským právním řádům, aniž by z toho pro strany plynuly výraznější nežádoucí důsledky. Státy, které neupustí od přílišné regulace arbitráže, riskují, že dojde k odlivu zájemců o arbitráž na daném území ve prospěch jiného státu s liberálnější právní úpravou arbitráže.[31] Strany mezinárodní obchodní arbitráže mají dnes širokou možnost výběru místa konání své arbitráže.

---

[28] Str. 16. CORDERO-MOSS, Giuditta, 2013. *International Commercial Arbitration: Different Forms and Their Features*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107033481.

[29] Str. 44. RADICATI DI BROZOLO, Luca, 2013. International arbitration and domestic law. CORDERO-MOSS, Giuditta. *International Commercial Arbitration: Different Forms and Their Features*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107033481.

[30] Str. 47. RADICATI DI BROZOLO, Luca, 2013. International arbitration and domestic law. CORDERO-MOSS, Giuditta. *International Commercial Arbitration: Different Forms and Their Features*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107033481.

[31] Ibid.

Proces zvažování vhodného místa konání arbitráže může zahrnovat mnoho faktorů a ideálně vede k výběru místa, které oběma stranám sporu plně vyhovuje.

2.6 Výběr vhodného místa konání mezinárodní obchodní arbitráže

První náznaky začínajícího přátelského a vstřícného přístupu států k arbitráži přinesla Newyorská úmluva. Státy začaly uznávat možnost stran smluvním ujednáním vyloučit příslušnost obecného soudu a obecné soudy začaly vydávat rozhodnutí o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů. Ačkoliv se jednalo o výrazný posun na poli arbitráže, nejednalo se v pravém slova smyslu o liberalizaci arbitráže.[32] V počátcích účinnosti Newyorské úmluvy zůstávalo mnoho národních právních úprav restriktivních, postupem času ovšem státy své národní právní předpisy liberalizovaly, a to především v oblasti mezinárodní obchodní arbitráže.

Kvůli rostoucí popularitě mezinárodní obchodní arbitráže jako takové se některé státy rozhodly prezentovat jako atraktivní místa pro její konání. Motivací mohou být i související ekonomické výhody, například využití služeb ubytovacích, překladatelských či právních. Vyšší počet mezinárodních obchodních arbitráží na určitém území může také způsobit další rozvoj mezinárodního obchodu v dané lokalitě.[33]

Závažnost právních i praktických důsledků výběru místa konání mezinárodní obchodní arbitráže dělají z tohoto rozhodnutí jedno z nejdůležitějších aspektů každé mezinárodní rozhodčí smlouvy či doložky.[34] Reputace a mezinárodní věhlas určitého místa jako příhodného místa pro konání mezinárodní obchodní arbitráže je jedním z hlavních

---

[32] Str. 41. RADICATI DI BROZOLO, Luca, 2013. International arbitration and domestic law. CORDERO-MOSS, Giuditta. *International Commercial Arbitration: Different Forms and Their Features*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107033481.

[33] VIAL, Gonzalo, 2017. Influence of the Arbitral Seat in the Outcome of an International Commercial Arbitration. *International Lawyer*. **50**(2), 329-346. ISSN 00207810.

[34] BORN, Gary, 2010. *International arbitration and forum selection agreements: drafting and enforcing*. Third edition. Alphen ann den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International. ISBN 9789041183880.

vysvětlení, proč je daná lokalita jako místo konání mezinárodní obchodní arbitráže vybrána.[35] Strany by ovšem měly zvážit i další aspekty a místo konání mezinárodní obchodní arbitráže vybírat skutečně pečlivě.[36]

Obecně k arbitráži přátelské právní řády nabízejí podpůrné právní prostředí, k arbitráži vstřícné obecné soudy, vhodné technické zázemí, politickou stabilitu, dostupnost kvalitních právních služeb a v neposlední řadě nezávislost a nestrannost místního právního systému.[37] Nestrannost je v kontextu mezinárodní obchodní arbitráže chápána jako respekt vůči autonomii vůle stran, která je omezena pouze mezinárodním veřejným pořádkem, který je užší než národní veřejný pořádek omezující národní arbitráže.[38] Součástí nestrannosti je i soudní nestrannost, která je postupně více a více chápána jako snaha soudů omezit svůj přezkum arbitráže na nutné minimum.[39] Přílišný zásah soudů do arbitráže nejen nerespektuje autonomii vůle stran, ale může mít pro strany i nepříjemné praktické důsledky. Pokud soud intenzivně či zdlouhavě zasahuje do arbitráže, musí strany počítat se zvýšenými finančními náklady, které musí na danou arbitráž vynaložit.

Procesní předpisy v lokalitách, které jsou považovány vůči arbitráži za přátelské (například Londýn, New York, Paříž, Hong Kong či Singapur), obsahují minimum kogentních ustanovení a poskytují stranám sporu značnou volnost s ohledem na výběr právního zastoupení, procesních předpisů, jazyka řízení či složení rozhodčího tribunálu.[40] Dále

---

[35] VIAL, Gonzalo, 2017. Influence of the Arbitral Seat in the Outcome of an International Commercial Arbitration. *International Lawyer*. **50**(2), 329-346. ISSN 00207810.

[36] CAPPER, Phillip, Dipen SABHARWAL a Claire CONNELLAN, When is the 'Venue' of an Arbitration its 'Seat'? In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 25.11.2009 [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2009/11/25/when-is-the-venue-of-an-arbitration-its-seat/.

[37] VIAL, Gonzalo, 2017. Influence of the Arbitral Seat in the Outcome of an International Commercial Arbitration. *International Lawyer*. **50**(2), 329-346. ISSN 00207810.

[38] Str. 712. W. LAURENCE, Craig, 2016. Some Trends and Developments in the Laws and Practice of International Commercial Arbitration. *Texas International Law Journal*. **50**(4), 699-780. ISSN 01637479.

[39] Ibid.

[40] LATHAM & WATKINS, *Guide to International Arbitration* [online]. 2017 [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: https://www.lw.com/thoughtleadership/guide-to-international-arbitration-2017.

se v těchto lokalitách nachází také kvalitní související služby, například překladatelské či IT služby. Přátelské lokality se snaží probíhající mezinárodní arbitráži pouze asistovat a podpořit ji v oblastech, kde je to potřeba, a přehnaně ji neregulovat.

Některé lokality jsou vůči arbitráži neoddiskutovatelně méně přátelské.[41] Každý stát si může pochopitelně zvolit svůj vlastní přístup k arbitráži. Pokud zvolí přístup přátelský, může doufat ve zvýšený počet mezinárodních obchodních arbitráží na svém území a v získání výhod, které s sebou toto zvýšení může přinést.

I mezi vůči arbitráži přátelskými státy přetrvávají rozdíly v řešení určitých otázek.[42] Zdaleka ne všechny záležitosti mezinárodní obchodní arbitráže mají totiž jedno ideální řešení. Proto je zajímavé zkoumat nejen vyšší či nižší vstřícnost států vůči arbitráži, ale také rozdíly mezi právními úpravami právních řádů, které jsou považovány vůči arbitráži za přátelské. Švédsko i Dánsko se snaží být vůči mezinárodní obchodní arbitráži přátelské, nicméně metoda, kterou pro dosáhnutí svého cíle volí, se v obou státech poměrně významně liší, jak je popsáno dále v této práci. Jednou z možností, jak se profilovat jako stát přátelský vůči mezinárodní obchodní arbitráži, je přijetí Vzorového zákona UNCITRAL.

3 Vzorový zákon UNCITRAL

Mezinárodní obchodní arbitráž je ze své povahy sporem mezi stranami z různých států s různými právními řády. V mezinárodní praxi tudíž pochopitelně vznikla potřeba a snaha o harmonizaci či přímo sjednocení národních právních úprav dopadajících na mezinárodní obchodní arbitráž, což má v konečném důsledku usnadnit stranám orientaci v právních předpisech různých států a zefektivnit tak průběh mezinárodní obchodní arbitráže.

---

[41] Str. 47. RADICATI DI BROZOLO, Luca, 2013. International arbitration and domestic law. CORDERO-MOSS, Giuditta. *International Commercial Arbitration: Different Forms and Their Features*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107033481.

[42] Ibid.

K harmonizaci národních právních úprav výrazně přispěl Vzorový zákon UNCITRAL pro mezinárodní obchodní arbitráž[43] (dále jen „Vzorový zákon UNCITRAL“), který jako určitý druh procesního předpisu upravuje různá stádia mezinárodní obchodní arbitráže – od záležitostí týkajících se rozhodčí smlouvy, přes jmenování rozhodců a průběh řízení, až po uznání a výkon rozhodčích nálezů. UNCITRAL, neboli Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo[44], se ve své práci soustředí na reformování, modernizování a odstraňování překážek v oblasti mezinárodního obchodního práva. V době svého přijetí se sice Vzorový zákon UNCITRAL setkal se značnou skepsí[45], od té doby se ovšem situace zásadně změnila.

3.1 Přijetí a revize Vzorového zákona UNCITRAL

Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo přijala Vzorový zákon UNCITRAL dne 21. 6. 1985. V návaznosti na jeho přijetí byla Valným shromážděním OSN vydána stručná rezoluce č. 40/72 ze dne 11. prosince 1985, která zdůrazňovala důležitost rozhodčího řízení pro řešení mezinárodních obchodních sporů a naplánovala rozeslání textu Vzorového zákona UNCITRAL vládám jednotlivých států a rozhodčím institucím. Rezoluce doporučovala všem státům, aby v zájmu sjednocení úpravy rozhodčího řízení a především s ohledem na specifické potřeby mezinárodní obchodní arbitráže zvážily přijetí Vzorového zákona UNCITRAL do svého právního řádu[46].

---

[43] Vzorový zákon UNCITRAL pro mezinárodní obchodní arbitráž. *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration: United Nations documents A/40/17, annex I and A/61/17, annex I*. Dostupné z: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-09955_e_ebook.pdf..

[44] The Secretariat of the United Nations Commission on International Trade Law.

[45] Str. 115. ROZEHNALOVÁ, Naděžda, 2013. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7478-004-2.

[46] „*Recommends that all States give due consideration to the Model Law on International Commercial Arbitration, in view of the desirability of uniformity of the law of arbitral procedures and the specific needs of international commercial practice.“ Resolution 40/72* [online]. Fortieth Session. United Nations, ročník 1985, 112th plenary meeting [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/40/72.

K revizi a změně Vzorového zákona UNCITRAL došlo přibližně po dvaceti letech od jeho přijetí, konkrétně dne 7. 7. 2006 v rámci 39. zasedání Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo. Přijaté změny reflektovaly požadavky mezinárodní praxe a dosavadního vývoje. Mezi revize patřilo vložení nového článku 2A, který upravuje pravidla výkladu Vzorového zákona UNCITRAL, při kterém má být brán ohled na jeho mezinárodní povahu a také na snahu o jeho jednotnou interpretaci. Dále byly v článku 7 nově ustanoveny dvě alternativní možnosti požadavků na formu rozhodčí smlouvy. Obě možnosti buď zmírňují, nebo dokonce ruší požadavek písemnosti rozhodčí smlouvy. V možnosti první je požadavek písemnosti nově splněn také v případě, kdy je rozhodčí smlouva uzavřena skrz prostředky elektronické komunikace. Možnost druhá písemnou formu dokonce nevyžaduje vůbec. Nejrozsáhlejší revize se dotkla úpravy předběžných opatření, v jejímž důsledku byly do Vzorového zákona UNCITRAL vloženy nové články 17A – 17J, které zahrnuly mimo jiné i úpravu tzv. předběžných příkazů. Takto komplexní a rozsáhlá revize předběžných opatření byla žádoucí kvůli potřebám praxe mezinárodní obchodní arbitráže, v níž byla předběžná opatření stále častěji využívána[47].

Pravidla obsažená ve Vzorovém zákoně UNCITRAL jsou dnes všeobecně přijímanými pravidly pro mezinárodní obchodní arbitráž a lze je přirovnat k mezinárodním obchodním zvyklostem nebo dokonce také za součást *lex mercatoria*.[48] Přijetím Vzorového zákona UNCITRAL do vnitrostátní úpravy se národní právní řády připojují k úpravě, kterou lze označit za projev celosvětové arbitrážní kultury.[49]

---

[47] *Explanatory Note by the UNCITRAL secretariat on the 1985 Model Law on International Commercial Arbitration as amended in 2006* [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/MLARB-explanatoryNote20-9-07.pdf.

[48] LEW, Julian D. M. Achieving the Dream: Autonomous Arbitration. *Arbitration International*. LCIA. 2006, **22**(2), s. 179 - 204.

[49] BALL, Markham. The Essential Judge: the Role of the Courts in a System of National and International Commercial Arbitration. *Arbitration International*. LCIA. 2006, **22**(1), s. 73 - 94.

3.2 Vzor pro vnitrostátní právní úpravy

Vzorový zákon UNCITRAL představuje vzor, který mohou zákonodárci plně využít nebo se jím z velké míry inspirovat při přípravě vnitrostátních předpisů týkajících se mezinárodní obchodní arbitráže nebo i rozhodčího řízení obecně. Do dnešní doby byl Vzorový zákon UNCITRAL přijat 83 státy a celkově 116 právními řády.[50] Mnoho států přijalo své vnitrostátní předpisy na základě znění Vzorového zákona UNCITRAL z roku 1985, jiné státy až na základě znění po revizi v roce 2006. Vzorový zákon UNCITRAL přijalo i mnoho členských států Evropské unie, včetně všech čtyř sousedních států České republiky, stejně jako například Maďarsko a Slovinsko. Naopak vlastní právní úpravu bez vlivu této mezinárodní úpravy si (alespoň prozatím) ponechala například Francie, Itálie či Nizozemí.[51]

Nicméně je záhodno dodat, že ani po přijetí Vzorového zákona UNCITRAL nejsou příslušné národní úpravy nutně striktně uniformní. Jak již bylo uvedeno výše, jednotlivé státy se Vzorovým zákonem UNCITRAL mají možnost inspirovat v rozsahu, který uznají za vhodný. Při aplikaci práva státu, který přijal Vzorový zákon UNCITRAL, je tedy vždy nutné se seznámit s konkrétními vnitrostátními předpisy dopadajícími na rozhodčí řízení, nelze pochopitelně aplikovat přímo Vzorový zákon UNCITRAL. Je třeba ověřit, jaké případné odchylky se příslušný stát rozhodl zakotvit a odlišit tak vnitrostátní právní úpravu od všeobecného mezinárodního vzoru.[52]

---

[50] *Status: UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006 [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné z: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/modellaw/commercial_arbitration/status*.

[51] *Status: UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006 [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné z: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/modellaw/commercial_arbitration/status*.

[52] Poznámka pod čarou č. 28, *Status of conventions and model laws: A/CN.9/876* [online]. 2016. New York: United Nations General Assembly, str. 20 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://undocs.org/en/A/CN.9/876.

3.3 Obsah Vzorového zákona UNCITRAL

Vzorový zákon UNCITRAL se aplikuje na mezinárodní obchodní arbitráž. Pojem mezinárodní definuje jako mezinárodní obchodní vztahy mezi fyzickými anebo právnickými osobami, které při uzavírání smlouvy měly svůj obvyklý pobyt nebo své sídlo v různých smluvních státech. Dále pojem zahrnuje také arbitráže, v rámci kterých jsou následující místa mimo státy sídla stran: místo konání arbitráže, jakékoliv místo významného plnění z obchodního vztahu a místo, se kterým je obsah sporu nejúžeji spojen. Konečně se podle Vzorového zákona UNCITRAL jedná o mezinárodní arbitráž také případě, že se strany výslovně shodly, že se obsah rozhodčí smlouvy vztahuje k více než jedné zemi.[53] Pojem obchodní není v samotném textu Vzorového zákona UNCITRAL definován, nicméně v poznámce pod čarou u příslušného ustanovení jsou uživatelé úpravy nabádáni, aby pojem obchodní vykládali široce.[54]

Vzorový zákon UNCITRAL upravuje procesní otázky mezinárodní obchodní arbitráže. Obsahuje celkem 36 článků, které jsou rozděleny do osmi hlav. Obsah Vzorového zákona UNCITRAL má fungovat společně s dalšími národními procesními předpisy, nemá s nimi být v konfliktu.[55] Mnohá ustanovení Vzorového zákona UNCITRAL jsou tzv. „standardní pravidla“[56], to znamená, že se aplikují pouze v případě, že se strany nedohodly jinak.

Jednotlivá ustanovení Vzorového zákona UNCITRAL jsou podrobněji zkoumána dále v této práci. Řešení dané otázky Vzorovým zákonem UNCITRAL je porovnáváno s národním řešením právního řádu Švédska a Dánska. V práci jsou obsaženy a zkoumány především případy, ve kterých se řešení Vzorového zákona UNCITRAL od řešení právního

---

[53] Článek 1 odst. 3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[54] Článek 1 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.
[55] Str. 7-8. MOSES, Margaret L., 2017. *The Principles and Practice of International Commercial Arbitration* [online]. Třetí vyd. Chicago: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316585245. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/principles-and-practice-of-international-commercial-arbitration/24DFE464D79C156B5A6E4D0D49CA0618.
[56] V anglickém jazyce tzv. *“default rules”*.

řádu Švédska či Dánska liší, společně s analýzou, proč se příslušný stát rozhodl od znění Vzorového zákona UNCITRAL odchýlit.

4 Švédsko

4.1 Švédská úprava mezinárodní obchodní arbitráže

Momentálně účinným švédským zákonem upravujícím mezinárodní obchodní arbitráž je zákon č. 1999:116 o arbitráži, v originálním znění *Lag 1999:116 om skiljeförfarande*[57] (dále jen „Zákon 1999:116“). Tento zákon vstoupil v účinnost dne 1. dubna 1999 a nahradil tak úpravu z roku 1929, sestávající ze dvou zákonů – zákona o arbitráži (*Lag 1929:145 om skiljemän*) a zákona o zahraničních rozhodčích smlouvách a rozhodčích nálezech (*Lag 1929:147 om utländska skiljeavtal och skiljedomar*). Úprava z roku 1929 byla sice považována za dobře fungující, nicméně postupně plně nepostačovala požadavkům moderní doby.[58] Mezi takové požadavky patřila například neustále se zvyšující internacionalizace arbitráže (především v důsledku přijetí Newyorské úmluvy) a také fakt, že přibližně od sedmdesátých let dvacátého století se Švédsko stávalo lokalitou stále častěji volenou pro konání arbitráže mezi zahraničními stranami, které neměly žádné spojení se Švédskem.

Ve snaze podpořit trend volby Švédska jako místa konání arbitráže a upevnit tak svou silnou pozici vhodného a oblíbeného místa konání arbitráží se Švédsko rozhodlo svou úpravu arbitráže modernizovat. Přípravy nové úpravy započaly přibližně v roce 1994 a v roce 1999 vyústily v přijetí Zákona 1999:116.

Logickým krokem v rámci přípravných prací bylo hledat inspiraci v zahraničí, a to nejen v jiných státech, ale především ve Vzorovém zákoně UNCITRAL, který měl již v té době pevnou roli v harmonizaci

[57] *SFS 1999:116: Lag (1999:116) om skiljeförfarande.* Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1999116-om-skiljeforfarande_sfs-1999-116.

[58] Str. 29. MADSEN, Finn, 2016. *Commercial arbitration in Sweden: a commentary on the Arbitration Act (1999:116) and the arbitration rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce*. Fourth edition. Stockholm: Jure Förlag AB. ISBN 978-917-2236-431.

úpravy mezinárodní obchodní arbitráže. Důležitou úlohu při přípravě znění nové švédské úpravy měl švédský vládní výbor (*Statens offentliga utredningar*). Před přijetím návrhu zákona švédská vláda často pověří zvláštní výbor k přípravě specializované zprávy ohledně příslušného návrhu zákona[59], nejinak tomu bylo i v případě nového zákona o arbitrážích.

Švédský vládní výbor pro otázku arbitráže (*Skiljedomsutredningen*) zvažoval, zda Vzorový zákon UNCITRAL přímo nepřijmout, nakonec ale převážily důvody proti.[60] Důvodem proti byl fakt, že Vzorový zákon UNCITRAL je navržen výhradně pro úpravu mezinárodní obchodní arbitráže, zatímco úmyslem švédského zákonodárce bylo přijmout sjednocenou úpravu pro národní i mezinárodní arbitráž. Vzorový zákon UNCITRAL se také podle švédského vládního výboru pro otázku arbitráže v některých aspektech rozchází se švédskou právní tradicí a se švédskými právními principy. Zároveň také neupravuje některé důležité otázky, například nedostatečně řeší otázku nákladů řízení.

Vzorový zákon UNCITRAL i přes své nepřijetí do švédské právní úpravy hrál při přípravě Zákona 1999:116 významnou roli. Nově připravovaná švédská úprava byla v každém jednotlivém ustanovení porovnávána a konfrontována se Vzorovým zákonem UNCITRAL.[61] Pokud Vzorový zákon UNCITRAL řešil určitou otázku určitým způsobem, švédský zákonodárce přikládal takovému řešení velký význam. Soulad či nesoulad každého jednotlivého ustanovení nově připravované švédské úpravy se Vzorovým zákonem UNCITRAL byl významným vodítkem ve švédské legislativní práci. Švédský zákonodárce

---

[59] Výsledná zpráva je známá pod zkratkou SOU, ke které se připojí rok a číslo zprávy v tomto roce. Zpráva vládního výboru ohledně nového zákona o arbitráži má zkratku SOU 1994:81.

[60] Str. 73. SOU 1994:81. *Ny lag om skiljeförfarande*, Stockholm, ročník 1994, číslo 81. Dostupné z: https://weburn.kb.se/sou/475/urn-nbn-se-kb-digark-4749081.pdf.

[61] Str. 30. MADSEN, Finn, 2016. *Commercial arbitration in Sweden: a commentary on the Arbitration Act (1999:116) and the arbitration rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce*. Fourth edition. Stockholm: Jure Förlag AB. ISBN 978-917-2236-431.

usiloval o maximální harmonizaci se Vzorovým zákonem UNCITRAL, aniž by však znění jeho ustanovení doslovně kopíroval.[62]

Švédsko není smluvním státem Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži a ustanovení této úmluvy se tedy při aplikaci rozhodčího práva ve Švédsku nepoužijí. Zákon 1999:116 sestává celkem ze šedesáti paragrafů, které jsou rozděleny do devíti hlav. Prvních sedm hlav se aplikuje na národní i na mezinárodní arbitráž, zatímco poslední dvě hlavy se zabývají výhradně otázkami vztahujícími se k zahraničí.[63] Rozdíly mezi švédskou úpravou rozhodčího řízení a Vzorovým zákonem UNCITRAL jsou zkoumány v další kapitole této práce.

V průběhu psaní této práce byl Zákon 1999:116 novelizován, konkrétně zákonem č. 2018:1954[64], s účinností od 1. března 2019 (dále jen „novelizace 2019“). Švédský zákonodárce již několik let uvažoval o novelizaci Zákona 116:1999 a připravoval potřebné podklady. V první fázi v únoru 2014, tedy patnáct let od účinnosti Zákona 116:1999, pověřila vláda zvláštní vyšetřovací výbor, složený ze zkušených švédských odborníků z praxe, k vypracování hodnotící zprávy, která by posuzovala, jak Zákon 116:1999 funguje v praxi a jak obstojí v porovnání se zahraničím. Podle statutu pověření výboru bylo hlavním cílem případné novelizace učinit Švédsko ještě přitažlivějším místem pro konání arbitráží, ať už mezi švédskými či mezinárodními stranami.[65] V souladu se zadáním 1. dubna 2015 zvláštní vyšetřovací výbor vydal hodnotící zprávu s názvem „Novelizace zákona o rozhodčím řízení“ („*Översyn av*

---

[62] Str. 31. MADSEN, Finn, 2016. *Commercial arbitration in Sweden: a commentary on the Arbitration Act (1999:116) and the arbitration rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce*. Fourth edition. Stockholm: Jure Förlag AB. ISBN 978-917-2236-431.

[63] Str. 30. ANDERSSON, Fredrik, Therese ISAKSSON, Marcus JOHANSSON, Ola NILSSON a Johnny HERRE, 2011. *Arbitration in Sweden*. Stockholm: Swedish Arbitration Association. ISBN 978-917-2234-543.

[64] *SFS 2018:1954*: *Lag om ändring i lagen (1999:116) om skiljeförfarande.* Dostupné z: https://www.svenskforfattningssamling.se/sites/default/files/sfs/2018-11/SFS2018-1954.pdf.

[65] HAVEDAL IPP, Anja, Time to Upgrade: Review of the Swedish Arbitration Act. In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 17.10.2015 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2015/10/17/time-to-upgrade-review-of-the-swedish-arbitration-act/.

lagen om skiljeförfarande").[66] Hodnotící zpráva uvádí, že Zákon 116:1999 jako celek funguje dobře, nicméně zároveň popisuje několik jednotlivých problematických bodů Zákona 116:1999 a navrhuje, jak je vyřešit. A především se hodnotící zpráva vyjadřuje proti přijetí Vzorového zákona UNCITRAL, které by příliš změnilo strukturu Zákona 116:1999.[67]

Následně byly přizvány další strany ke komentáři k hodnotící zprávě – komentář poskytlo několik vládních výborů, rozhodčí asociace a také Rozhodčí institut Obchodní komory ve Stockholmu (dále jen „Rozhodčí institut SCC"). Rozhodčí institut SCC ve svém komentáři vyjádřil obecný souhlas s hodnotící zprávou a zdůraznil důležitost moderní právní úpravy arbitráže, která je v souladu s mezinárodními trendy – především proto, že dnes má více než polovina rozhodčích řízení zahájených před Rozhodčím institutem SCC alespoň jednu stranu nepocházející ze Švédska.[68] Od vydání hodnotící zprávy se nicméně proces novelizace poněkud, alespoň zdánlivě, zastavil – až do roku 2018.

Švédská vláda 1. března 2018 představila první konkrétnější návrh novelizace s názvem „Modernizace zákona o rozhodčím řízení" (*„En modernisering av lagen om skiljeförfarande"*).[69] Nejednalo se zatím o paragrafované znění s veškerými detaily a formálními náležitostmi, nicméně veškeré obsahové změny již návrh zahrnoval. Hlavním cílem novelizace bylo potvrdit roli arbitráže jako atraktivního způsobu řešení sporů a ještě posílit roli Švédska jako častého místa konání mezinárodní arbitráže.

---

[66] SOU 2015:37. *Översyn av lagen om skiljeförfarande*, Stockholm, ročník 2015, číslo 37. Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/statens-offentliga-utredningar/oversyn-av-lagen-om-skiljeforfarande_H3B337/html.

[67] ROSENGREN, Jonas, Proposed Modernisation of the Swedish Arbitration Act. In: *LinkedIn* [online]. WERKS Advokater, 2.3.2018 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: https://www.linkedin.com/pulse/proposed-modernisation-swedish-arbitration-act-jonas-rosengren.

[68] HAVEDAL IPP, Anja, Time to Upgrade: Review of the Swedish Arbitration Act. In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 17.10.2015 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2015/10/17/time-to-upgrade-review-of-the-swedish-arbitration-act/.

[69] *En modernisering av lagen om skiljeförfarande*, 2018. Stockholm: Lagrådsremiss, ročník 2018. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagradsremiss/2018/03/en-modernisering-av-lagen-om-skiljeforfarande.

Ne všechna zjištění a návrhy na změnu z hodnotící zprávy z roku 2015 se dostaly i do návrhu z března 2018. Do návrhu z března 2018 se nedostal například návrh vyšetřovacího výboru zrušit historicky zakořeněnou dualitu rozlišování mezi důvody neplatnosti rozhodčího nálezu a mezi důvody pro zrušení rozhodčího nálezu.[70] Dualita důvodů neplatnosti a důvodu pro zrušení rozhodčího nálezu tak zůstává zachována a i nadále jsou nejzávažnější vady rozhodčího nálezu stiženy neplatností, která je zkoumána *ex offo* a navíc bez promlčecí lhůty, nikoliv v řízení o návrhu na zrušení rozhodčího nálezu.

Paragrafované znění návrhu zákona bylo přijato 30. srpna 2018 a zveřejněno 4. září 2018[71], po revizi švédského legislativního výboru, složeného ze zkušených soudců, který zkoumá právní dopady navrhovaných změn (*Lagrådsremiss*). Účinnost novelizace byla stanovena na 1. března 2019. Novelizace 2019 přinesla spíše menší dílčí změny, nejzásadnější z nich se týká napadání kladných rozhodnutí rozhodčího tribunálu o své pravomoci. Dále je v této práci reflektováno jak původní znění před novelizací, tak důsledky novelizovaného znění pro porovnání se Vzorovým zákonem UNCITRAL. Termín a odkaz na ustanovení Zákona 1999:116, na které neměla novelizace 2019 vliv, zní „Zákon 1999:116“. Termín a odkaz na ustanovení Zákona 1999:116 po změně novelizací 2019 zní „Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019“. Novelizace 2019 přinesla dílčí změny v konkrétních otázkách, které jsou v této práci dále podrobně popsány a vyznačeny, ovšem naprostá většina ustanovení Zákona 1999:116 zůstala novelizací 2019 nedotčena, a tudíž je znění Zákona 1999:116 před a po novelizaci 2019 velmi podobné.

---

[70] KOTICK, Brian, 2018. The Swedish Government Revives Efforts to Modernise the Arbitration Act. In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 9.4.2018 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2018/04/09/the-swedish-government-revives-efforts-to-modernise-the-arbitration-act/.

[71] *En modernisering av lagen om skiljeförfarande: Regeringens proposition*, 2018. Stockholm, Prop. 2017/18:257. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/09/prop.-201718257/.

4.2 Srovnání švédské právní úpravy se Vzorovým zákonem UNCITRAL

Na rozdíl od Zákona 1999:116 upravuje Vzorový zákon UNCITRAL pouze mezinárodní obchodní arbitráž. Švédský Zákon 1999:116 se aplikuje na jakoukoliv arbitráž, ať už je mezinárodní nebo domácí, obchodní nebo neobchodní. Omezenost Vzorového zákona UNCITRAL v tomto směru je pochopitelná, jelikož snaha o unifikaci úpravy mezinárodní obchodní arbitráže je z pohledu UNCITRAL důležitější než případná unifikace úpravy domácí arbitráže. Státy mohou zároveň mít silnější tendenci chtít zachovat svou tradiční a zavedenou úpravu pro čistě domácí arbitráže než pro mezinárodní arbitráže.[72]

V Zákoně 1999:116 úprava některých otázek výslovně řešených Vzorovým zákonem UNCITRAL chybí, což lze vysvětlit možná právě tím, že Zákon 1999:116 upravuje jak národní tak mezinárodní arbitráž a v důsledku neobsahuje některá ustanovení velmi významná především pro mezinárodní arbitráž (a méně významná pro arbitráž národní).[73] Mezi takové otázky patří například doručování písemností[74] či jazyk řízení[75]. Do nedávné doby mezi takové otázky patřilo i ustanovení o rozhodném právu pro merit sporu[76], nicméně v důsledku novelizace 2019 byl tento rozdíl smazán a rozhodné právo pro merit sporu je v Zákoně 1999:116 nově výslovně upraveno. Okruh záležitostí neupravených v Zákoně 1999:116 se tak nedávno zúžil, což znázorňuje, jak organickou disciplínou právo je. Otázky upravené Vzorovým zákonem UNCITRAL nad rámec Zákona 1999:116, stejně tak jako otázky upravené Zákonem

[72] Str. 173. SEKOLEC, Jernej a Nils ELIASSON, 2006. The UNCITRAL Model Law on Arbitration and the Swedish Arbitration Act: a comparison. In: *The Swedish Arbitration Act of 1999, five years on.* Huntington (N.Y.): JurisNet. Str. 171-250. ISBN 19-294-4691-8.

[73] Str. 174. SEKOLEC, Jernej a Nils ELIASSON, 2006. The UNCITRAL Model Law on Arbitration and the Swedish Arbitration Act: a comparison. In: *The Swedish Arbitration Act of 1999, five years on.* Huntington (N.Y.): JurisNet. Str. 171-250. ISBN 19-294-4691-8.

[74] Článek 3, Vzorový zákon UNCITRAL.

[75] Článek 22, Vzorový zákon UNCITRAL.

[76] Článek 28, Vzorový zákon UNCITRAL.

1999:116 nad rámec Vzorového zákona UNCITRAL, jsou blíže rozebrány v kapitolách následujících po samotné komparaci obou úprav.

4.2.1 Arbitrabilita

Vzorový zákon UNCITRAL nestanoví, které spory jsou arbitrabilní a ponechává toto rozhodnutí na jednotlivých státech.[77] Zákon 1999:116 arbitrabilitu explicitně řeší a definuje poměrně širokou škálu sporů, které jsou arbitrabilní – jsou to obecně spory, o jejichž předmětu strany mohou uzavřít smír. Dále Zákon 1999:116 upřesňuje, že se může jednat i o spory budoucí a že se spor může týkat existence určité skutečnosti.[78]

Zákon 1999:116 výslovně stanoví, že občanskoprávní účinky předpisů o ochraně hospodářské soutěže mezi stranami jsou také arbitrabilní.[79] V praxi to znamená, že rozhodčí tribunál může rozhodnout o náhradě škody za porušení pravidel hospodářské soutěže či určit neplatnost smlouvy z důvodu nezákonného jednání ve shodě, nemůže však udělit pokutu či nařídit likvidaci společnosti.[80] Rozhodcům je udělena pravomoc rozhodovat o občanskoprávních účincích předpisů o ochraně hospodářské soutěže z praktických důvodů – pokud by tuto pravomoc neměli, hrozilo by, že by strany sporu mohly snadno zapříčiňovat průtahy rozhodčího řízení s odvoláním například na neplatnost smlouvy pro nesoulad se soutěžním právem.[81] Hrozba protichůdných rozhodnutí rozhodčího tribunálu a orgánu pro ochranu hospodářské soutěže byla švédským vládním výborem pro otázku arbitráže vnímána spíše jako teoretická a neodůvodnila zbavení rozhodců této pravomoci.[82]

---

[77] Článek 1 odst. 5, Vzorový zákon UNCITRAL.
[78] § 1 odst. 1, Zákon 1999:116.
[79] § 1 odst. 3, Zákon 1999:116.
[80] Str. 63. ANDERSSON, Fredrik, Therese ISAKSSON, Marcus JOHANSSON, Ola NILSSON a Johnny HERRE, 2011. *Arbitration in Sweden*. Stockholm: Swedish Arbitration Association. ISBN 978-917-2234-543.
[81] Str. 149. HEUMAN, Lars, c2003. *Arbitration law of Sweden: practice and procedure*. Huntington, NY: Juris Pub. ISBN 19-294-4620-9.
[82] Str. 86. SOU 1994:81.

Spotřebitelské spory jsou ve Švédsku obecně arbitrabilní, nicméně rozhodčí doložka uzavřená se spotřebitelem je neplatná, byla-li uzavřena před vznikem sporu.[83] Pokud se tedy po vzniku sporu spotřebitel nevzdá práva odmítnout řešení sporu v rozhodčím řízení, není možné proti takovému spotřebiteli vynucovat účast na rozhodčím řízení. Na druhou stranu pokud se spotřebitel rozhodčího řízení bez výhrad účastní, považuje se tato účast za vzdání se práva na odmítnutí řešení sporu v rozhodčím řízení.[84] Ve švédské úpravě se takto projevuje zásada ochrany slabší strany. Zásadním důvodem pro zakotvení možnosti spotřebitele odmítnout rozhodčí řízení je skutečnost, že kvůli vyšším nákladům rozhodčího řízení spotřebitel omezuje svá tvrzení a nároky jako strana sporu ve větší míře než v řízení před soudem.[85]

Podle Zákona 1999:116 je arbitrabilní široká škála sporů bez dalších omezujících podmínek. Ve srovnání s přístupem českého zákonodárce je zajímavé, že obecně jsou ve Švédsku arbitrabilní i spotřebitelské spory. Nicméně právě pro spotřebitelské spory stanoví švédský zákonodárce určitá specifická omezení či výjimky z arbitrability, a to z důvodu ochrany slabší strany. Vzorový zákon UNCITRAL otázku arbitrability neřeší, určení rozsahu arbitrabilních sporů ponechává na jednotlivých přejímajících státech.

4.2.2 Vzdání se práva podat námitku

Jak Vzorový zákon UNCITRAL[86], tak Zákon 1999:116[87] obsahují ustanovení upravující implicitní vzdání se práva podat námitku. Ačkoliv Zákon 1999:116 tuto problematiku upravuje v rámci hlavy s názvem

[83] § 6 odst. 1, Zákon 1999:116.
[84] Str. 177. SEKOLEC, Jernej a Nils ELIASSON, 2006. The UNCITRAL Model Law on Arbitration and the Swedish Arbitration Act: a comparison. In: *The Swedish Arbitration Act of 1999, five years on.* Huntington (N.Y.): JurisNet. Str. 171-250. ISBN 19-294-4691-8.
[85] Str. 203-204. SOU 1995:65. *Näringslivets tvistlösning*, Stockholm, ročník 1995, číslo 65. Dostupné z: https://weburn.kb.se/sou/487/urn-nbn-se-kb-digark-4860140.pdf.
[86] Článek 4, Vzorový zákon UNCITRAL.
[87] § 34 odst. 2, Zákon 1999:116.

Neplatnost a zrušení rozhodčího nálezu, ustanovení je obecně považováno za aplikovatelné i v průběhu řízení.[88]

Samotné znění obou porovnávaných ustanovení je podobné, nicméně úprava Vzorového zákona UNCITRAL je formulována konkrétněji a určitěji. Zákon 1999:116 neukládá straně povinnost vznést námitku „bez zbytečného odkladu“, jak je tomu podle Vzorového zákona UNCITRAL, a není tedy bezpodmínečně jasné, v jaké lhůtě musí podle švédské úpravy strana případnou námitku vznést. Zákon 1999:116 navíc oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL obsahuje širší důvody, které mohou být považovány za vzdání se práva podat námitku – nejen pokud se strana dále účastní řízení bez námitek, ale také pokud namítané okolnosti „jiným způsobem nezpochybní v průběhu řízení“[89]. Tato volnější formulace umožňuje širší diskreci v hodnocení, zda určité jednání dosahuje úrovně vzdání se práva podat námitku či nikoliv.

4.2.3 Rozhodčí smlouva

Na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL[90] neobsahuje Zákon 1999:116 definici pojmu rozhodčí smlouva. Co se týče povinné formy rozhodčí smlouvy, Zákon 1999:116 již od svého přijetí v roce 1999 nestanoví žádné formální požadavky pro platnost rozhodčí smlouvy a rozhodčí smlouva tedy nemusí mít písemnou formu.[91] Svou flexibilitou ohledně formy rozhodčí smlouvy švédská úprava předběhla Vzorový zákon UNCITRAL a umožnila platnost rozhodčích smluv uzavřených tacitně či podle neformálních obchodních zvyklostí již v roce 1999. Vzorový zákon UNCITRAL umožnil státům až po své revizi v roce 2006 zvolit si možnost nepožadovat písemnou formu rozhodčí smlouvy.

---

[88] Str. 271-272. HEUMAN, Lars, c2003. *Arbitration law of Sweden: practice and procedure*. Huntington, NY: Juris Pub. ISBN 19-294-4620-9.
[89] § 34 odst. 2, Zákon 1999:116.
[90] Článek 7 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.
[91] Str. 42. MADSEN, Finn, 2016. *Commercial arbitration in Sweden: a commentary on the Arbitration Act (1999:116) and the arbitration rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce*. Fourth edition. Stockholm: Jure Förlag AB. ISBN 978-917-2236-431.

4.2.4 Kompetenz-kompetenz

Vzorový zákon UNCITRAL[92] i Zákon 1999:116[93] přiznávají rozhodcům pravomoc rozhodovat o své pravomoci rozhodovat spor. Vzorový zákon UNCITRAL navíc stanoví lhůtu, ve které strany musí případnou námitku nepravomoci vznést – nejpozději v žalobní odpovědi.[94] Zákon 1999:116 žádnou obdobnou lhůtu nestanoví. Avšak strana, která námitku nepravomoci nevznese v průběhu rozhodčího řízení, riskuje, že v případném řízení o návrhu na zrušení rozhodčího nálezu bude nevznesení námitky považováno za vzdání se práva námitku nepravomoci vznést.[95] Švédská odborná veřejnost navíc dovodila a doporučila, aby se ustanovení o vzdání se práva podat námitku aplikovalo analogicky i na situaci, kdy není námitka podána v rámci rozhodčího řízení bez zbytečného odkladu.[96] Švédská praxe se doporučením ve většině případů pravděpodobně řídí.[97] Vzorový zákon UNCITRAL i Zákon 1999:116 stanoví, že jmenování rozhodce či účast na jmenování rozhodce stranou nelze bez dalšího považovat za uznání pravomoci rozhodčího tribunálu.

Je v diskreci rozhodčího tribunálu, zda o své pravomoci rozhodne jako o předběžné otázce či až v konečném rozhodčím nálezu. Podle Zákona 1999:116 musí být kladné rozhodnutí o pravomoci vydáno ve formě rozhodnutí, zatímco záporné rozhodnutí o pravomoci ve formě nálezu.[98] Kladné rozhodnutí o pravomoci totiž není pro rozhodčí tribunál závazné – švédský zákonodárce tak jasně dává najevo, že soud může později dojít k odlišnému závěru a zároveň dává rozhodčímu tribunálu prostor pro vydání případného nového rozhodnutí o pravomoci, pokud by

---

[92] Článek 16 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.
[93] § 2, Zákon 1999:116.
[94] Článek 16 odst. 2, Vzorový zákon UNCITRAL.
[95] § 34 odst. 2, Zákon 1999:116. Toto ustanovení je podrobněji rozebráno výše.
[96] Str. 271-272. HEUMAN, Lars, c2003. *Arbitration law of Sweden: practice and procedure*. Huntington, NY: Juris Pub. ISBN 19-294-4620-9.
[97] Str. 186, bod 5.13. HOBÉR, Kaj, c2011. *International commercial arbitration in Sweden*. New York: Oxford University Press. ISBN 978-019-9218-523.
[98] Str. 187, bod 5.18. HOBÉR, Kaj, c2011. *International commercial arbitration in Sweden*. New York: Oxford University Press. ISBN 978-019-9218-523.

vyšly najevo nové skutečnosti či pokud by před koncem rozhodčího řízení o opětovné přezkoumání pravomoci požádala strana.

Velmi odlišně byla do novelizace 2019 podle porovnávaných úprav řešena otázka napadání rozhodnutí rozhodčího tribunálu o své pravomoci. Podle Vzorového zákona UNCITRAL může strana kladné rozhodnutí o pravomoci napadat ve stanovené lhůtě a v průběhu rozhodování soudu je možné v rozhodčím řízení pokračovat, včetně vydání rozhodčího nálezu. Podle Zákona 1999:116 mohla strana napadat pouze záporné rozhodnutí o pravomoci, jelikož je ve formě nálezu[99] (kladné rozhodnutí ve formě rozhodnutí nebylo samostatně napadnutelné). V případě kladného rozhodnutí o pravomoci měla strana podle švédské úpravy v zásadě tři možnosti, jak se proti nepříznivému rozhodnutí o pravomoci bránit. Zaprvé mohla požadovat po rozhodcích, aby své rozhodnutí změnili (je totiž pro rozhodce nezávazné). Zadruhé mohla strana počkat na konečný nález a nedostatek pravomoci napadnout v rámci napadání konečného nálezu.[100] Zatřetí mohla strana iniciovat specifické řízení před okresním soudem, jehož výsledkem je deklaratorní rozsudek ohledně pravomoci. Tento posledně jmenovaný švédský institut dával stranám možnost se kdykoliv v průběhu rozhodčího řízení obrátit na soud, aby závazně určil otázku pravomoci. Řízení vedoucí k deklaratornímu rozsudku je vedeno podle švédského občanského soudního řádu a je nezávislé na rozhodčím řízení, což v důsledku znamená, že v rozhodčím řízení je v průběhu soudního řízení možné pokračovat a dokonce jej lze i ukončit konečným nálezem.[101]

Rozhodčí tribunál postupující podle Vzorového zákona UNCITRAL měl před novelizací 2019 lepší šanci ovlivnit načasování případného napadání kladného rozhodnutí o pravomoci – může o své pravomoci rozhodnout až v rámci konečného rozhodčího nálezu a případné napadání pravomoci v důsledku „odložit“, zatímco podle švédské úpravy obdobně odložit rozhodnutí o pravomoci nešlo a strany jej

[99] § 36, Zákon 1999:116.
[100] § 2, Zákon 1999:116.
[101] Str. 188, bod 5.20. HOBÉR, Kaj, c2011. *International commercial arbitration in Sweden*. New York: Oxford University Press. ISBN 978-019-9218-523.

mohly díky švédské procesní úpravě kdykoliv v průběhu řízení napadnout a požadovat deklaratorní rozsudek soudu ohledně pravomoci.

Švédský zákonný proces obrany proti kladnému rozhodnutí o pravomoci byl švédským zákonodárcem novelizací 2019 pozměněn. Podle švédské úpravy měla do novelizace 2019 strana tři možnosti, jak se proti kladnému rozhodnutí o pravomoci bránit – zaprvé požadovat změnu rozhodnutí, zadruhé napadnout rozhodnutí o pravomoci v rámci napadání konečného nálezu a zatřetí kdykoliv v průběhu rozhodčího řízení iniciovat specifické řízení před okresním soudem, jehož výsledkem je deklaratorní rozsudek ohledně pravomoci. Právě kombinace druhé a třetí jmenované možnosti obrany přivedla švédského zákonodárce na myšlenku vhodné novelizace. V praxi se totiž stávalo, že strana získala určité rozhodnutí o pravomoci od okresního soudu v důsledku řízení o deklaratorním určení pravomoci, ale zároveň mohla později získat rozhodnutí o pravomoci od jiného soudu v rámci řízení o zrušení konečného rozhodčího nálezu. Ve výsledku tedy existovala dvě konkurující si rozhodnutí ohledně pravomoci, a to od dvou odlišných soudů.[102]

Novelizace 2019 ponechala beze změny možnost první, tj. spíše teoretickou či neformální snahu přimět rozhodčí tribunál ke změně svého kladného rozhodnutí o pravomoci. Druhá možnost byla pozměněna tak, že strana již nemusí čekat na konečný rozhodčí nález, aby mohla napadnout kladné rozhodnutí o pravomoci v rámci návrhu na zrušení rozhodčího nálezu. Nově je kladné rozhodnutí o pravomoci samostatně napadnutelné, a to konkrétně podáním návrhu u odvolacího soudu ve lhůtě 30 dnů[103]. Třetí možnost, tj. vyvolání specifického řízení před okresním soudem, jehož výsledkem je deklaratorní rozsudek ohledně pravomoci, zůstala, ale byla pozměněna v tom smyslu, že toto specifické řízení může strana bez dalšího vyvolat pouze před zahájením rozhodčího řízení. Po zahájení rozhodčího řízení lze specifické řízení vedoucí k deklaratornímu rozsudku

[102] KOTICK, Brian, 2018. The Swedish Government Revives Efforts to Modernise the Arbitration Act. In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 9.4.2018 [cit. 2018-11-27]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2018/04/09/the-swedish-government-revives-efforts-to-modernise-the-arbitration-act/.

[103] § 2 odst. 2, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019.

zahájit pouze tehdy, pokud proti tomu druhá strana nevznese námitku.[104] Využití tohoto obecného institutu švédského občanského procesního práva je nově po dobu průběhu rozhodčího řízení významně omezeno, je totiž podmíněno souhlasem (respektive chybějící námitkou) druhé strany. Změna napadání kladných rozhodnutí o pravomoci je pravděpodobně nejzásadnější změnou přinesenou novelizací 2019.[105]

Lze shrnout, že Vzorový zákon UNCITRAL explicitně řeší napadání kladného rozhodnutí o pravomoci, nicméně neřeší napadání záporného rozhodnutí o pravomoci a neposkytuje tak stranám pojistku ve formě možné obrany proti zápornému rozhodnutí o pravomoci. Zákon 1999:116 do novelizace 2019 řešil napadání jen a pouze záporného rozhodnutí o pravomoci, jelikož pouze to je vydáno ve formě nálezu. Kladné rozhodnutí o pravomoci podle švédské úpravy nebylo možné samostatně napadat, strany však mohly využít jednu ze tří alternativních možností, jak změny kladného rozhodnutí o pravomoci dosáhnout. Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019 se více přiblížil Vzorovému zákonu UNCITRAL, jelikož nově upravil možnost napadání kladného rozhodnutí o pravomoci, a to u odvolacího soudu a ve stejné lhůtě jako podle Vzorového zákona UNCITRAL. Švédský zákonodárce však i po novelizaci 2019 ponechal ve své právní úpravě určitá národní specifika, i když v omezenější míře (možnost vyvolání specifického nezávislého řízení před okresním soudem zůstala, ale byla výrazně omezena). Z novelizace 2019 je jasně patrná snaha švédského zákonodárce co nejvíce se přiblížit mezinárodním zvyklostem praxe mezinárodní obchodní arbitráže, ale zároveň ctít národní tradice a specifika.

4.2.5 Rozhodčí tribunál

V oblasti jmenování rozhodců Zákon 1999:116 stejně jako Vzorový zákon UNCITRAL obsahuje především tzv. standardní pravidla,

---

[104] § 4a odst. 1, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019.

[105] SHAUGHNESSY, Patricia, Sweden Adopts Revisions to Modernize its Arbitration Act. *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 1.12.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2018/12/01/sweden-adopts-revisions-to-modernize-its-arbitration-act/.

která se aplikují pouze v případě, že se od nich strany neodchýlí svým ujednáním. Počet rozhodců může být s ohledem na autonomii smluvních stran stanoven v podstatě libovolně. Pokud strany svou vůli v tomto ohledu neprojeví, jsou podle Vzorového zákona UNCITRAL i podle Zákona 1999:116 jmenováni rozhodci tři. Ani jedna z těchto dvou porovnávaných úprav nezakazuje určit sudý počet rozhodců, což je výhodné především pro některá obchodní odvětví, ve kterých je jmenování dvou rozhodců tradicí.[106]

Vzorový zákon UNCITRAL i Zákon 1999:116 předvídají a řeší situace, kdy v procesu jmenování rozhodců vznikne problém či prodleva. V takovém případě přichází na řadu asistence soudu či jiného orgánu. Autonomie stran podle Zákona 1999:116 nicméně zachází dál a (na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL) umožňuje stranám vyloučit případnou asistenci soudu při jmenování rozhodců.[107]

Zákon 1999:116 explicitně stanoví, že soud může odmítnout asistenci při jmenování rozhodců pouze v případě, že rozhodčí řízení je zjevně nezákonné.[108] Vzorový zákon UNCITRAL žádný důvod pro odmítnutí asistence soudu při jmenování rozhodců nestanoví.

Podle Vzorového zákona UNCITRAL se proti rozhodnutí soudu o jmenování rozhodce nelze odvolat[109], zatímco podle Zákona 1999:116 je odvolání v tomto případě obecně možné a je vyloučeno pouze proti rozhodnutí, kterým soud schválí návrh na jmenování rozhodce a rozhodce jmenuje.[110]

Vzorový zákon UNCITRAL výslovně stanovuje kritéria, kterými se má soud či jiný orgán řídit při asistenci ve jmenování rozhodců. Soud či jiný orgán má dbát na případnou požadovanou kvalifikaci rozhodců podle rozhodčí smlouvy, na jejich nezávislost a nepodjatost a také má

---

[106] Str. 201. SEKOLEC, Jernej a Nils ELIASSON, 2006. The UNCITRAL Model Law on Arbitration and the Swedish Arbitration Act: a comparison. In: *The Swedish Arbitration Act of 1999, five years on.* Huntington (N.Y.): JurisNet. Str. 171-250. ISBN 19-294-4691-8.
[107] § 12 odst. 2, Zákon 1999:116.
[108] § 18, Zákon 1999:116.
[109] Článek 11 odst. 5, Vzorový zákon UNCITRAL.
[110] § 44 odst. 3, Zákon 1999:116.

pokud možno jmenovat rozhodce jiné státní příslušnosti než jsou strany.[111] Zákon 1999:116 obdobný výčet kritérií neobsahuje.

Úprava vyloučení rozhodce je podle obou porovnávaných úprav velmi podobná, ovšem s drobnými rozdíly. Podle Vzorového zákona UNCITRAL se proti rozhodnutí soudu ohledně vyloučení rozhodce nelze odvolat, zatímco podle Zákona 1999:116 se nelze odvolat pouze proti rozhodnutí, kterým soud rozhodce vyloučí.[112] V souladu s výše zmíněnou silnou autonomií stran podle švédské úpravy mohou strany podle Zákona 1999:116 vyloučit soudní přezkum rozhodnutí o vyloučení rozhodce, ovšem pouze za předpokladu, že si strany zároveň výslovně sjednají, že tato záležitost má být s konečnou platností rozhodnuta rozhodčí institucí.[113] Podle Vzorového zákona UNCITRAL je soudní přezkum stranám vždy k dispozici, nelze jej smluvně vyloučit.[114]

Formulace oznamovací povinnosti rozhodce a důvody pro vyloučení rozhodce jsou podle Vzorového zákona UNCITRAL a Zákona 1999:116 obdobné. Nicméně Vzorový zákon UNCITRAL se odvolává na případné okolnosti zakládající důvodné pochybnosti o nestrannosti a nezávislosti rozhodce[115], zatímco Zákon 1999:116 až do novelizace 2019 výslovně hovořil pouze o okolnostech týkajících se nestrannosti[116]. Švédská odborná veřejnost nicméně tuto drobnou terminologickou odlišnost již před novelizací 2019 vykládala jednoduše tak, že ustanovení zakotvující povinnost nestrannosti ze své povahy implicitně obsahuje i povinnost nezávislosti a význam obou porovnávaných ustanovení je obsahově shodný.[117] I přesto však novelizace 2019 pro jistotu výslovně

---

[111] Článek 11 odst. 5, Vzorový zákon UNCITRAL.
[112] § 44 odst. 3, Zákon 1999:116.
[113] § 11, Zákon 1999:116.
[114] Článek 13 odst. 3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[115] Článek 12, Vzorový zákon UNCITRAL.
[116] § 8, Zákon 1999:116.
[117] Str. 84. ANDERSSON, Fredrik, Therese ISAKSSON, Marcus JOHANSSON, Ola NILSSON a Johnny HERRE, 2011. *Arbitration in Sweden*. Stockholm: Swedish Arbitration Association. ISBN 978-917-2234-543. Str. 209. SEKOLEC, Jernej a Nils ELIASSON, 2006. The UNCITRAL Model Law on Arbitration and the Swedish Arbitration Act: a comparison. In: *The Swedish Arbitration Act of 1999, five years on.* Huntington (N.Y.): JurisNet. 171-250. ISBN 19-294-4691-8.

zařadila do Zákona 1999:116 i požadavek nezávislosti[118] rozhodce. Odstranila tak terminologickou odlišnost, která sice podle praxe neměla velkého významu, nicméně přesto se švédský zákonodárce rozhodl ji odstranit a s konečnou platností požadovat po rozhodci nestrannost i nezávislost, stejně jako Vzorový zákon UNCITRAL.

Zásadnější rozdíl spočívá v tom, že Zákon 1999:116 oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL obsahuje demonstrativní výčet situací, které jsou vždy považovány za vzbuzující pochybnost o nestrannosti (a od novelizace 2019 zároveň i o nezávislosti) rozhodce. Výčet je ovšem omezen na čtyři body, takže jej rozsahově a obsahově nelze srovnávat s komplexními Pokyny vydanými IBA.

Další rozdíl se týká možnosti navrhnout vyloučení rozhodce z důvodu chybějící kvalifikace sjednané stranami. Podle Vzorového zákona UNCITRAL je možné požadovat vyloučení rozhodce okamžitě, zatímco podle Zákona 1999:116 je možné se proti sjednané chybějící kvalifikaci bránit až v rámci napadání konečného rozhodčího nálezu (nicméně námitka chybějící kvalifikace musí být učiněna, jakmile se o ní strana dozví)[119].

Obě porovnávané úpravy řeší postup v případě, že rozhodce nejedná bez zbytečného odkladu (Vzorový zákon UNCITRAL) či způsobí-li rozhodce zpoždění rozhodčího řízení (Zákon 1999:116). Podle Zákona 1999:116 se může strana okamžitě obrátit na soud s návrhem na vyloučení rozhodce[120], zatímco Vzorový zákon UNCITRAL předpokládá jako primární řešení vyloučení rozhodce ujednáním stran, případná asistence soudu přichází v úvahu, jen pokud neshody přetrvávají i nadále[121]. Podle Vzorového zákona UNCITRAL se proti rozhodnutí soudu o vyloučení rozhodce (ať je rozhodce vyloučen či nikoliv) nelze odvolat, zatímco podle Zákona 1999:116 je odvolání nepřípustné jen proti rozhodnutí, kterým je rozhodce vyloučen. Konečně Zákon 1999:116 na

---

[118] § 8, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019.
[119] Str. 208. HEUMAN, Lars, c2003. *Arbitration law of Sweden: practice and procedure*. Huntington, NY: Juris Pub. ISBN 19-294-4620-9.
[120] § 17, Zákon 1999:116.
[121] Článek 14 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.

rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL explicitně řeší situaci, kdy se jeden z rozhodců bez udání závažného důvodu neúčastní projednávání věci – ostatní rozhodci mohou nadále pokračovat v rozhodování.[122]

Pokud v rámci rozhodčího řízení z jakéhokoliv důvodu skončí rozhodce ve své funkci, na jmenování náhradníka se podle Vzorového zákona UNCITRAL použijí stejná pravidla jako na jmenování původního rozhodce. Zákon 1999:116 ve snaze zabránit případným obstrukcím, zejména v situacích opětovného jmenování rozhodců stranami, vkládal až do novelizace 2019 jmenování náhradníka za rozhodce, který byl jmenován stranou a který rezignoval či byl z jiného důvodu zbaven mandátu kvůli okolnosti straně známé v okamžiku jmenování, do výhradní kompetence soudu (pokud si strany nesjednaly něco jiného). Novelizace 2019 nově přidala pravidlo, že pokud byl původní rozhodce jmenován stranou, okresní soud má při jmenování náhradního rozhodce opět jmenovat osobu navrženou příslušnou stranou, ledaže jsou zde zvláštní důvody hovořící proti následování přání strany a jmenování požadovaného rozhodce.[123] Strana má opětovnou možnost jmenovat rozhodce pouze v případě, že rozhodce nemůže plnit své povinnosti kvůli okolnostem, které nastaly až po jeho jmenování. Švédský zákonodárce spoléhá na to, že jelikož strana rozhodčího řízení ve Švédsku ví, že pravděpodobně bude mít jen jednu možnost jmenovat rozhodce, učiní svůj výběr velmi pečlivě.[124]

Dále novelizace 2019 řeší i situaci, kdy je na jedné straně řízení více osob a kvůli chybějící dohodě o způsobu jmenování rozhodců či z jiného důvodu se tyto osoby nemohou shodnout na rozhodci, kterého chtějí společně jmenovat. V takovém případě přichází na řadu opět asistence okresního soudu, který příslušného rozhodce jmenuje[125] a zamezí tak zdržení či patové situaci v procesu jmenování rozhodců.

---

[122] § 30 odst. 1, Zákon 1999:116.
[123] § 16 odst. 1, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019.
[124] Str. 212. HEUMAN, Lars, c2003. *Arbitration law of Sweden: practice and procedure*. Huntington, NY: Juris Pub. ISBN 19-294-4620-9.
[125] § 14 odst. 3, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019.

Ve výsledku je zřejmé, že průběh jmenování rozhodčího tribunálu je podle obou porovnávaných úprav obdobný, ovšem zdaleka ne stejný. V obecné rovině je největším rozdílem vyšší úroveň autonomie stran postupujících podle Zákona 1999:116, projevující se především v možnosti vyloučit asistenci soudu při rozhodování o jmenování i vylučování rozhodců. Zároveň mají strany postupující podle Zákona 1999:116 širší možnost odvolat se proti rozhodnutím týkajícím se jmenování a vylučování rozhodců, jelikož odvolání je obecně přípustné, s výjimkou vymezených případů, zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL je odvolání proti veškerým takovým rozhodnutím nepřípustné.

4.2.6 Průběh řízení

Strany mají možnost si svým ujednáním zvolit procesní předpisy, podle kterých bude rozhodčí řízení vedeno. Pro případ, že si strany procesní předpisy nesjednají či pokud zvolené procesní předpisy určitou otázku neřeší, obsahuje Vzorový zákon UNCITRAL i Zákon 1999:116 standardní pravidla ohledně některých procesních záležitostí. Standardní pravidla porovnávaných úprav jsou obdobná, nicméně některé otázky řeší pouze jedna z porovnávaných úprav. Jedná se například o jazyk řízení, prodlení strany s podáním žaloby, roli předsedajícího rozhodce či o přípustnost důkazů. Tyto odlišnosti jsou podrobně popsány níže v kapitolách 4.3 a 4.4.

4.2.6.1 Rozhodné právo

Vzorový zákon UNCITRAL otázku rozhodného hmotného práva upravuje poměrně podrobně. Na první místo staví vůli stran. Pokud si strany rozhodné právo nezvolí, přichází na řadu rozhodčí tribunál, který zhodnotí, které kolizní normy mají být použity. Podle zásad spravedlnosti či jako *amiable compositeur* může rozhodčí tribunál rozhodovat, jen pokud ho k tomu strany výslovně zmocní.[126]

[126] Článek 28, Vzorový zákon UNCITRAL.

Zákon 1999:116 explicitní úpravu rozhodného hmotného práva až do novelizace 2019 neobsahoval, ačkoliv švédský vládní výbor pro otázku arbitráže obdobné ustanovení zvažoval již v období příprav Zákona 1999:116, tedy před rokem 1999.[127] Ve výsledku se však rozhodl ustanovení do textu zákona nezahrnout, a to především kvůli obavě z důsledků aplikace takového ustanovení. Švédský vládní výbor pro otázku arbitráže se domníval, že v praxi by bylo velmi náročné rozlišit a prokázat, že rozhodčí tribunál neaplikoval hmotné právo zvolené stranami (což je důvodem ke zrušení rozhodčího nálezu) či zda pouze hmotné právo zvolené stranami aplikoval nesprávně (což není důvodem ke zrušení rozhodčího nálezu). V důsledku by hrozilo, že buď takové ustanovení bude bez praktického dopadu, nebo že otevře cestu k problematickému a těžko prokazatelnému důvodu k napadání rozhodčího nálezu.[128] Zároveň švédský vládní výbor pro otázku arbitráže předvídal možné jmenování rozhodců bez odbornosti v oboru práva, kteří si získali důvěru stran z jiného důvodu než kvůli své znalosti práva a které by Zákon 1999:116 neměl nutit k aplikaci konkrétních právních předpisů.

I když v Zákoně 1999:116 výslovná úprava rozhodného hmotného práva až do novelizace 2019 chyběla, švédský vládní výbor pro otázku arbitráže v přípravných pracích ohledně nového zákona o arbitráži uvádí, že pravidla pro určení rozhodného hmotného práva jsou v podstatě shodná se Vzorovým zákonem UNCITRAL.[129] Švédský právní systém totiž ctí zásadu autonomie vůle stran a umožňuje stranám zvolit si rozhodné právo dle svého uvážení. Zároveň švédský vládní výbor pro otázku arbitráže vysvětluje, že rozhodci mohou rozhodovat podle zásad spravedlnosti pouze v případě, že jsou k tomu výslovně zmocněni stranami.[130]

Nicméně švédský zákonodárce si správně uvědomil, že strany nepocházející ze Švédska nemusí být s vysvětlením obsaženém

---

[127] Str. 153 - 154. SOU 1994:81.

[128] Str. 230. SEKOLEC, Jernej a Nils ELIASSON, 2006. The UNCITRAL Model Law on Arbitration and the Swedish Arbitration Act: a comparison. In: *The Swedish Arbitration Act of 1999, five years on.* Huntington (N.Y.): JurisNet. Str. 171-250. ISBN 19-294-4691-8.

[129] Str. 154. SOU 1994:81.

[130] Str. 154. SOU 1994:81.

v přípravných pracích seznámeny a nedostupnost explicitního ustanovení přímo v zákoně je může odradit od volby Švédska jako místa konání arbitráže. Zároveň pouhé vysvětlení v rámci přípravných prací pochopitelně nemá sílu zákona.

Jelikož jedním z hlavních cílů novelizace 2019 bylo modernizovat Zákon 1999:116 tak, aby bylo Švédsko ještě přitažlivějším místem pro konání arbitráže, novelizace 2019 zakotvila do Zákona 1999:116 explicitní ustanovení upravující rozhodné hmotné právo.[131] Na první místo je postavena vůle stran. Pokud strany rozhodné hmotné právo nezvolí, rozhodnou o aplikovaném hmotném právu rozhodci (přímo o rozhodném právu, Zákon 1999:116 nezmiňuje povinnost nejprve určit kolizní normu). Podle zásad spravedlnosti nebo jako *amiable compositeur* mohou rozhodci rozhodovat, pouze pokud jsou k tomu stranami výslovně pověřeny.

Novelizace 2019 v důsledku zapříčinila, že pravidla pro určení rozhodného hmotného práva jsou podle Zákona 1999:116 a podle Vzorového zákona UNCITRAL v podstatě shodná. Novelizací 2019 švédský zákonodárce zakotvil ustanovení, které do té doby v Zákoně 1999:116 chybělo, a tím se ještě více přiblížil Vzorovému zákonu UNCITRAL.

4.2.6.2 Asistence soudu s dokazováním

Předkládání důkazních prostředků k prokázání svých tvrzení je primárně v rukou stran a dokazování probíhá standardně před rozhodčím tribunálem. V některých případech je ovšem užitečná či dokonce nutná asistence soudu ve vyhledávání, předkládání či provádění důkazů, jelikož rozhodčí tribunál nemá stejný rozsah pravomocí (především donucovacích) jako obecný soud. Zákon 1999:116 předvídá asistenci soudu pro situace, kdy strana požaduje, aby svědek či znalec před svou výpovědí složil slib či podal čestné prohlášení a také v případě, že osoba

[131] § 27a, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019. Str. 8-9. Nový § 27a. *En modernisering av lagen om skiljeförfarande: Regeringens proposition*, 2018. Stockholm, Prop. 2017/18:257. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/09/prop.-201718257/.

má být vyslýchána za účelem vydání dokumentu či věci.[132] Vzorový zákon UNCITRAL asistenci soudu s dokazováním také předpokládá[133], nicméně jelikož se jedná o otázku úzce navazující na národní procesní předpisy, nemá Vzorový zákon UNCITRAL ambici vyjmenovávat jednotlivé situace, ve kterých asistence soudu přichází v úvahu. Jednotlivé státy přijímající Vzorový zákon UNCITRAL si jej jako modelový zákon mohou upravit či konkretizovat v souladu s vlastními procesními předpisy.

Zda bude v rámci rozhodčího řízení vyžádána asistence soudu s důkazními prostředky, závisí podle Vzorového zákona UNCITRAL i podle Zákona 1999:116 na souhlasu rozhodčího tribunálu. Vzorový zákon UNCITRAL neobsahuje žádná kritéria, kterými se má rozhodčí tribunál řídit při rozhodování, zda se na soud s žádostí o asistenci obrátí. Naopak Zákon 1999:116 výslovně uvádí, že rozhodčí tribunál má zvážit, zda je požadavek asistence soudu oprávněný s ohledem na dokazování.[134] Podle přípravných prací Zákona 1999:116 má být o asistenci soudu zažádáno pouze v případě, že požadavek je podle rozhodčího tribunálu odůvodněný s ohledem na probíhající rozhodčí řízení a že případné donucovací prostředky, které má soud k dispozici, jsou potřebné k dosažení účelu dokazování.[135]

Podle Vzorového zákona UNCITRAL může o asistenci soudu s důkazními prostředky zažádat sám rozhodčí tribunál, a to i bez návrhu stran. Zákon 1999:116 s ohledem na princip, že vyhledávání a předkládání důkazních prostředků je povinností stran, neobsahuje možnost předložit požadavek na asistenci soudu z vlastního rozhodnutí rozhodčího tribunálu.[136]

Lze shrnout, že Zákon 1999:116 si jako národní předpis může dovolit být v otázce asistence soudu s dokazováním podrobnější a konkrétnější než Vzorový zákon UNCITRAL. Také se v Zákoně

---

[132] § 26, Zákon 1999:116.
[133] Článek 27, Vzorový zákon UNCITRAL.
[134] § 26, Zákon 1999:116.
[135] Str. 148-149. SOU 1994:81.
[136] Str. 149. Ibid.

1999:116 opět důrazněji projevuje princip autonomie stran (žádost o asistenci soudu pouze na návrh stran) včetně povahy rozhodčího řízení jako soukromoprávního sporu (dokazování je primárně v rukou stran).

4.2.6.3 Předběžná opatření

Při přípravách Zákona 1999:116 švédský zákonodárce hledal inspiraci v zahraničních úpravách a také hodnotil a porovnával každé ustanovení Vzorového zákona UNCITRAL a posuzoval, zda vůbec a případně do jaké míry přijme ustanovení obdobná. V kontextu předběžných opatření je nutné připomenout, že přípravy dodnes účinné švédské úpravy začaly již v roce 1994 a vyvrcholily přijetím Zákona 1999:116 v roce 1999, tudíž v přípravných pracích byl jako reference použit Vzorový zákon UNCITRAL ve svém originálním znění z roku 1985. Znění z roku 1985 bylo ohledně předběžných opatření poměrně stručné a omezovalo se pouze na dvě relevantní ustanovení (jedno ohledně předběžných opatření nařízených soudem a druhé ohledně předběžných opatření nařízených rozhodčím tribunálem[137]). K revizi Vzorového zákona UNCITRAL došlo v roce 2006 a právě úprava předběžných opatření prošla největší změnou. Švédský zákonodárce měl nicméně při přípravě Zákona 1999:116 k dispozici pouze původní znění z roku 1985.

V oblasti nařizování předběžných opatření soudem je úprava Vzorového zákona UNCITRAL ve znění z roku 1985 a úprava Zákona 1999:116 obdobná. Obě úpravy umožňují soudu nařídit v rámci rozhodčího řízení předběžné opatření, konkrétní bližší pravidla závisí na vnitrostátních procesních předpisech. Zákon 1999:116 nicméně předběhl dobu a již v době svého přijetí obsahoval ustanovení umožňující švédskému soudu nařídit předběžné opatření i v rámci zahraničních rozhodčích řízení.[138] Pracovní skupina UNCITRAL zvažovala obdobné ustanovení až později, konkrétní návrhy formulace příslušného ustanovení

[137] Článek 9 a článek 17, Vzorový zákon UNCITRAL ve znění z roku 1985.
[138] § 49 odst. 2, Zákon 1999:116.

byly předloženy v roce 2002.[139] V důsledku revize v roce 2006 Vzorový zákon UNCITRAL nově umožnil soudu nařizování předběžných opatření i v rámci zahraničních rozhodčích řízení, čehož bylo dosaženo úpravou článku 1 odst. 2 a zároveň přidáním článku 17J.

Co se týče nařizování předběžných opatření rozhodčím tribunálem, znění příslušného ustanovení Zákona 1999:116 je založeno na článku 17 Vzorového zákona UNCITRAL ve znění z roku 1985 a má i přes odlišnou formulaci udělit rozhodčímu tribunálu shodné pravomoci. Rozhodčí tribunál aplikující Zákon 1999:116 tedy může nařizovat předběžná opatření. Švédský vládní výbor pro otázku arbitráže neshledal žádný důvod pro omezení rozhodčího tribunálu v možnosti nařizovat předběžná opatření.[140] Zákon 1999:116 neobsahuje detailní úpravu předběžných opatření, neobsahuje definici předběžného opatření, nevyjmenovává možné druhy předběžných opatření a ani podmínky, za kterých může rozhodčí tribunál předběžné opatření nařídit.[141] Vzorový zákon UNCITRAL ve znění z roku 2006 obsahuje mnohem detailnější úpravu předběžných opatření, kterou se švédský zákonodárce (alespoň zatím) neinspiroval a Zákon 1999:116 i nadále upravuje předběžná opatření nařízená rozhodčím tribunálem velmi stručně.

Zákon 1999:116 tedy upravuje otázku předběžných opatření téměř shodně jako Vzorový zákon UNCITRAL v původním znění z roku 1985. Po roce 2006 nedošlo v tomto ohledu v Zákoně 1999:116 k žádné změně. V jednom ohledu Zákon 1999:116 nicméně předběhl dobu, když již v roce 1999 umožnil soudu nařizovat předběžná opatření i v rámci zahraničních rozhodčích řízení.

---

[139] Bod 40 - 43. *Report of the Working Group on Arbitration on the work of its thirty-ninth session, A/CN.9/WG.II/WP.125*. Vienna: United Nations Commission on International Trade Law, 10 – 14 November 2003, 39th session. Dostupné z: https://undocs.org/en/A/CN.9/WG.II/WP.125.

[140] Str. 102. SOU 1994:81.

[141] § 25 odst. 4, Zákon 1999:116: *„Nedohodnou-li se strany jinak, mohou rozhodci v průběhu řízení na žádost jedné ze stran uložit protistraně povinnost podřídit se předběžnému opatření k zajištění nároků, o nichž mají rozhodci rozhodnout. Rozhodci mohou straně požadující toto opatření uložit, aby složila potřebnou jistotu za případnou škodu, jež by protistraně mohla důsledkem tohoto opatření vzniknout.“* (neautentický překlad)

4.2.7 Zastavení řízení

Vzorový zákon UNCITRAL výslovně uvádí, že rozhodčí tribunál zastaví řízení, pokud se na tom strany shodnou, ale také pokud rozhodčí tribunál zjistí, že pokračování řízení je z jakéhokoliv jiného důvodu zbytečné či nemožné.[142] Zákon 1999:116 obdobnou problematiku nijak neřeší, nicméně z principu autonomie stran lze dovodit, že rozhodčí tribunál zastaví rozhodčí řízení, pokud se na tom strany shodnou. Hlavní rozdíl tedy spočívá v tom, že podle Vzorového zákona UNCITRAL může rozhodčí tribunál zastavit řízení i bez souhlasu stran, nicméně jen v omezených případech praktické nemožnosti či zbytečnosti pokračování v řízení.

Podle znění Zákona 1999:116 před novelizací 2019 bylo rozhodčí řízení ukončeno rozhodčím nálezem i v případě, že rozhodčí tribunál nerozhodl o sporu věcně. Zároveň v případě zpětvzetí žaloby měla (a i nadále má) druhá strana podle Zákona 1999:116 bezpodmínečný nárok požadovat vydání rozhodčího nálezu ohledně staženého nároku. V důsledku bylo podle švédské úpravy pro ukončení rozhodčího řízení vydání rozhodčího nálezu buď povinné bez dalšího, nebo povinné na základě žádosti strany (v případě zpětvzetí žaloby druhou stranou), a to bez ohledu na věcné projednání sporu. Strana rozhodčího řízení vedeného podle Zákona 1999:116 měla tedy před novelizací 2019 vždy možnost domoci se rozhodčího nálezu, který mohla napadnout návrhem na zrušení rozhodčího nálezu u příslušného soudu.

Nicméně v praxi se ukázalo, že švédská úprava byla především stranami ze zahraničí vnímána jako zvláštní či matoucí,[143] proto je po novelizaci 2019 nově při ukončení sporu bez jeho věcného rozhodnutí vydáno rozhodnutí ve formě usnesení a nikoliv rozhodčí nález[144].

---

[142] Článek 32 odst. 2 písm. b) a c), Vzorový zákon UNCITRAL.

[143] ROSENGREN, Jonas, Proposed Modernisation of the Swedish Arbitration Act. In: *LinkedIn* [online]. WERKS Advokater, 2.3.2018 [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: https://www.linkedin.com/pulse/proposed-modernisation-swedish-arbitration-act-jonas-rosengren.

[144] § 27 odst. 3, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019. Str. 8. Nové znění § 27. *En modernisering av lagen om skiljeförfarande: Regeringens proposition*, 2018.

Novelizace 2019 více přibližuje znění Zákona 1999:116 k pojetí Vzorového zákona UNCITRAL, jelikož podle obou porovnávaných úprav je nově důsledkem věcného nerozhodnutí sporu vydání rozhodnutí o zastavení řízení (a nikoliv rozhodčího nálezu). Bezpodmínečný nárok strany požadovat vydání rozhodčího nálezu ohledně staženého nároku při zpětvzetí žaloby druhou stranou v Zákoně 1999:116 zůstává.

V důsledku se v Zákoně 1999:116 více projevuje zásada autonomie stran, jelikož podle něj není přípustné zastavit rozhodčí řízení bez souhlasu stran, zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL to v některých případech možné je. Dále se novelizací 2019 Zákon 1999:116 dostal do většího souladu s mezinárodní praxí, kde je nález vyhrazen pro věcné rozhodnutí věci a při věcném nerozhodnutí věci je rozhodčí řízení ukončeno rozhodnutím ve formě usnesení.

4.2.8 Rozhodčí nález

Rozhodčí nález je konečným rozhodnutím ve věci projednávané v rozhodčím řízení. Podle Vzorového zákona UNCITRAL i podle Zákona 1999:116 ve znění po novelizaci 2019 je možné rozhodčí řízení ukončit buď rozhodčím nálezem, nebo rozhodnutím o zastavení řízení.[145] Podle Zákona 1999:116 před novelizací 2019 bylo rozhodčí řízení ukončeno rozhodčím nálezem i v případě, že rozhodčí tribunál nerozhodl o předmětu sporu věcně.[146] Rozhodnutí o zastavení řízení na rozdíl od pravomocného rozhodčího nálezu nezakládá překážku věci rozhodnuté.

Pokud strana v průběhu rozhodčího řízení vezme úplně nebo částečně zpět svou žalobu, podle Vzorového zákona UNCITRAL i podle Zákona 1999:116 ukončí rozhodčí tribunál projednávání příslušného (dílčího) nároku. Nicméně podle Zákona 1999:116 má druhá strana bezpodmínečný nárok požadovat vydání rozhodčího nálezu ohledně staženého nároku[147], zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL je

---

Stockholm, Prop. 2017/18:257. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/09/prop.-201718257/.

[145] Článek 32, Vzorový zákon UNCITRAL.

[146] § 27 odst. 1, Zákon 1999:116.

[147] § 28, Zákon 1999:116.

rozhodčí nález ohledně staženého nároku vydán jen v případě, že podle hodnocení rozhodčího tribunálu má žalovaná strana oprávněný zájem na konečném rozhodnutí o ukončení sporu.[148]

Lze shrnout, že obě porovnávané úpravy zakotvují ukončení rozhodčího řízení buď rozhodnutím o zastavení řízení, nebo rozhodčím nálezem. Před novelizací 2019 byla situace jiná, podle Zákona 1999:116 bylo pro ukončení rozhodčího řízení vydání rozhodčího nálezu buď povinné bez dalšího, nebo povinné na základě žádosti strany (v případě zpětvzetí žaloby druhou stranou), a to bez ohledu na věcné projednání sporu. Strana v rozhodčím řízení vedeném podle Zákona 1999:116 před novelizací 2019 měla tedy vždy možnost domoci se rozhodčího nálezu, který mohla buď napadnout návrhem na zrušení rozhodčího nálezu u příslušného soudu, nebo který se po třech měsících od svého doručení stal pravomocným. Novelizací 2019 se Zákon 1999:116 více přiblížil Vzorovému zákonu UNCITRAL, jelikož ukončení rozhodčího řízení bez věcného projednání sporu má nově za důsledek vydání rozhodnutí o zastavení řízení (a nikoliv rozhodčího nálezu). Nicméně určitý rozdíl mezi oběma porovnávanými úpravami přetrvává – při zpětvzetí žaloby druhou stranou má strana podle Zákona 1999:116 bezpodmínečný nárok požadovat vydání rozhodčího nálezu ohledně staženého nároku, zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL je vydání rozhodčího nálezu podmíněno zjištěním oprávněného zájmu žalované strany na konečném rozhodnutí o ukončení sporu.

Formální požadavky na rozhodčí nález jsou podle obou porovnávaných úprav obdobné. Rozhodčí nález musí být vyhotoven písemně, podepsán rozhodci, datován s určením místa a rozeslán stranám.[149] Menší rozdíl zde ovšem je, jelikož Zákon 1999:116 neukládá povinnost rozhodčí nález odůvodnit, zatímco Vzorový zákon UNCITRAL povinnost odůvodnění obsahuje, i když pouze v dispozitivním ustanovení.[150] Zákon 1999:116 také navíc explicitně zmiňuje možnost

[148] Článek 32 odst. 2 písm. a), Vzorový zákon UNCITRAL.
[149] Článek 31, Vzorový zákon UNCITRAL. § 31, Zákon 1999:116.
[150] Článek 31 odst. 2, Vzorový zákon UNCITRAL.

stran dohodnout se, že rozhodčí nález bude podepsán pouze předsedajícím rozhodcem.

Podle Zákona 1999:116 má pouze nedodržení požadavku písemné formy rozhodčího nálezu nebo chybějící podpis rozhodců za důsledek neplatnost rozhodčího nálezu, případné nesplnění ostatních formálních požadavků dle § 31 Zákona 1999:116 nemá na platnost rozhodčího nálezu vliv a zůstává bez sankce.[151] Podle Vzorového zákona UNCITRAL může být každé nedodržení formálních požadavků důvodem pro zrušení rozhodčího nálezu s odvoláním na článek 34 odst. 2 písm a) bod iv) Vzorového zákona UNCITRAL.[152]

Rozhodčí tribunál může po vydání rozhodčího nálezu v některých případech přistoupit k jeho pozdějšímu výkladu. Podle Vzorového zákona UNCITRAL může rozhodčí tribunál interpretovat určitý bod nebo určitou část rozhodčího nálezu na žádost strany a zároveň pouze pokud s tím strany předem souhlasily.[153] Odlišně tuto problematiku řeší Zákon 1999:116, který umožňuje rozhodčímu tribunálu přistoupit k interpretaci také jen na žádost strany, ale bez nutnosti předchozího či následného souhlasu druhé strany. Švédský vládní výbor pro otázku arbitráže k tomu uvedl, že strany typicky tuto záležitost předem neřeší a tudíž zde často není předchozí souhlas obou stran. Zároveň hrozí situace, že po vydání rozhodčího nálezu nebude mít jedna ze stran zájem na výkladu rozhodčího nálezu a svůj souhlas neudělí.[154]

Pokud rozhodčí tribunál nerozhodne v rozhodčím nálezu o nároku, který byl součástí sporu, může rozhodčí tribunál podle Zákona 1999:116 opravit svou chybu a doplnit rozhodčí nález nejen na žádost strany, ale i z vlastní iniciativy.[155] Podle Vzorového zákona UNCITRAL může

---

[151] § 33 odst. 3, Zákon 1999:116.

[152] Str. 234. SEKOLEC, Jernej a Nils ELIASSON, 2006. The UNCITRAL Model Law on Arbitration and the Swedish Arbitration Act: a comparison. In: *The Swedish Arbitration Act of 1999, five years on.* Huntington (N.Y.): JurisNet. Str. 171-250. ISBN 19-294-4691-8.

[153] Článek 33 odst. 1 písm. b), Vzorový zákon UNCITRAL.

[154] Str. 168. SOU 1994:81.

[155] § 32 odst. 1, Zákon 1999:116.

rozhodčí tribunál přistoupit k doplnění rozhodčího nálezu pouze na žádost strany,[156] doplnění z vlastní iniciativy rozhodčího tribunálu není možné.

Ve švédské úpravě se více projevuje snaha zbytečně nerušit rozhodčí nálezy a ponechávat je v platnosti, jelikož pouze velmi úzce vymezený okruh nejzávažnějších formálních pochybení má za důsledek neplatnost rozhodčího nálezu, zbylá menší formální pochybení nemají na platnost rozhodčího nálezu vliv. Podle Vzorového zákona UNCITRAL se naopak strana může domoci zrušení rozhodčího nálezu při sebemenším nedodržení formálních požadavků. Z pohledu vysokého respektu švédského zákonodárce k principu autonomie stran zjištěného výše v této práci (například v kapitolách Rozhodčí tribunál, Asistence soudu s dokazováním či Zastavení řízení) je poněkud nekoncepční zjištění, že rozhodčí tribunál může podle Zákona 1999:116 doplnit rozhodčí nález i z vlastní iniciativy a nikoliv jen na žádost strany, jak je tomu podle Vzorového zákona UNCITRAL.

4.2.9 Návrh na zrušení rozhodčího nálezu

Na první pohled se rozdíl v úpravě zrušení rozhodčího nálezu podle Vzorového zákona UNCITRAL a Zákona 1999:116 jeví jako významný, při bližším zkoumání lze však dojít k závěru, že z hlediska důvodů napadání rozhodčího nálezu se jedná spíše o menší rozdíly. Proti konečnému rozhodčímu nálezu nejsou podle Vzorového zákona UNCITRAL přípustné opravné prostředky, jedinou možnou obranou je návrh na zrušení rozhodčího nálezu a následné případné zrušení rozhodčího nálezu příslušným soudem. Zákon 1999:116 ponechává historickou dualitu rozlišení mezi důvody pro zrušení rozhodčího nálezu, které je třeba namítat ve lhůtě dvou měsíců (před novelizací 2019 tří měsíců – viz dále) od doručení konečného rozhodčího nálezu,[157] a mezi důvody neplatnosti rozhodčího nálezu, které soud zkoumá *ex offo* a které nepodléhají promlčení[158]. Prakticky má tedy podle švédské úpravy strana

[156] Článek 33 odst. 3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[157] § 34, Zákon 1999:116.
[158] § 33, Zákon 1999:116.

dvě možnosti obrany proti rozhodčímu nálezu – návrh na zrušení rozhodčího nálezu a návrh na určení neplatnosti rozhodčího nálezu. Vzorový zákon UNCITRAL sice obdobnou dualitu neobsahuje, nicméně dva ze tří důvodů neplatnosti rozhodčího nálezu dle Zákona 1999:116 jsou obsaženy v části ustanovení Vzorového zákona UNCITRAL týkajícím se zrušení rozhodčího nálezu z důvodů posuzovaných soudem také *ex officio*[159].

Soud tedy shodně *ex offo* zkoumá podle Vzorového zákona UNCITRAL důvody pro zrušení rozhodčího nálezu a podle Zákona 1999:116 případnou neplatnost rozhodčího nálezu z důvodu nearbitrabilního obsahu sporu a z důvodu rozporu s veřejným pořádkem. Zákon 1999:116 navíc obsahuje třetí důvod neplatnosti zkoumaný *ex offo* – je jím případ, kdy rozhodčí nález nesplňuje formální požadavky písemné formy a podpisu rozhodců. Nelze ovšem říct, že by tento třetí důvod ve Vzorovém zákoně UNCITRAL úplně chyběl. Jak je uvedeno výše, nedodržení jakéhokoliv formálního požadavku na rozhodčí nález může být napadáno v rámci zrušovacího důvodu článku 34 odst. 2 písm. a) bod iv) Vzorového zákona UNCITRAL.

Zbývající část ustanovení Vzorového zákona UNCITRAL ohledně důvodů pro zrušení rozhodčího nálezu je ve velké většině velmi podobná důvodům pro zrušení rozhodčího nálezu podle Zákona 1999:116. Při bližším porovnání lze dojít k závěru, že ačkoliv formulace jsou poněkud odlišné, jediným zásadnějším rozdílem je jeden důvod pro zrušení rozhodčího nálezu, který je v Zákoně 1999:116 oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL obsažen navíc.[160] Tímto důvodem je skutečnost, že se podle § 47 Zákona 1999:116 rozhodčí řízení nemělo konat ve Švédsku.[161]

---

[159] Článek 34 odst. 2 písm. b), Vzorový zákon UNCITRAL.
[160] § 34 odst. 1 bod 4, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019.
[161] § 47, Zákon 1999:116:
„(1) Rozhodčí řízení může být dle tohoto zákona zahájeno ve Švédsku, stanoví-li rozhodčí smlouva, že rozhodčí řízení má ve Švédsku proběhnout, nebo jestliže rozhodci nebo rozhodčí instituce v souladu se smlouvou rozhodli o konání rozhodčího řízení ve Švédsku, nebo v případě, že s tím protistrana souhlasí.
(2) Rozhodčí řízení může být dle tohoto zákona zahájeno ve Švédsku rovněž proti straně, která zde má trvalý pobyt, nebo proti straně, jež by jinak mohla být předvolána ke

Ve výsledku jsou tedy důvody pro zrušení (či podle švédské úpravy také pro určení neplatnosti) rozhodčího nálezu podle obou porovnávaných úprav obsahově obdobné, ačkoliv formulačně odlišné. Obě úpravy jsou postaveny na zásadě velmi omezené možnosti zrušení rozhodčího nálezu. Zákon 1999:116 lze považovat ohledně možnosti zrušení za ještě omezenější, jelikož zrušení z důvodu procesní chyby připadá v úvahu jen v případě, že tato chyba „pravděpodobně ovlivnila výsledek".[162] Navíc novelizace 2019 možnost zrušení rozhodčího nálezu v důsledku ještě více omezila, protože nově i ke zrušení rozhodčího nálezu z důvodu překročení pravomoci přidává podmínku, že takové překročení „pravděpodobně ovlivnilo výsledek" sporu.[163] Pravděpodobný vliv na výsledek sporu je tedy nově podmínkou nejen pro zrušení rozhodčího nálezu z důvodu procesní chyby, ale také z důvodu překročení pravomoci. Podle novelizovaného znění Zákona 1999:116 si již strana nemůže být jistá, že překročení pravomoci rozhodce povede ke zrušení rozhodčího nálezu (pokud se strana rozhodne rozhodčí nález z tohoto důvodu napadat). Při případném posuzování překročení pravomoci rozhodce bude totiž soud zkoumat, zda překročení mělo materiální vliv na výsledek sporu. Materiální posuzování vlivu na výsledek sporu, které má především zamezit formalizovanému zrušení rozhodčího nálezu bez skutečného důvodu, nicméně způsobuje právní nejistotu pro stranu zvažující napadnutí rozhodčího nálezu – překročení pravomoci již automaticky neznamená důvodnost zrušení rozhodčího nálezu. Vzorový zákon UNCITRAL pravděpodobný vliv na výsledek sporu jako kvalifikační podmínku u žádného z důvodů zrušení rozhodčího nálezu neukládá.

---

sporu u švédského soudu, nestanoví-li rozhodčí smlouva, že rozhodčí řízení se má konat v zahraničí.

(3) V jiných případech se rozhodčí řízení nesmí dle tohoto zákona konat ve Švédsku."

[162] § 34 odst. 1 bod 7, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019.

[163] Str. 9. Nové znění § 34 odst. 1 bod 3. *En modernisering av lagen om skiljeförfarande: Regeringens proposition*, 2018. Stockholm, Prop. 2017/18:257. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/09/prop.-201718257/.

Jak je uvedeno výše, určité otázky soud jak podle Vzorového zákona UNCITRAL, tak podle Zákona 1999:116 posuzuje *ex offo*. Podle Vzorového zákona UNCITRAL však i tyto otázky podléhají stejné tříměsíční lhůtě od doručení rozhodčího nálezu k podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu, zatímco podle Zákona 1999:116 *ex offo* posuzované otázky žádné lhůtě nepodléhají. Švédská úprava nejzávažnější pochybení při vydání rozhodčího nálezu sankcionuje neplatností, kterou je možné namítat kdykoliv.

Švédská úprava v návaznosti na fakt, že rozhodčí nález je možné vydat i v případě, že rozhodčí řízení je ukončeno, aniž rozhodčí tribunál rozhodne spor věcně (například potvrdí smír v rozhodčím nálezu), výslovně řeší možnost napadat rozhodčí nález neobsahující věcné řešení sporu návrhem na zrušení rozhodčího nálezu.[164] Vzorový zákon UNCITRAL logicky obdobné ustanovení neobsahuje, jelikož neobsahuje ani specifické ustanovení týkající se vydání rozhodčího nálezu při ukončení řízení bez věcného rozhodnutí sporu.

Zákon 1999:116 ve znění před novelizací 2019 stanovil lhůtu tři měsíce od doručení rozhodčího nálezu k podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu. Novelizace 2019 tuto lhůtu zkracuje na dva měsíce, a to především proto, že z důvodu nových a rychlých možností v rámci elektronické komunikace je dvouměsíční lhůta dostačující a není třeba stanovit stejně dlouhou lhůtu jako Vzorový zákon UNCITRAL a také proto, že zákonodárci některých jiných zemí tuto lhůtu již také zkrátili – ve Francii na jeden měsíc, ve Švýcarsku na třicet dní a ve Velké Británii na dvacet osm dní.[165] Švédský zákonodárce si plně uvědomuje, že novelizace 2019 má za důsledek rozdílnou lhůtu pro podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu podle Vzorového zákona UNCITRAL (tři měsíce) a podle Zákona 1999:116 (po novelizaci 2019 dva měsíce). Před novelizací 2019 byla lhůta podle obou porovnávaných úprav stejná.

---

[164] § 36, Zákon 1999:116.

[165] Str. 52. *En modernisering av lagen om skiljeförfarande: Regeringens proposition*, 2018. Stockholm, Prop. 2017/18:257. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/09/prop.-201718257/.

Po podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu na soud a po uplynutí dvouměsíční (před novelizací 2019 tříměsíční) lhůty podle Zákona 1999:116 již nemůže strana měnit svůj návrh tak, aby namítala nový zrušovací důvod.[166] Švédský vládní výbor pro otázku arbitráže jako příklad uvádí, že pokud strana namítá nedostatek kvalifikace rozhodce, po vypršení dvouměsíční lhůty již nemůže namítat nedostatek kvalifikace jiného rozhodce. Zároveň ovšem pokud strana namítá porušení povinnosti nestrannosti rozhodce z důvodu, že rozhodce je synovcem druhé strany, může i po uplynutí dvouměsíční lhůty namítat, že rozhodce není nestranný, ale že je ve skutečnosti synem druhé strany.[167] Vzorový zákon UNCITRAL otázku možnosti případného namítání nových zrušovacích důvodů neupravuje.

Obě porovnávané úpravy obsahují ustanovení umožňující soudu přerušit řízení o zrušení rozhodčího nálezu a po dobu přerušení dát rozhodčímu tribunálu příležitost zhojit vady rozhodčího řízení. Vzorový zákon UNCITRAL je v úpravě stručnější a omezuje se na umožnění takového přerušení řízení na návrh strany.[168] Zákon 1999:116 podrobněji uvádí, že pokud o přerušení požádá jen jedna strana, může soud řízení přerušit jen v případě, že podle názoru soudu má být návrhu na zrušení rozhodčího nálezu vyhověno.[169] Pokud o přerušení rozhodčího řízení požádají obě strany, podle švédské úpravy soud řízení přeruší.[170]

Ve chvíli, kdy soud rozhodne o návrhu na zrušení rozhodčího nálezu, není podle Vzorového zákona UNCITRAL vyloučena možnost odvolat se proti takovému rozhodnutí, zatímco podle Zákona 1999:116 rozhoduje soud o návrhu na zrušení rozhodčího nálezu s konečnou platností, bez možnosti se dále odvolat. Jedinou situací, kdy je i podle švédské úpravy přece jen možné se odvolat, je případ, kdy odvolací soud

---

[166] § 34 odst. 3, Zákon 1999:116.
[167] Str. 181. SOU 1994:81.
[168] Článek 34 odst. 4, Vzorový zákon UNCITRAL.
[169] § 35 odst. 1 bod 1, Zákon 1999:116.
[170] § 35 odst. 1 bod 2, Zákon 1999:116; Str. 384. HOBÉR, Kaj, c2011. *International commercial arbitration in Sweden*. New York: Oxford University Press. ISBN 978-019-9218-523.

posoudí otázku sporu jako tak důležitou z hlediska možného precedentu, že je hodna k posouzení a rozhodnutí Nejvyšším soudem.[171]

Lze shrnout, že obsahově jsou zrušovací důvody podle Vzorového zákona UNCITRAL a podle Zákona 1999:116 velmi podobné. Obě porovnávané úpravy se ovšem liší v metodě a také v některých procesních záležitostech. Zákon 1999:116 ještě více než Vzorový zákon UNCITRAL ctí snahu nerušit rozhodčí nálezy a ponechávat je v platnosti, jelikož pro dva zrušovací důvody stanoví kvalifikační podmínku pravděpodobného vlivu na výsledek sporu. Důležitým aspektem švédské úpravy je historická dualita rozlišování mezi na jedné straně „klasickými" zrušovacími důvody v pojetí, jak je známe i ze Vzorového zákona UNCITRAL, a na druhé straně mezi neplatností rozhodčího nálezu, kterou Vzorový zákon UNCITRAL nezná. Neplatností stíhá švédský zákonodárce nejzávažnější pochybení rozhodčího nálezu, která jsou zkoumána *ex offo* a navíc nepodléhají žádné lhůtě. Ve Vzorovém zákoně UNCITRAL namítání veškerých zrušovacích důvodů podléhá tříměsíční lhůtě, po jejímž uplynutí není možné se proti rozhodčímu nálezu jakkoliv bránit, zatímco podle Zákona 1999:116 stále připadá v úvahu návrh na určení neplatnosti rozhodčího nálezu. Co se týče samotné délky lhůty pro podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu, tak novelizací 2019 švédský zákonodárce tuto lhůtu zkrátil na dva měsíce od doručení rozhodčího nálezu, čímž se odklonil od původní tříměsíční lhůty, která je obsažena i ve Vzorovém zákoně UNCITRAL. Konečně posledním zásadním rozdílem je fakt, že strana postupující podle Vzorového zákona UNCITRAL se může proti rozhodnutí soudu v řízení o zrušení rozhodčího nálezu odvolat, zatímco podle Zákona 1999:116 takové odvolání obecně přípustné není (s výjimkou situace významného precedentu).

[171] § 43 odst. 2, Zákon 1999:116.

4.2.10 Uznání a výkon rozhodčího nálezu

Zkoumání otázky uznání a výkonu rozhodčího nálezu potvrzuje dominanci Newyorské úmluvy. Vzorový zákon UNCITRAL plně přejímá úpravu důvodů pro odmítnutí uznání a výkonu rozhodčího nálezu z Newyorské úmluvy. Zákon 1999:116 vzhledem ke své povaze národní úpravy rozlišuje mezi cizími a domácími rozhodčími nálezy. Pro cizí rozhodčí nálezy platí pravidla Newyorské úmluvy, která jsou reflektována v Zákoně 1999:116.[172] Nicméně domácí rozhodčí nálezy řízení o uznání a výkonu nepodléhají a je možné je vykonat bez dalšího, tj. bez nutnosti získat od soudu doložku vykonatelnosti.

4.3 Úprava Vzorového zákona UNCITRAL nad rámec švédské úpravy

Následující odstavce stručně shrnují ustanovení Vzorového zákona UNCITRAL, která nemají v Zákoně 1999:116 obdobu. Jedná se tedy o další rozdíly mezi oběma porovnávanými úpravami, nicméně v tomto případě nejde o menší obsahové či formulační rozdíly či o rozdílný přístup k některým otázkám, ale o ustanovení a otázky upravené Vzorovým zákonem UNCITRAL, které v Zákoně 1999:116 naprosto chybějí.

4.3.1 Jazyk řízení

Strany mají možnost zvolit si procesní předpisy, kterými se bude rozhodčí řízení řídit. V případě, že procesní předpisy či jiné ujednání stran neřeší otázku jazyka řízení, Vzorový zákon UNCITRAL obsahuje ustanovení, podle kterého lze jazyk řízení určit[173], zatímco v Zákoně 1999:116 obdobné ustanovení chybí.

---

[172] § 54-55, Zákon 1999:116.
[173] Článek 22 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.

4.3.2 Předvolání a poskytnutí dokumentů

Vzorový zákon UNCITRAL výslovně uvádí, že předvolání k jednání musí být stranám doručeno s dostatečným předstihem. Dále také zakotvuje pravidlo, že veškeré dokumenty i obsah komunikace jedné strany vůči rozhodčímu tribunálu musí být poskytnuty i druhé straně.[174] Zákon 1999:116 obdobnou problematiku výslovně neřeší.

4.3.3 Spolupráce se znalcem

Straně může být podle Vzorového zákona UNCITRAL uložena povinnost poskytnout ustanovenému znalci určité informace či dokumenty. Výslovně je také popsána případná účast znalce na ústním jednání.[175] Zákon 1999:116 řeší otázku znalce pouze okrajově a stanoví, že jej rozhodčí tribunál může ustanovit, pokud nejsou strany proti.

4.3.4 Strana v prodlení

Pokud žalující strana nepředloží rozhodčímu tribunálu žalobu v určené lhůtě a s určeným obsahem, může rozhodčí tribunál podle Vzorového zákona UNCITRAL rozhodčí řízení zastavit.[176] Obdobné ustanovení Zákon 1999:116 neobsahuje. Sluší se ovšem dodat, že v případě jiných prodlení (např. při neúčasti na jednání) je režim podle porovnávaných úprav téměř totožný – prodlení či neúčast obecně nebrání pokračování v rozhodčím řízení, ale zároveň se nepovažuje za uznání tvrzení druhé strany.

4.3.5 Rozhodování procesních otázek

Rozhodnutí rozhodčího tribunálu jsou přijímána podle principu většiny rozhodců. Nicméně pouze podle Vzorového zákona UNCITRAL (nikoliv podle Zákona 1999:116) může procesní otázky rozhodnout sám předsedající rozhodce, pokud jej k tomu zmocní strany či všichni

---

[174] Článek 24 odst. 2-3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[175] Článek 26, Vzorový zákon UNCITRAL.
[176] Článek 25, odst. 1 písm. a), Vzorový zákon UNCITRAL.

zbývající rozhodci.[177] Zákon 1999:116 sice obdobné ustanovení umožňující urychlení řízení neobsahuje, nicméně podle principu autonomie vůle stran by strany mohly předsedajícího rozhodce pověřit stejným oprávněním.

4.3.6 Doručování písemností

Na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL[178] švédská úprava rozhodčího řízení neřeší způsob doručování písemností. Švédská judikatura ovšem dovodila povinnost osobního doručení.[179] Ve vztahu ke stranám nepocházejícím ze Švédska může v důsledku docházet k nejasnostem, zda je jim možné doručit písemnost podle pravidel právního řádu platného v příslušné cizí zemi.[180] Úprava Vzorového zákona UNCITRAL je tedy jasnější a poskytuje svým uživatelům v tomto ohledu vyšší právní jistotu.

4.4 Švédská úprava nad rámec Vzorového zákona UNCITRAL

Následující odstavce stručně shrnují ustanovení Zákona 1999:116, která nemají ve Vzorovém zákoně UNCITRAL obdobu. Jedná se tedy o další rozdíly mezi oběma porovnávanými úpravami, nicméně v tomto případě nejde o menší obsahové či formulační rozdíly či o rozdílný přístup k některým otázkám, ale o ustanovení a otázky upravené Zákonem 1999:116, které ve Vzorovém zákoně UNCITRAL naprosto chybějí.

4.4.1 Oznámení o rozhodčím řízení

Okamžik zahájení řízení je podle obou porovnávaných úprav stanoven shodně (pokud se strany nedohodnou jinak) – rozhodčí řízení je zahájeno dnem, kdy žalovaná strana obdrží oznámení o rozhodčím řízení.

---

[177] Článek 29, Vzorový zákon UNCITRAL.
[178] Článek 3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[179] Švédský Nejvyšší Soud, NJA 1996, s. 330 (Scanax AB v. Svensk Filmtjänst AB), NJA 1996:50.
[180] Str. 307. HEUMAN, Lars, c2003. *Arbitration law of Sweden: practice and procedure*. Huntington, NY: Juris Pub. ISBN 19-294-4620-9.

Zákon 1999:116 nicméně navíc stanoví i povinnou formu a obsahové náležitosti oznámení o rozhodčím řízení[181], zatímco Vzorový zákon UNCITRAL nikoliv.

4.4.2 Předsedající rozhodce

Zákon 1999:116 na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL obsahuje postup pro určení předsedajícího rozhodce, pokud se strany nedohodnou jinak. Předsedajícího rozhodce určí buď ostatní rozhodci, nebo příslušný soud.[182]

Rozhodování rozhodců je podle Zákona 1999:116 i podle Vzorového zákona UNCITRAL postaveno na většinovém principu. Zákon 1999:116 nicméně navíc obsahuje i užitečné ustanovení pro případ, kdy nelze dosáhnout většiny a v důsledku nelze rozhodnout. Při patové situaci má podle Zákona 1999:116 rozhodující hlas předsedající rozhodce.[183]

4.4.3 Neúčast rozhodce

Pokud se rozhodce bez řádné příčiny neúčastní rozhodčího řízení, projednávání rozhodovaných záležitostí či samotného rozhodování, Zákon 1999:116 výslovně dovoluje zbývajícím rozhodcům učinit rozhodnutí i bez neúčastnícího se rozhodce.[184] Toto pravidlo společně s výslovným přiznáním rozhodujícího hlasu předsedajícímu rozhodci má za cíl umožnit pokračování i ukončení rozhodčího řízení i pouze dvěma rozhodcům. Vzorový zákon UNCITRAL výslovně obdobnou patovou situaci neřeší.

4.4.4 Přípustnost důkazů

Rozhodci jsou podle Vzorového zákona UNCITRAL i podle Zákona 1999:116 oprávněni hodnotit přípustnost důkazů, nicméně Zákon 1999:116 navíc obsahuje bližší kritéria pro označení důkazu jako

[181] § 19 odst. 2, Zákon 1999:116.
[182] § 20, Zákon 1999:116.
[183] § 30 odst. 2, Zákon 1999:116.
[184] § 30 odst. 1, Zákon 1999:116.

nepřípustného[185]. Rozhodci mohou podle švédské úpravy označit jako nepřípustný důkazní prostředek, který je pro řízení zjevně nevýznamný nebo který je nepřípustný z důvodu okamžiku, ve kterém byl předložen.

4.4.5 Výslech svědka v anglickém jazyce

Pokud z důvodu podaného návrhu na zrušení rozhodčího nálezu vyústí rozhodčí řízení v řízení před soudem, mohly strany podle švédské právní úpravy již před novelizací 2019 předkládat důkazní prostředky v anglickém jazyce bez nutnosti překladu do švédštiny.[186]

Novelizace 2019[187] zašla s využitím a přípustností anglického jazyka ještě dál.[188] Nově je před soudem v řízeních týkajících se rozhodčích řízení možné na žádost strany vyslýchat svědky (či obecně provádět ústní dokazování) v anglickém jazyce bez nutnosti simultánního tlumočení do švédštiny. Možnost provádění ústních důkazů v anglickém jazyce se týká jak řízení před odvolacím soudem, tak před Nejvyšším soudem.

Vzorový zákon UNCITRAL obdobné ustanovení pochopitelně neobsahuje a řeší pouze způsob určení jazyka řízení, pokud si jej strany nesjednaly.

4.4.6 Mezery ve smlouvě

Švédská právní úprava výslovně zmocňuje rozhodce k vyplnění mezer ve smlouvě, ale pouze v případě, že je rozhodce k takovému vyplnění mezer pověřen stranami, respektive pokud strany s udělením této

---

[185] § 25 odst. 2, Zákon 1999:116.

[186] ROSENGREN, Jonas, Proposed Modernisation of the Swedish Arbitration Act. In: *LinkedIn* [online]. WERKS Advokater, 2.3.2018 [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: https://www.linkedin.com/pulse/proposed-modernisation-swedish-arbitration-act-jonas-rosengren.

[187] Str. 12. Nový § 45a. *En modernisering av lagen om skiljeförfarande: Regeringens proposition*, 2018. Stockholm, Prop. 2017/18:257. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/09/prop.-201718257/.

[188] § 45a, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019. Str. 12. Nový § 45a. *En modernisering av lagen om skiljeförfarande: Regeringens proposition*, 2018. Stockholm, Prop. 2017/18:257. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/09/prop.-201718257/.

pravomoci rozhodci souhlasí.[189] Vyplnění mezer ve smlouvě, ke kterému je nutný souhlas stran, je nutné odlišovat od prostého výkladu smlouvy, ke kterému je rozhodce zmocněn bez dalšího.[190]

Pracovní skupina UNCITRAL při přípravách Vzorového zákona UNCITRAL zvažovala zahrnutí ustanovení o pravomoci rozhodců vyplňovat mezery ve smlouvě, dokonce zformulovala dvě poměrně detailní varianty možného znění. Nakonec se však po rozsáhlé diskuzi zvažované ustanovení do přijatého znění Vzorového zákona UNCITRAL nedostalo, a to z několika důvodů.[191] Zaprvé proto, že mnoho právních řádů v době přijetí Vzorového zákona UNCITRAL již mimo rámec úpravy rozhodčího řízení obsahovalo úpravu doplňování mezer ve smlouvě a harmonizace těchto souvisejících předpisů by byla příliš náročná. Zadruhé je v otázce vyplňování mezer ve smlouvě složité rozlišit záležitosti týkající se buď hmotného, nebo procesního práva, přičemž Vzorový zákon UNCITRAL byl zamýšlen jako předpis čistě procesní a do hmotného práva neměl zasahovat. Konečně z praktického hlediska panovala obava, že v mezinárodním obchodě by mohli ekonomicky silní hráči typu velkých dodavatelů využít vyplnění mezer ve smlouvě ke svému prospěchu a tedy k neprospěchu druhé (slabší) strany.

4.4.7 Spojení věcí

Znění Zákona 1999:116 před novelizací 2019 neobsahovalo ustanovení umožňující spojení dvou či více rozhodčích řízení. Ačkoliv v rámci přípravných prací bylo takové ustanovení zvažováno, švédský zákonodárce se nakonec rozhodl jej do textu zákona nezahrnout, a to především kvůli obavě z porušení autonomie vůle stran.[192] Od doby přijetí

---

[189] § 1 odst. 2, Zákon 1999:116.

[190] Ibid.

[191] *Report of the Working Group on Arbitration on the work of its sixth session, A/CN.9/245*. Vienna: United Nations Commission on International Trade Law, 29 August – 9 September 1983, 6th session, bod 18-23. Dostupné z: https://undocs.org/en/A/CN.9/245.

[192] KOTICK, Brian, 2018. The Swedish Government Revives Efforts to Modernise the Arbitration Act. In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 9.4.2018 [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2018/04/09/the-swedish-government-revives-efforts-to-modernise-the-arbitration-act/.

Zákona 1999:116 se nicméně ustanovení o spojení věcí stalo celosvětově více a více běžným, proto nedávno švédský zákonodárce svůj původní názor přehodnotil.

Novelizace 2019 zakotvila výslovné ustanovení ohledně možnosti spojení více rozhodčích řízení, tuto možnost ovšem váže na splnění několika podmínek. Zaprvé ve všech spojovaných rozhodčích řízeních musí být jmenováni stejní rozhodci. Zadruhé musí být rozhodci přesvědčeni, že spojení příslušných rozhodčích řízení bude pro každé takové jednotlivé rozhodčí řízení prospěšné. A zatřetí musí se spojením všechny dotčené strany souhlasit.[193] Spojená rozhodčí řízení mohou sice být následně i rozpojena, nicméně rozhodci by si měli dobře rozmyslet, zda je rozpojení skutečně vhodné a jak by následně byla řešena především otázka nákladů řízení rozpojených rozhodčích řízení.

Vzorový zákon UNCITRAL ustanovení ohledně spojení věcí neobsahuje, novelizací 2019 se tedy švédský zákonodárce oddálil od znění Vzorového zákona UNCITRAL, nicméně úspěšně reagoval na potřeby praxe. Zákon 1999:116 tedy nově od novelizace 2019 na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL výslovně upravuje možnost spojení více rozhodčích řízení.

4.4.8 Definice rozhodčího nálezu

Základní definice rozhodčího nálezu je obsažena pouze v Zákoně 1999:116 a nikoliv ve Vzorovém zákoně UNCITRAL. Zákon 1999:116 po novelizací 2019 uvádí: *„Rozhodci rozhodují o svěřených záležitostech formou rozhodčího nálezu. Ukončí-li rozhodci rozhodčí řízení, aniž by věc meritorně rozhodli, rozhodují rovněž rozhodčím nálezem, s výjimkou případů uvedených ve třetím odstavci.“*[194] Třetí odstavec doplňuje: *„Jiná rozhodnutí, jež nejsou součástí rozhodčího nálezu, se označují jako usnesení. Rozhodnutí o zastavení rozhodčího řízení je také usnesením.*

---

[193] § 23a, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019. Str. 8. Nový § 23a. *En modernisering av lagen om skiljeförfarande: Regeringens proposition*, 2018. Stockholm, Prop. 2017/18:257. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/09/prop.-201718257/.

[194] § 27 odst. 1, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019.

[...]"[195] Před novelizací 2019 byl rozhodčí nález vydán i v případě rozhodnutí o zastavení rozhodčího řízení (tedy bez meritorního projednání věci).

4.4.9 Vyloučení důvodů zrušení rozhodčího nálezu

Zákon 1999:116 umožňuje stranám svým výslovným ujednáním za určitých podmínek vyloučit možnost napadnout konečný rozhodčí nález z důvodů uvedených v § 34 Zákona 1999:116. Tato možnost je ovšem otevřená pouze pokud ani jedna ze stran nemá sídlo ani místo podnikání ve Švédsku a zároveň pokud se mezi stranami jedná o obchodní vztah. Rozhodčí nález, který je výsledkem řízení, ve kterém byla vyloučena aplikace zrušovacích důvodů § 34, je následně v případném řízení o uznání a výkonu rozhodčího nálezu považován za cizí rozhodčí nález.[196]

Je důležité dodat, že důvody neplatnosti § 33 Zákona 1999:116 obdobně vyloučit nelze, nejzávažnější pochybení rozhodčího řízení budou mít podle švédské úpravy vždy za následek neplatnost rozhodčího nálezu, ať už si strany sjednají cokoliv. Vzorový zákon UNCITRAL vyloučení aplikace jakýchkoliv zrušovacích důvodů neobsahuje. Odborná veřejnost se kloní spíše k názoru,[197] že když právní úprava smluvní vyloučení aplikace zrušovacích důvodů výslovně nedovoluje, strany svým ujednáním nemohou vyloučit příslušnost a pravomoc soudů, kterým přezkum důvodů pro zrušení rozhodčího nálezu přísluší.

4.4.10 Náklady řízení

Zatímco Vzorový zákon UNCITRAL otázku nákladů řízení neřeší, Zákon 1999:116 této otázce věnuje celou jednu ze svých devíti hlav a celkově jednu desetinu všech svých paragrafů (konkrétně šest ze svých

---

[195] § 27 odst. 3, Zákon 1999:116 ve znění po novelizaci 2019.
[196] § 51, Zákon 1999:116.
[197] Str. 242. SEKOLEC, Jernej a Nils ELIASSON, 2006. The UNCITRAL Model Law on Arbitration and the Swedish Arbitration Act: a comparison. In: *The Swedish Arbitration Act of 1999, five years on.* Huntington (N.Y.): JurisNet. Str. 171-250. ISBN 19-294-4691-8.

šedesáti paragrafů).[198] Švédská úprava řeší především odměnu rozhodců, ale také celkovou náhradu nákladů řízení.

Režim placení odměny rozhodců a náhrady nákladů řízení je podle Zákona 1999:116 primárně ponechán na ujednání stran. Pokud se strany nedohodnou předem, musí po ustavení rozhodčího tribunálu pro platné sjednání odměny rozhodců přistoupit k dohodě obě strany i všichni rozhodci. Pokud odměna sjednána není, mají rozhodci nárok na odměnu přiměřenou. Při absenci dohody o náhradě nákladů řízení mohou rozhodci na návrh jedné strany uložit druhé straně povinnost náhrady nákladů řízení navrhující strany a rozhodnout o konečném poměru, kterým každá ze stran musí přispět k zaplacení odměny rozhodců.

Obě strany sporu jsou k zaplacení odměny rozhodců zavázány společně a nerozdílně. Rozhodci mohou požadovat složení jistoty na svou odměnu. Odměna je určena pro každého rozhodce samostatně. Rozhodci ovšem nesmí při čekání na zaplacení své odměny zadržovat doručení rozhodčího nálezu. Strana sporu nebo rozhodce se mohou proti výši odměny rozhodců odvolat, přezkum soudu se zde neomezuje pouze na procesní vady, zatímco rozporování náhrady nákladů řízení je možné pouze v rámci návrhu na zrušení rozhodčího nálezu a je tedy omezeno na důvody procesního charakteru.[199]

4.5 Shrnutí

Švédsko je oblíbeným a často voleným místem pro konání rozhodčích řízení mezi zahraničními stranami. Svou popularitu v tomto ohledu Švédsko získávalo postupně přibližně od 70. let dvacátého století a švédský zákonodárce se soustavně snaží tento trend dále podporovat. Tato práce se věnuje procesním pravidlům pro ad hoc rozhodčí řízení, to znamená obecnému zákonu dopadajícímu na rozhodčí řízení s místem konání ve Švédsku. Velmi známá a oblíbená je také institucionální

[198] §§ 37-42, Zákon 1999:116.
[199] Str. 201-202. SOU 1994:81.

arbitráž pod křídly Rozhodčího institutu SCC, která probíhá podle svých vlastních procesních pravidel.

Aktuálně účinný Zákon 1999:116 byl přijat v roce 1999 ve snaze procesní pravidla rozhodčího řízení ve Švédsku dále modernizovat. Jelikož se švédský zákonodárce dlouhodobě snaží do Švédska přilákat k řešení svých sporů zahraniční strany, intenzivně analyzoval mezinárodní trendy, aby je mohl ve své připravované úpravě reflektovat. Logicky tak narazil na Vzorový zákon UNCITRAL (v původním znění z roku 1985). Vzorový zákon UNCITRAL se švédský zákonodárce rozhodl nepřijmout jako celek, ale silně se jím inspiroval a měl za cíl vysokou harmonizaci s jeho jednotlivými ustanoveními, ovšem se současným zachováním některých švédských specifik a právních tradic. Po dvaceti letech účinnosti Zákona 1999:116 došlo v nedávné době k jeho novelizaci (novelizace 2019), jejímiž hlavními cíli byla další modernizace právní úpravy a také další zvýšení přitažlivosti Švédska jako místa konání rozhodčích řízení. I v rámci přípravy novelizace 2019 se švédský zákonodárce rozhodl nepřijmout Vzorový zákon UNCITRAL, jelikož by jeho přijetí příliš změnilo strukturu zažitého Zákona 1999:116.

Hlavním rozdílem mezi Vzorovým zákonem UNCITRAL a Zákonem 1999:116 je fakt, že Vzorový zákon UNCITRAL se aplikuje pouze na mezinárodní obchodní arbitráž, zatímco Zákon 1999:116 se aplikuje na jakékoliv rozhodčí řízení s místem konání ve Švédsku – tedy i na neobchodní či na domácí rozhodčí řízení. Další rozdíly mezi oběma porovnávanými úpravami zjištěnými v této práci lze v důsledku rozdělit do několika kategorií:

1. Zákon 1999:116 je úpravou modernější a k rozhodčímu řízení ještě vstřícnější než Vzorový zákon UNCITRAL.
2. Zákon 1999:116 více ctí autonomii vůle stran než Vzorový zákon UNCITRAL.
3. Zákon 1999:116 si jako národní předpis může dovolit být detailnější a v některých otázkách specifičtější než Vzorový zákon UNCITRAL.

4. Novelizací 2019 bylo mezi Zákonem 1999:116 a Vzorovým zákonem UNCITRAL více rozdílů odstraněno než přidáno.

Moderní povahu Zákona 1999:116, tedy první kategorii vyplývající z porovnání, lze doložit tím, že Zákon 1999:116 již od roku 1999 nepožaduje písemnou formu rozhodčí smlouvy a obecně na rozhodčí smlouvu neklade žádné formální požadavky, zatímco Vzorový zákon UNCITRAL umožnil nepísemnou formu rozhodčí smlouvy až od roku 2006. Dále Zákon 1999:116 již od roku 1999 umožnil nařizování předběžných opatření rozhodčím tribunálem i v rámci zahraničních rozhodčích řízení, Vzorový zákon UNCITRAL v tomto ohledu následoval opět až v roce 2006. Další moderní prvek byl do Zákona 1999:116 vnesen novelizací 2019, kterou byla lhůta pro podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu v důsledku postupující elektronizace zkrácena ze tří měsíců (i nadále lhůta Vzorového zákona UNCITRAL) na dva měsíce od doručení rozhodčího nálezu. Vstřícnost Zákona 1999:116 k rozhodčímu řízení prokazuje například fakt, že pouze nejzávažnější formální nedostatky rozhodčího nálezu jsou důvodem pro jeho zrušení, zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL je zrušovacím důvodem jakýkoliv formální nedostatek. Dále jsou dva zrušovací důvody rozhodčího nálezu v Zákoně 1999:116 na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL podmíněny kvalifikační podmínkou „pravděpodobného vlivu na výsledek sporu“, což má zabránit zbytečnému rušení rozhodčích nálezů soudem. A konečně proti rozhodnutí soudu o zrušení rozhodčího nálezu se podle Zákona 1999:116 nelze odvolat (ledaže by se jednalo o významný precedent), zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL je odvolání přípustné. Moderním a zároveň vstřícným ustanovením Zákona 1999:116 vůči zahraničním stranám je možnost předkládání důkazů v anglickém jazyce bez nutnosti překladu do švédštiny a od novelizace 2019 dokonce možnost výslechu svědka v anglickém jazyce bez nutnosti tlumočení do švédštiny.

Druhou kategorii vyplývající z porovnání, tedy vyšší autonomii vůle stran postupujících podle Zákona 1999:116, lze doložit například tím, že strany mohou svým ujednáním vyloučit případnou asistenci soudu

při jmenování rozhodců i při přezkumu rozhodnutí o vyloučení rozhodce (podle Vzorového zákona UNCITRAL toto učinit nemohou). Dále rozhodčí tribunál postupující podle Zákona 1999:116 nemůže z vlastní iniciativy zažádat o asistenci soudu s dokazováním, zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL ano. A konečně rozhodčí tribunál postupující podle Zákona 1999:116 nemůže rozhodčí řízení zastavit bez souhlasu stran, zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL tak v některých případech učinit může.

Třetí kategorie vyplývající z porovnání se týká povahy Zákona 1999:116 jako národního předpisu. Ze své povahy si může Zákon 1999:116 dovolit specificky definovat arbitrabilitu, kterou švédský zákonodárce určuje široce, například včetně spotřebitelských sporů. Dále Zákon 1999:116 zachází do větších detailů v otázce formy a procesu napadání rozhodnutí o pravomoci rozhodčího tribunálu, zde je úprava skutečně poměrně podrobná. Dále Zákon 1999:116 obsahuje demonstrativní výčet situací, které jsou považovány za vzbuzující pochybnost o nestrannosti a nezávislosti rozhodce. Více detailně řeší Zákon 1999:116 i otázku asistence soudu s dokazováním a celkově se věnuje i otázce přípustnosti důkazů. Z úcty k zažité právní tradici ponechává Zákon 1999:116 historické rozlišení mezi zrušovacími důvody rozhodčího nálezu a mezi důvody neplatnosti rozhodčího nálezu (jejichž namítání nepodléhá lhůtě), obdobné rozlišení mezinárodní praxe nezná. Zákon 1999:116 řeší i spojení věcí, které je pochopitelně úzce navázáno na národní procesní předpisy. Vzorový zákon UNCITRAL otázky uvedené v této kategorii buď neřeší vůbec, nebo pouze okrajově či méně detailně.

Poslední kategorií je reflektování novelizace 2019, která Zákon 1999:116 ještě více přiblížila ke Vzorovému zákonu UNCITRAL. Nově je kladné rozhodnutí rozhodčího tribunálu o své pravomoci i podle Zákona 1999:116 samostatně napadnutelné. Dále Zákon 1999:116 nově zakotvuje pravidla pro určení rozhodného práva. Švédský zákonodárce novelizací 2019 také odstranil jednu pro mezinárodní praxi nezvyklou záležitost, kdy byl i v případě nerozhodnutí sporu věcně vydán rozhodcí

nález – nově je v tomto případě vydáno rozhodnutí o zastavení řízení ve formě usnesení. Nicméně v některých oblastech novelizace 2019 Zákon 1999:116 od Vzorového zákona UNCITRAL oddálila. Novelizací 2019 byla zkrácena lhůta pro podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu ze tří měsíců na dva měsíce od doručení rozhodčího nálezu.

Švédský zákonodárce jde s dobou a minimálně v oblasti právní úpravy rozhodčího řízení se pyšní úpravou moderní, srozumitelnou a poměrně snadno použitelnou i pro zahraniční strany. Švédský zákonodárce sleduje mezinárodní trendy, inspiruje se jimi a snaží se švédskou úpravu s mezinárodní praxí maximálně harmonizovat, ovšem nebojí se od mezinárodní praxe či zvyklostí odchýlit, pokud k tomu má dle své úvahy dobrý důvod. Švédská právní úprava rozhodčího řízení ctí autonomii vůle stran a bojuje proti přílišné formalizovanosti rozhodčího řízení a také proti zbytečnému rušení rozhodčích nálezů. Zákon 1999:116 v mezinárodní praxi obstojí, je totiž dostatečně harmonizovaný se Vzorovým zákonem UNICTRAL a tam, kde se odlišuje, dohání tyto rozdíly vstřícností a přívětivostí celého švédského právního prostředí k rozhodčímu řízení – například možností použití anglického jazyka, kvalitou souvisejících služeb a v neposlední řadě vstřícností soudů k rozhodčímu řízení. Švédsko je po právu oblíbeným a stále oblíbenějším místem pro konání rozhodčích řízení mezi zahraničními stranami. Švédský zákonodárce si dokázal ze Vzorového zákona UNCITRAL vzít vše podstatné a zároveň si udržet národní tradice a specifika.

5 Dánsko

5.1 Dánská úprava mezinárodní obchodní arbitráže

Dánsko je příkladem země, která Vzorový zákon UNCITRAL přijala. Stalo se tak v roce 2005, tudíž se v dánské právní úpravě promítla verze Vzorového zákona UNCITRAL z roku 1985, tedy před revizí z roku 2006. Cílem této kapitoly je ilustrovat, jakým způsobem a v jaké podobě byl v Dánsku Vzorový zákon UNCITRAL přejat do národní

legislativy a především ve kterých záležitostech a do jaké míry se dánská národní verze od Vzorového zákona UNCITRAL liší.

Historie právní úpravy rozhodčího řízení sahá v Dánsku až do roku 1683.[200] Nejnovější zásadní novelizace proběhla právě v roce 2005, kdy se Dánsko rozhodlo uvést svou národní právní úpravu rozhodčího řízení do souladu se Vzorovým zákonem UNCITRAL schválením nového zákona o arbitráži č. 553 z 24. 6. 2005[201] (v originále *Lov om voldgift* , v angličtině *Danish Arbitration Act*, dále jen „DAA"). Dalším relevantním dánským právním pramenem týkajícím se rozhodčího řízení je vládní nařízení č. 117 ze 7. 3. 1973[202] implementující Newyorskou úmluvu.[203] I přes přijetí Vzorového zákona UNCITRAL přetrvávají mezi DAA a Vzorovým zákonem UNCITRAL ve znění z roku 1985 určité rozdíly, které jsou podrobně popsány v této kapitole.

Kromě Newyorské úmluvy je Dánsko od 21. 4. 1961 také smluvním státem Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži. Původně vyjednaná výjimka z účinnosti pro území Faerských ostrovů a Grónska byla Dánskem později stažena[204], od 1. 1. 1976 se tak Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži aplikuje na celém území Dánska.

---

[200] GRAFF, Philip a PEDERSEN, Søren Narv, Arbitration procedures and practice in Denmark. In: *Thomson Reuters Practical Law* [online]. 1.3.2016 [cit. 2019-3-27]. Dostupné z: https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/0-584-3745?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true&comp=pluk&bhcp=1.

[201] LOV nr 553 af 24/06/2005. *Lov om voldgift*, Amalienborg, ročník 2005, číslo 553. Dostupné z: https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=2119. Neoficiální anglický překlad dostupný z: https://voldgiftsinstituttet.dk/wp-content/uploads/2015/01/danish_arbitration_act_2005.pdf.

[202] BEK nr 117 af 07/03/1973. *Bekendtgørelse om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser og om international handelsvoldgift*, Justitsministeriet, ročník 1973, číslo 117. Dostupné z: https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=57411.

[203] RICARD, Lassen, Arbitration in Denmark. In: *Lexology* [online]. 7.2.2019 [cit. 2019-3-13]. Dostupné z: https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=5c85efc1-03db-4c27-867c-b3b03458fe75.

[204] *Status of Treaties: European Convention on International Commercial Arbitration*. United Nations Treaty Collection [online]. [cit. 2019-3-27]. Dostupné z: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXII-2&chapter=22&lang=en.

Zásadní roli v rozhodování sporů v rozhodčím řízení v Dánsku hraje Dánský arbitrážní institut (v originále *Voldgiftsinstituttet*), jehož služby využívají strany se zájmem o institucionální arbitráž. Dánský arbitrážní institut vydal vlastní procesní pravidla,[205] která si strany mohou zvolit jako procesní předpisy pro svůj spor. Strany se pochopitelně mohou rozhodnout pro ad hoc arbitráž, v tom případě je význam DAA ještě výraznější. Důležitým zdrojem pro interpretaci jednotlivých ustanovení dánských zákonů jsou příslušné *travaux préparatoires*.[206]

Řešení sporů cestou rozhodčího řízení má v Dánsku dlouhou tradici a v posledních letech se zájem o rozhodčí řízení ještě zvyšuje.[207] Vhodné prostředí pro konání mezinárodních obchodních arbitráží zajišťují dlouhodobě působící arbitrážní instituce v úzké spolupráci s obecnými soudy.

DAA sestává ze 44 paragrafů rozdělených do desíti hlav. Osm hlav DAA má shodný název jako všech osm hlav Vzorového zákona UNCITRAL. DAA tedy oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL obsahuje dvě hlavy navíc, konkrétně se jedná o hlavu sedmou, týkající se pokrytí nákladů a složení jistoty rozhodčího řízení, a hlavu desátou, pojednávající o přechodných ustanoveních a o účinnosti DAA. Konkrétní rozdíly mezi ustanoveními DAA a Vzorového zákona UNCITRAL jsou popsány dále v této kapitole.

5.2 Srovnání dánské právní úpravy se Vzorovým zákonem UNCITRAL

Z podstaty aktu přijetí Vzorového zákona UNCITRAL do dánského právního řádu by se mohlo zdát, že úprava obsažená ve

---

[205] *Regler for behandling af voldgiftssager*, 2013. Voldgiftsinstituttet. Dostupné z: https://voldgiftsinstituttet.dk/wp-content/uploads/2014/12/dk_voldgiftsbrochure.pdf (dk), https://voldgiftsinstituttet.dk/wp-content/uploads/2015/01/rules_1_may_2013_-_pdf-uden-logo.pdf (eng).

[206] Str. 14. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

[207] Str. 18-19. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

Vzorovém zákoně UNCITRAL bude s úpravou v DAA shodná. Ovšem není tomu tak. Dánský zákonodárce se rozhodl Vzorový zákon UNCITRAL přijmout s některými rozdíly a odchylkami, odůvodněnými specifickým dánským prostředím či odlišným přístupem a názorem. V rámci porovnání obou úprav v této kapitole budou dále blíže popsány právě především přetrvávající rozdíly mezi mezinárodním modelovým zákonem a konkrétním národním promítnutím přijatého mezinárodního vzoru. Shodným ustanovením nebude věnována větší pozornost.

Vzorový zákon UNCITRAL je určen pro úpravu mezinárodní obchodní arbitráže. DAA se aplikuje jak na mezinárodní, tak na národní rozhodčí řízení.[208] Pro použitelnost DAA tedy není rozhodný ani původ stran, ani obchodní či neobchodní povaha sporu, DAA se aplikuje na veškerá rozhodčí řízení s místem konání v Dánsku.

5.2.1 Úvodní ustanovení

Hlava první Vzorového zákona UNCITRAL i DAA využívá úvodních ustanovení ke stanovení obecných výchozích definic a k zakotvení základních pravidel a principů. Obsahově i strukturálně se od sebe úvodní ustanovení obou porovnávaných úprav poměrně značně liší, což v některých případech vyplývá z odlišné povahy obou úprav – Vzorový zákon UNCITRAL je modelovou úpravou směřující k širokému okruhu adresátů, zatímco DAA je národní zákon implementující Vzorový zákon UNCITRAL specificky pro dánský právní řád.

DAA se na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL aplikuje i na národní a na neobchodní rozhodčí řízení, pokud je místem konání Dánsko.[209] Jinými slovy DAA se aplikuje na rozhodčí řízení bez ohledu na to, zda má či nemá mezinárodní prvek a zda se jedná o obchodní či o jakékoliv jiné rozhodčí řízení. Z tohoto důvodu v DAA chybí úprava

[208] § 1 odst. 1, DAA.
[209] § 1 odst. 1, DAA. Článek 1 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.

definice mezinárodního prvku rozhodčího řízení[210], která je ve Vzorovém zákoně UNCITRAL podrobně obsažena[211].

Další rozdíl spočívá v tom, že DAA výslovně řeší aplikovatelnost některých svých ustanovení v situaci, kdy ještě nebylo stanoveno místo konání příslušného rozhodčího řízení.[212] Konkrétně jsou i před stanovením místa konání rozhodčího řízení aplikovatelná ustanovení s následujícím obsahem: možnost soudu zasahovat do rozhodčího řízení jen v případech výslovně zákonem stanovených[213]; arbitrabilita sporu[214]; rozhodčí smlouva či doložka u konkrétního právního vztahu[215]; úprava vztahu soudního řízení k probíhajícímu rozhodčímu řízení[216]; předběžná opatření nařízená soudem v rozhodčím řízení[217]; záležitosti rozhodčího řízení se spotřebitelem – nezávaznost rozhodčí smlouvy (vůči spotřebiteli) uzavřené před vznikem sporu[218]; a asistence soudu při dokazování[219]. Pokud ještě nebylo stanoveno místo konání rozhodčího řízení a alespoň jedna strana má sídlo či trvalé bydliště v Dánsku, aplikují se podle DAA na takový spor i ustanovení hlavy třetí, která upravuje ustavení rozhodčího tribunálu.[220] Cílem tohoto ustanovení je zajistit řádné a bezproblémové ustavení rozhodčího tribunálu (pouze a jen) v situaci, kdy ještě nebylo určeno místo konání rozhodčího řízení.[221] Například se může jednat o situaci, kdy má místo konání rozhodčího řízení určit až samotný rozhodčí tribunál, což může pochopitelně učinit až ve chvíli, kdy je ustaven. Vzorový zákon UNCITRAL aplikovatelnost svých ustanovení před určením místa konání rozhodčího řízení neřeší, což může v důsledku

---

[210] Komentář k § 1. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.
[211] Článek 1 odst. 3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[212] § 1 odst. 2, DAA.
[213] § 4, DAA.
[214] § 6, DAA.
[215] § 7, DAA.
[216] § 8, DAA.
[217] § 9, DAA.
[218] § 7 odst. 2, DAA. § 16 odst. 4 věta druhá, DAA.
[219] § 27 odst. 1, DAA.
[220] § 1 odst. 3, DAA.
[221] Komentář k § 1. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.

znamenat právní nejistotu, nejasnosti či dokonce nežádoucí obstrukce v počátku rozhodčího řízení. DAA poskytuje svým uživatelům v tomto ohledu vyšší právní jistotu a jasnější pravidla pro období před určením místa konání rozhodčího řízení.

DAA využívá možnosti poskytnuté Vzorovým zákonem UNCITRAL[222] k vyloučení určitého druhu či okruhu sporů z dosahu ustanovení DAA. Konkrétně se DAA neaplikuje na určité pracovní spory a na spory určené zvláštními zákony[223] (například na stavební a developerské spory, které v Dánsku podléhají specifickému procesu řešení[224]).

V úvodních ustanoveních obsahuje Vzorový zákon UNCITRAL oproti DAA některá ustanovení navíc. Vzorový zákon UNCITRAL obsahuje definici některých pojmů a pravidel pro interpretaci a také ustanovení o doručování[225], zatímco DAA obdobnou úpravu neobsahuje. DAA také neobsahuje ustanovení zavazující při interpretaci brát ohled na mezinárodní původ úpravy a na snahu o zajištění uniformity[226], a to z prostého důvodu, že do Vzorového zákona UNCITRAL bylo toto ustanovení přidáno až při revizi v roce 2006, zatímco DAA vychází ze Vzorového zákona UNCITRAL ve znění z roku 1985.

5.2.2 Dispozitivní a kogentní normy

Ne všechna ustanovení Vzorového zákona UNCITRAL a DAA obsahují kogentní normy. Obě porovnávané úpravy z povahy rozhodčího řízení silně staví na autonomii vůle a na ujednání stran. Od velké části ustanovení se mohou strany svým ujednáním odchýlit. Nicméně každá z porovnávaných úprav volí pro určení dispozitivních a kogentních norem jinou metodu.

---

[222] Článek 1 odst. 5, Vzorový zákon UNCITRAL.
[223] § 1 odst. 5, DAA.
[224] Str. 16-17, 136. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.
[225] Článek 2 a 3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[226] Článek 2A, Vzorový zákon UNCITRAL.

Vzorový zákon UNCITRAL vypisuje možnost odchýlit se od určité normy v daném ustanovení či v příslušné kapitole. DAA volí méně kazuistickou metodu a jasně a jednoznačně v úvodu úpravy stanoví, od kterých norem se strany mohou odchýlit svým ujednáním[227] a od kterých nikoliv[228]. Obsahově si rozsah dispozitivních ustanovení podle Vzorového zákona UNCITRAL a podle DAA v podstatě odpovídá,[229] Vzorový zákon UNCITRAL ovšem nikde neobsahuje konkrétní výčet dispozitivních či kogentních ustanovení. Uživatel DAA má ve výsledku vyšší právní jistotu než uživatel Vzorového zákona UNCITRAL, jelikož v jediném paragrafu nalezne jednoznačně stanoveno, které normy jsou kogentní a které dispozitivní a nemusí toto zjištění složitě vyhledávat či dovozovat.

5.2.3 Rozhodčí smlouva

Hlava druhá Vzorového zákona UNCITRAL i DAA nese název Rozhodčí smlouva.[230] Na úvod hlavy druhé DAA oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL přidává jedno ustanovení navíc, které zakotvuje obecné pravidlo, že spory, se kterými strany mohou volně nakládat, je možné předložit k rozhodnutí v rozhodčím řízení, pokud není uvedeno jinak.[231] Ačkoliv Vzorový zákon UNCITRAL obdobné pravidlo nezakotvuje, lze z povahy věci předpokládat, že se aplikuje taktéž.[232]

Ve svém článku sedmém Vzorový zákon UNCITRAL obsahuje definici rozhodčí smlouvy jako smlouvy, kterou strany sjednávají povinnost řešit určité typy stávajících či budoucích sporů v rozhodčím řízení. DAA v § 7 hovoří o možnosti uzavřít stejný typ smlouvy, o jaké hovoří Vzorový zákon UNCITRAL, nicméně DAA se tímto nepokouší

---

[227] § 2 odst. 1, DAA.
[228] § 2 odst. 2, DAA.
[229] Komentář k § 2. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.
[230] V anglickém jazyce „*Arbitration agreement*“.
[231] § 6, DAA.
[232] Str. 30. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

definovat rozhodčí smlouvu. Obsahově jsou obě porovnávaná ustanovení shodná, včetně rozlišení rozhodčí smlouvy v užším smyslu a rozhodčí doložky, avšak s tím rozdílem, že DAA neobsahuje definici rozhodčí smlouvy, ale jen popis možného typu ujednání mezi stranami, které se týká řešení sporů v rozhodčím řízení.

Co se týče povinné formy rozhodčí smlouvy, DAA v podstatě ve svém méně formálním pojetí předběhl dobu. Zde je třeba připomenout, že Dánsko přijalo Vzorový zákon UNCITRAL před jeho revizí v roce 2006. Ve znění z roku 1985 Vzorový zákon UNCITRAL požadoval rozhodčí smlouvu v písemné formě a zároveň stanovil, které způsoby záznamu jsou považovány za splnění podmínky písemné formy. Dánský zákonodárce se rozhodl nereflektovat přísné formální pojetí a DAA tak povinnost písemné formy rozhodčí smlouvy nestanoví.[233] Vzorový zákon UNCITRAL dilema mezi formálním a neformálním pojetím záznamu rozhodčí smlouvy vyřešil tak, že od revize v roce 2006 obsahuje dvě možné verze článku sedmého – verze první požaduje písemnou formu rozhodčí smlouvy, verze druhá od této povinnosti upouští. Státy přijímající Vzorový zákon UNCITRAL ve znění po revizi v roce 2006 si mohou mezi těmito dvěma možnostmi vybrat.

V hlavě týkající se rozhodčí smlouvy DAA oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL navíc zakotvuje pravidlo chránící spotřebitele jako slabší smluvní stranu. DAA uvádí, že rozhodčí smlouva uzavřená před tím, než nastal spor, není pro spotřebitele závazná,[234] zatímco pro podnikatele taková rozhodčí smlouva závazná je.[235] DAA v této oblasti obsahuje velmi podobné pravidlo jako švédský Zákon 1999:116 (švédská úprava nicméně rozhodčí smlouvu uzavřenou se spotřebitelem před vznikem sporu stíhá přímo neplatností, více viz Kapitola 4.2.1 této práce).

---

[233] Str. 30. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0..

[234] § 7 odst. 2, DAA.

[235] Str. 30. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

5.2.4 Postoupení věci rozhodčímu řízení

Pokud je soudu předložen k rozhodnutí spor, na který se vztahuje rozhodčí smlouva, a pokud se strana nepříslušnosti soudu dovolá, odkáže soud strany na předložení věci k rozhodnutí v rozhodčím řízení. DAA se od Vzorového zákona UNCITRAL v ustanovení upravujícím postoupení věci rozhodčímu řízení v několika ohledech liší. Zaprvé DAA nestanoví lhůtu, ve které musí strana věcnou nepříslušnost soudu namítat (lhůta se řídí obecnými dánskými procesními předpisy[236]), zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL tak musí strana učinit nejpozději v prvním podání týkajícím se sporu[237]. Zadruhé DAA přímo upravuje specifickou situaci, kdy je již zahájeno rozhodčí řízení, ale u soudu je podána žádost o rozhodnutí, zda je věcně příslušný soud či zda má být věc řešena v rozhodčím řízení.

Soud je podle DAA při rozhodování o své věcné příslušnosti ve chvíli, kdy je již rozhodčí řízení zahájeno, omezen pouze na rozhodnutí, zda je obsah sporu způsobilý k rozhodnutí v rozhodčím řízení, tj. zda je arbitrabilní.[238] Soud tedy nemůže v průběhu rozhodčího řízení rozhodnout, zda je určitý rozhodčí tribunál částečně či plně příslušný rozhodnout daný spor a musí se omezit na řešení obecné otázky arbitrability. Avšak zároveň musí soud povinně rozhodnout také o tom, zda je spor již projednávaný v rozhodčím řízení tím stejným sporem, který byl předložen soudu k rozhodnutí o věcné příslušnosti.[239]

Rozhodování soudu o věcné příslušnosti v případě, že rozhodčí řízení ještě nebylo zahájeno, je podle DAA a podle Vzorového zákona UNCITRAL shodné – pokud je spor kryt platnou a účinnou rozhodčí smlouvou, musí soud strany odkázat na předložení sporu k rozhodnutí v rozhodčím řízení.

---

[236] Komentář k § 8. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.

[237] Článek 8 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.

[238] § 8 odst. 1, DAA.

[239] Komentář k § 8. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.

5.2.5 Průběh řízení

Ustanovení upravující průběh řízení (tj. rovnost stran, volba procesních předpisů, místo konání rozhodčího řízení, jazyk řízení, způsob a obsah podání, ústní jednání, ustanovení znalců, apod.) jsou podle Vzorového zákona UNCITRAL a podle DAA v podstatě shodná. Přetrvávají určité formulační a strukturální rozdíly, které však nemají vliv na shodný obsah. Například možnost odchýlení se od ustanovení upravujících průběh řízení je v DAA uvedena obecně pro více případů v úvodu úpravy,[240] zatímco Vzorový zákon UNCITRAL možnost odchýlení se ujednáním stran zmiňuje více kazuisticky u konkrétních situací. Značnější rozdíly mezi oběma porovnávanými úpravami spočívají v samotném počátku rozhodčího řízení – v otázce jmenování rozhodců či v oblasti *kompetenz-kompetenz*. Shodným ustanovením nebude v této kapitole dále věnována pozornost, podrobněji jsou popsány pouze rozdíly mezi oběma úpravami.

5.2.5.1 Jmenování rozhodců

Jmenování rozhodců a sestavení rozhodčího tribunálu se obě porovnávané úpravy věnují v kapitole respektive hlavě třetí. Struktura i obsah jednotlivých ustanovení jsou povětšinou obdobné, rozdíly budou dále popsány v dalších odstavcích.

Vzorový zákon UNCITRAL oproti DAA obsahuje navíc ustanovení zakotvující dispozitivní pravidlo, že určitá státní příslušnost člověka mu nesmí zamezovat v možnosti být rozhodcem[241].

V ustanovení týkajícím se procesu jmenování rozhodců v případě, že si strany proces jmenování výslovně nesjednají, Vzorový zákon UNCITRAL přímo odkazuje na možnost obrátit se při problémech na příslušný soud a požádat jej o asistenci a uvádí i konkrétní náležitosti včetně lhůt.[242] DAA asistenci soudu v tomto ustanovení neřeší, nicméně jde o rozdíl spíše formální, jelikož asistenci soudu zmiňuje DAA hned

[240] § 2 odst. 1, DAA.
[241] Článek 11 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.
[242] Článek 11 odst. 3 písm. a), Vzorový zákon UNCITRAL.

v následujícím ustanovení, společně s asistencí soudu v případě procesu jmenování rozhodců podle specifického ujednání stran.[243] Další náležitosti podání stanoví DAA obecněji pro více případů na začátku právní úpravy.[244] Rozdíl v odkazu na asistenci soudu je tedy pouze strukturální, nikoliv obsahový.

Vzorový zákon UNCITRAL je v ustanovení týkajícím se procesu jmenování rozhodců podle specifického ujednání stran mnohem popisnější než DAA. Vzorový zákon UNCITRAL přímo vyjmenovává, v jakých konkrétních případech přichází asistence soudu v úvahu, zatímco DAA jen obecně uvádí, že je možné obrátit se se žádostí o asistenci na soud v případě, kdy není rozhodčí tribunál úspěšně sestaven[245].

Vzorový zákon UNCITRAL v rámci své popisnosti v návaznosti na úpravu asistence soudu při jmenování rozhodců přímo v příslušném článku také upravuje, či přesněji řečeno vylučuje, možnost odvolat se proti rozhodnutí asistujícího soudu při jmenování rozhodců.[246] Rozdíl je zde opět pouze strukturální, jelikož ani DAA nepřipouští možnost odvolání proti rozhodnutí soudu, kterým soud jmenuje rozhodce, ale činí tak v úvodu úpravy[247].

Soud asistující se jmenováním rozhodců a postupující podle Vzorového zákona UNCITRAL by měl zvážit jmenování rozhodce jiné státní příslušnosti, než jsou obě strany.[248] DAA obdobnou radu pro výběr rozhodce soudem neobsahuje.

Ustanovení upravující důvody a proces pro vyloučení rozhodce jsou podle obou porovnávaných úprav velmi podobná. Na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL se ustanovení o vyloučení rozhodce podle DAA použije i v případě, že ještě není stanoveno místo konání rozhodčího řízení.[249] Dále DAA naopak umožňuje stranám odvolat se

---

[243] § 11 odst. 3, DAA.
[244] § 5, DAA.
[245] § 11 odst. 3, DAA.
[246] Článek 11 odst. 5, Vzorový zákon UNCITRAL.
[247] § 5 odst. 4, DAA.
[248] Článek 11 odst. 5, Vzorový zákon UNCITRAL.
[249] Komentář k § 13. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.

proti rozhodnutí soudu o vyloučení rozhodce[250], Vzorový zákon UNCITRAL odvolání v tomto případě vylučuje. DAA také přidává oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL navíc ještě odstavec čtvrtý, který nemá ve Vzorovém zákoně UNCITRAL obdobu a který výslovně zakotvuje pravidlo, že žádost o vyloučení rozhodce nepodaná ve stanovené lhůtě nemůže být později použita jako podklad či důvod pro návrh na zrušení rozhodčího nálezu nebo pro odmítnutí uznání či výkonu rozhodčího nálezu.[251]

V případě nutnosti ukončit mandát rozhodce je možné obrátit se s žádostí o asistenci na příslušný soud. DAA na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL umožňuje stranám odvolat se proti rozhodnutí soudu o ukončení mandátu rozhodce[252], činí tak opětovně v úvodu úpravy, kde řeší možnost odvolání pro více situací.

Z porovnání ustanovení upravujících jmenování rozhodců vyplývá, že DAA volí strukturálně jiný přístup k úpravě, kdy preferuje řešení určitých záležitostí (náležitosti podání, asistence soudu, možnost či nemožnost odvolání) v úvodu úpravy společně pro více situací a je díky tomu stručnější a méně kazuistický. Vzorový zákon UNCITRAL naopak vypisuje tyto záležitosti u každé relevantní situace, například v ustanovení o jmenování rozhodců přímo upravuje možnost asistence soudu a nepřípustnost odvolání proti následnému rozhodnutí soudu. DAA se tedy méně opakuje, nicméně zároveň klade na své uživatele více nároků, jelikož je třeba pečlivě prostudovat skutečně celou úpravu k seznámení se se všemi relevantními záležitostmi. Obsahové rozdíly jsou většinou buď dispozitivní a tedy ujednáním stran překonatelné, nebo vyplývající z obecnějších právních zásad (nemožnost dovolávat se vyloučení rozhodce po uplynutí lhůty). Zásadnějším rozdílem je možnost či nemožnost odvolání proti rozhodnutí soudu o vyloučení rozhodce a o ukončení mandátu rozhodce.

---

[250] § 5 odst. 4, DAA.
[251] § 13 odst. 4, DAA.
[252] § 5 odst. 4, DAA.

5.2.5.2 Kompetenz-kompetenz

Podle Vzorového zákona UNCITRAL i podle DAA se aplikuje princip *kompetenz-kompetenz*. Rozhodci postupující podle obou porovnávaných úprav sami rozhodují o pravomoci rozhodčího tribunálu rozhodnout spor, znění příslušných ustanovení je v podstatě shodné.[253] V Dánsku mají obecné soudy ve vztahu k rozhodčímu řízení omezenou roli. V některých oblastech rozhodčímu tribunálu asistují, v jiných konkrétně vymezených oblastech provádí kontrolní činnost.[254]

Samotná úprava principu *kompetenz-kompetenz* je ve Vzorovém zákoně UNCITRAL i v DAA obsažena v článku/paragrafu se stejným číslem, tj. s číslem 16. První dva odstavce obou ustanovení jsou shodné. Třetí odstavec § 16 DAA však obsahuje oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL výrazný rozdíl. Pokud rozhodčí tribunál řeší otázku své pravomoci jako předběžnou otázku a rozhodne, že pravomoc má, může se strana podle Vzorového zákona UNCITRAL i podle DAA obrátit na soud, aby otázku pravomoci rozhodčího tribunálu rozhodl. Rozdíl mezi porovnávanými úpravami spočívá v tom, že podle DAA je možné se proti rozhodnutí soudu ohledně pravomoci rozhodčího tribunálu dále odvolat[255] (podle Vzorového zákona UNCITRAL odvolání v tomto případě nepřipadá v úvahu[256]). Tento rozdíl je relevantní pouze v případě, že rozhodčí tribunál řeší otázku své pravomoci jako předběžnou otázku. Pokud by otázku své pravomoci řešil až v konečném rozhodčím nálezu, jediná možná obrana strany spočívá v podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu a v rámci něj namítání nedostatku pravomoci.

Další rozdíl mezi článkem 16 Vzorového zákona UNCITRAL a § 16 DAA je patrný hned na první pohled, jelikož Vzorový zákon UNCITRAL v daném článku obsahuje pouze tři odstavce, zatímco DAA přidává ještě odstavec čtvrtý. Obsahová odlišnost spočívá v tom, že DAA výslovně uvádí, že pokud strana nepodá námitku nedostatku pravomoci

---

[253] § 4, DAA. Článek 5, Vzorový zákon UNCITRAL.

[254] Str. 22. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

[255] § 16 odst. 3, DAA.

[256] Článek 16 odst. 3, Vzorový zákon UNCITRAL.

rozhodčího tribunálu nejpozději v žalobní odpovědi, nemůže nedostatek pravomoci později uvést jako důvod pro zrušení rozhodčího nálezu nebo jako důvod pro odepření uznání nebo výkonu rozhodčího nálezu, ledaže by obsah sporu nebyl arbitrabilní.

V odstavci čtvrtém § 16 DAA také přidává pravidlo, které navazuje na zvýšenou ochranu spotřebitele v dánském rozhodčím řízení.[257] Odstavec čtvrtý uvádí, že spotřebitel v průběhu rozhodčího řízení neztrácí právo namítat nezávaznost rozhodčí smlouvy pro svou osobu, ledaže by se spotřebitel rozhodčího řízení nadále aktivně účastnil, ačkoliv byl informován, že rozhodčí smlouva pro něj není závazná.

5.2.5.3 Asistence soudu

V rámci rozhodčího řízení může vzniknout potřeba obrátit se na obecný soud s žádostí o asistenci či jednoduše řečeno o pomoc. V právních úpravách týkajících se rozhodčího řízení je proto nutné určit, na který konkrétní soud se mají strany rozhodčího řízení či samotný rozhodčí tribunál obrátit v případě, že asistence soudu je vhodná či dokonce nutná.

Vzorový zákon UNCITRAL odkazuje na situace, ve kterých přichází asistence soudu v úvahu. V příslušném ustanovení záměrně ponechává mezeru, kterou mají jednotlivé přejímající státy vyplnit a určit, který soud v rámci národní soustavy bude plnit funkci asistence rozhodčímu řízení.[258] DAA nejenže vyplňuje mezeru určením příslušného soudu, ale navíc oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL rozšiřuje ustanovení o další odstavce a stanovuje formální i procesní pravidla pro podání na příslušný soud. Podle DAA musí být podání písemné a jeho kopie musí být zaslána protistraně i rozhodčímu tribunálu. Příslušný soud následně stanoví lhůtu pro vyjádření protistrany a může požadovat další písemná podání. Může také nařídit ústní jednání.[259] DAA primárně ovšem počítá s tím, že soud rozhodne na základě písemných podání, přičemž

[257] § 7 odst. 2, DAA. Viz také kapitola 5.2.3 Rozhodčí smlouva této práce.
[258] Článek 6, Vzorový zákon UNCITRAL.
[259] § 5, DAA.

protistrana musí mít možnost se vyjádřit.[260] Proti většině rozhodnutí soudu vydaných v rámci asistence rozhodčímu řízení je podle DAA možné se odvolat, více podrobností viz níže.

Asistence soudu přichází podle Vzorového zákona UNCITRAL i podle DAA v úvahu v následujících případech: jmenování rozhodce[261], vyloučení rozhodce[262], nejasnosti ohledně ukončení mandátu rozhodců[263], rozhodnutí o pravomoci rozhodčího tribunálu[264], zrušení rozhodčího nálezu[265] a v neposlední řadě asistence s prováděním důkazů[266]. Obě porovnávané úpravy uvedené případy asistence soudu výslovně upravují, rozdíl spočívá především v možnosti či nemožnosti se proti určitým souvisejícím rozhodnutím soudu odvolat, jak je popsáno níže.

Vzorový zákon UNCITRAL i DAA v obecném ustanovení týkajícím se relevantních situací pro asistenci soudu dále odkazují na konkrétní případy asistence upravené v jiných článcích či paragrafech obou úprav. DAA zde oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL neodkazuje na případ asistence při zrušení rozhodčího nálezu, jelikož v DAA je proces postupu rozhodčího tribunálu, stran i obecného soudu v souvislosti se zrušením rozhodčího nálezu popsán individuálně a nespadá do obecné úpravy asistence soudu. Na druhou stranu DAA oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL obsahuje i některé odkazy na případy asistence navíc. Jedná se konkrétně zaprvé o asistenci v případě revize nákladů řízení a zadruhé v případě podání předběžné otázky k Soudnímu dvoru Evropské unie podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie. Vzorový zákon UNCITRAL úpravu nákladů řízení neobsahuje, proto logicky chybí i odkaz na asistenci soudu při revizi nákladů řízení. Vzorový zákon UNCITRAL také pochopitelně jako modelový zákon

---

[260] Str. 23. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.
[261] § 11 odst. 3, DAA. Článek 11 odst. 3 a 4, Vzorový zákon UNCITRAL.
[262] § 13 odst. 3, DAA. Článek 13 odst. 3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[263] § 14 odst. 1, DAA. Článek 14 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.
[264] § 16 odst. 3, DAA. Článek 16 odst. 3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[265] § 37 odst. 1, DAA. Článek 34 odst. 2, Vzorový zákon UNCITRAL.
[266] § 27 odst. 1, DAA. Článek 27, Vzorový zákon UNCITRAL.

nejen pro členské státy Evropské unie neřeší ani institut předběžné otázky k Soudnímu dvoru Evropské unie.

Další rozdíl mezi porovnávanými úpravami spočívá v možnosti či nemožnosti odvolat se proti rozhodnutím soudu vydaným v souvislosti s asistencí rozhodčímu řízení. Ani jedna z porovnávaných úprav nepřipouští možnost odvolání proti rozhodnutí soudu, kterým soud jmenuje rozhodce[267] (soud asistuje se jmenováním například ve chvíli, kdy se strany nejsou schopny shodnout na osobě rozhodce). Potud shoda v otázce odvolání končí. DAA totiž naopak umožňuje stranám odvolat se proti rozhodnutí soudu o vyloučení rozhodce, o ukončení mandátu rozhodce a o pravomoci rozhodčího tribunálu[268] (rozhodnutí soudu o pravomoci přichází v úvahu jen v případě, že rozhodčí tribunál došel k závěru, že pravomoc má, v rámci předběžné otázky a nikoliv až v konečném nálezu – pokud by o své pravomoci rozhodoval až v konečném nálezu, nevydal by žádné samostatné mezitímní rozhodnutí o své pravomoci, na které by v případě odvolání mohlo navázat rozhodnutí soudu o pravomoci rozhodčího tribunálu). Vzorový zákon UNCITRAL možnost odvolání proti rozhodnutí soudu o vyloučení rozhodce[269], o ukončení mandátu rozhodce[270] a o pravomoci rozhodčího tribunálu[271] výslovně vylučuje. Obecně lze shrnout, že DAA dává stranám širší možnost odvolat se proti rozhodnutím soudu souvisejícím s rozhodčím řízením, zatímco Vzorový zákon UNCITRAL možnost takových odvolání maximálně omezuje.

Dalším, i když spíše formálním, rozdílem je fakt, že Vzorový zákon UNCITRAL přípustnost a procesní pravidla odvolání řeší v konkrétních článcích týkajících se příslušného případu asistence soudu, zatímco DAA přípustnost odvolání, náležitosti podání a lhůtu upravuje na jednom místě. Jde o dva různé přístupy k úpravě, o formální rozdíl, kdy DAA přípustnost a náležitosti odvolání vytýká před závorku, zatímco

---

[267] § 5 odst. 4, DAA. Článek 11 odst. 5, Vzorový zákon UNCITRAL.
[268] § 5 odst. 4, DAA.
[269] Článek 13 odst. 3, Vzorový zákon UNCITRAL.
[270] Článek 14 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL.
[271] Článek 16 odst. 3, Vzorový zákon UNCITRAL.

tvůrci Vzorového zákona UNCITRAL preferují zakotvit přípustnost odvolání s příslušnými náležitostmi u každého jednotlivého ustanovení, u kterého odvolání připadá v úvahu.

5.2.5.4 Předběžná opatření

Z pohledu nařizování předběžných opatření je třeba rozlišovat, zda se jedná o nařízení předběžného opatření soudem (který tak poskytuje asistenci rozhodčímu tribunálu v rozhodčím řízení) nebo rozhodčím tribunálem.

Ustanovení týkající se nařizování předběžných opatření soudem jsou podle obou porovnávaných úprav velmi podobná, s jedním rozdílem. DAA kromě samotného nařízení předběžného opatření obsahuje možnost žádat následně také o výkon uloženého předběžného opatření.[272] Vzorový zákon UNCITRAL otázku výkonu předběžných opatření nařízených soudem neřeší.[273]

Co se týče nařizování předběžných opatření přímo rozhodčím tribunálem, DAA byl v době svého přijetí v souladu se Vzorovým zákonem UNCITRAL. DAA byl přijat v roce 2005, reflektuje tedy úpravu Vzorového zákona UNCITRAL v původním znění z roku 1985. Znění Vzorového zákona UNCITRAL po revizi v roce 2006 nebylo do DAA přejato. Obsahově jsou porovnávaná ustanovení DAA a Vzorového zákona UNCITRAL ve znění z roku 1985 shodná, nicméně možnost derogace ujednáním stran je ve Vzorovém zákoně UNCITRAL obsažena přímo v ustanovení týkajícím se nařizování předběžných opatření rozhodčím tribunálem[274], zatímco DAA možnost derogace upravuje obecně v úvodu úpravy a odkazuje na hlavy a ustanovení, kterých se možnost derogace týká[275]. DAA tedy umožňuje rozhodčímu tribunálu nařizovat v podstatě libovolná předběžná opatření, ale taková předběžná

---

[272] Komentář k § 9. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.
[273] Článek 9, Vzorový zákon UNCITRAL.
[274] Článek 17, Vzorový zákon UNCITRAL ve znění z roku 1985.
[275] § 2 odst. 1, DAA.

opatření nejsou vykonatelná[276] (na rozdíl od předběžných opatření nařízených soudem). Vykonatelnost předběžných opatření nařízených rozhodčím tribunálem přinesla do Vzorového zákona UNCITRAL až revize v roce 2006.

5.2.6 Rozhodnutí o zastavení řízení a rozhodčí nález

Ustanovení upravující vydání rozhodčího nálezu a ukončení rozhodčího řízení jsou podle Vzorového zákona UNCITRAL a podle DAA velmi podobná, ve většině případů dokonce shodná (rozhodné právo, hlasování rozhodců, smírné řešení sporu, formální náležitosti rozhodčího nálezu). Dále jsou popsány pouze rozdíly mezi oběma porovnávanými úpravami.

Rozhodčí řízení je podle Vzorového zákona UNCITRAL i podle DAA ukončeno buď rozhodčím nálezem, nebo rozhodnutím o zastavení řízení.[277] Obě porovnávané úpravy také přímo odkazují na situace, ve kterých je povinné či možné uvažovat o ukončení rozhodčího řízení rozhodnutím o zastavení řízení. Vzorový zákon UNCITRAL odkazuje pouze na odstavec druhý svého článku 32, který je obsahově shodný s druhým odstavcem § 32 DAA a který rozhodnutím o zastavení řízení pamatuje na situace zpětvzetí žaloby, shody stran na ukončení rozhodčího řízení a obecné nemožnosti či nevhodnosti pokračování v rozhodčím řízení.

DAA nicméně neodkazuje pouze na situace odstavce druhého svého § 32, ale také na další ustanovení v rámci celého DAA, ve kterých má dojít k vydání rozhodnutí o zastavení řízení. Konkrétně se jedná o situace, kdy žalobce bez dostatečného důvodu nepředloží žalobu ve stanovené lhůtě[278], kdy dojde ke smíru[279] a kdy strany nesloží stanovenou jistotu k pokrytí nákladů rozhodčího řízení[280].

---

[276] Komentář k § 17. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.
[277] Článek 32 odst. 1, Vzorový zákon UNCITRAL. § 32 odst. 1, DAA.
[278] § 25 odst. 1, DAA.
[279] § 30 odst. 1, DAA.
[280] § 36 odst. 1, DAA.

Chybějící odkaz na rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu nesložení jistoty nelze ve Vzorovém zákoně UNCITRAL považovat bez dalšího za chybějící, jelikož Vzorový zákon UNCITRAL obecně neupravuje otázku nákladů rozhodčího řízení, včetně případné jistoty (otázku skládání jistoty řeší pouze v souvislosti s předběžnými opatřeními a s uznáním a výkonem rozhodčího nálezu). Lze tedy spíše uvažovat, zda by se Vzorový zákon UNCITRAL neměl zabývat obecně otázkou nákladů rozhodčího řízení. Další dva odkazy obsažené v DAA navíc (nepředložení žaloby ve lhůtě a smír) již ovšem ve Vzorovém zákoně UNCITRAL skutečně chybějí.

Z porovnání vyplývá, že DAA je v úpravě situací vedoucím k vydání rozhodnutí o zastavení řízení důslednější a přesnější, jelikož komplexně odkazuje ke všem v DAA uvedeným situacím, kdy rozhodnutí o zastavení řízení přichází v úvahu, zatímco Vzorový zákon UNCITRAL odkazuje pouze na vybrané situace vedoucí k vydání rozhodnutí o zastavení řízení.

Po vydání rozhodčího nálezu mohou mít strany potřebu či touhu požádat rozhodčí tribunál o dodatečný výklad určitých bodů rozhodčího nálezu. Vzorový zákon UNCITRAL na možnost následného výkladu rozhodčím tribunálem výslovně pamatuje a určuje proces, jakým má k výkladu dojít.[281] Možnost žádat výklad rozhodčího nálezu je ovšem podmíněna ujednáním stran. DAA možnost požadovat výklad vydaného rozhodčího nálezu neupravuje vůbec, řeší pouze možnost opravy technických chyb a případné vydání dodatečného rozhodčího nálezu. DAA neuděluje stranám oprávnění požadovat výklad rozhodčího nálezu rozhodčím tribunálem, nicméně v souladu s principem autonomie vůle stran si mohou strany možnost požadovat výklad sjednat.[282]

Výsledný účinek obou porovnávaných úprav v oblasti následného výkladu rozhodčího nálezu rozhodčím tribunálem je tedy shodný – v každém případě je nutné ujednání stran, bez něj možnost žádat výklad

[281] Článek 33, Vzorový zákon UNCITRAL.

[282] Str. 114. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

otevřena není. Vzorový zákon UNCITRAL však obsahuje výslovnou úpravu výkladu rozhodčího nálezu a strany informuje o způsobu a procesu, kterým je možné výkladu dosáhnout, zatímco DAA žádost o výklad ani nezmiňuje a ponechává na pečlivosti a rozmyslu stran, zda si na možnost sjednání následného výkladu rozhodčího nálezu samy vzpomenou.

5.2.7 Návrh na zrušení rozhodčího nálezu

I v oblasti návrhu na zrušení rozhodčího nálezu jsou obě porovnávané úpravy velmi podobné. Odlišnosti existují, ale nejsou příliš významné. První odlišností je pravidlo týkající se soudní příslušnosti, které je v DAA obsaženo navíc. DAA přidává ustanovení určující soudní příslušnost pro návrh na zrušení rozhodčího nálezu s cizím prvkem.[283] Návrh na zrušení dánského rozhodčího nálezu je možné v Dánsku podat bez ohledu na to, zda dánské soudy byly příslušné rozhodnout původní rozhodčí řízení, které vedlo k vydání předmětného rozhodčího nálezu.[284] Úpravu soudní příslušnosti ponechává Vzorový zákon UNCITRAL na jednotlivých státech, proto obdobné ustanovení logicky neobsahuje. Soudní příslušnost pro návrh na zrušení rozhodčího nálezu s cizím prvkem je třeba odlišovat od soudní příslušnosti pro návrh na zrušení rozhodčího nálezu vydaného zahraničním rozhodčím tribunálem. Na zrušení rozhodčího nálezu vydaného zahraničním rozhodčím tribunálem se DAA nevztahuje, jelikož se aplikuje pouze na rozhodčí řízení s místem konání v Dánsku.[285]

Druhá odlišnost opět spočívá v ustanovení, které je v DAA oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL obsaženo navíc, v tomto případě se jedná o úpravu důsledku rozhodnutí o zrušení rozhodčího nálezu na rozhodčí smlouvu. Když soud návrhu na zrušení rozhodčího nálezu vyhoví, DAA výslovně upravuje, že se rozhodčí smlouva stává opět

---

[283] § 37 odst. 1 věta druhá, DAA.

[284] Str. 132. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

[285] § 1 odst. 1, DAA.

účinnou (pokud se strany nedomluví jinak či pokud to není neslučitelné s rozhodnutím zrušujícím rozhodčí nález).[286] Opětovná účinnost rozhodčí smlouvy znamená, že kterákoliv strana může učinit kroky k zahájení nového rozhodčího řízení týkajícího se stejného sporu.[287] DAA tak staví najisto, že po zrušení rozhodčího nálezu je třeba opět postupovat podle původní rozhodčí smlouvy, zatímco Vzorový zákon UNCITRAL se této situaci nevěnuje.

Důvody pro zrušení rozhodčího nálezu jsou podle Vzorového zákona UNCITRAL a podle DAA v podstatě shodné, i struktura ustanovení obsahujících zrušovací důvody je stejná. Jediným znatelnějším rozdílem je formulace zrušovacího důvodu dopadajícího na situaci, kdy je rozhodčí nález v rozporu s veřejným pořádkem daného státu. Vzorový zákon UNCITRAL umožňuje zrušení rozhodčího nálezu při jakémkoliv rozporu s veřejným pořádkem[288], zatímco DAA pouze při zjevném rozporu s veřejným pořádkem[289]. DAA tedy obsahuje kvalifikační podmínku pro zrušení rozhodčího nálezu z důvodu rozporu s veřejným pořádkem, takový rozpor musí být zjevný. Snahu o nerušení rozhodčích nálezů z důvodu rozporu s veřejným pořádkem a celkovou přívětivost dánských soudů ve vztahu k rozhodčímu řízení lze demonstrovat i tím, že v Dánsku není publikován žádný případ, kdy by byl rozhodčí nález zrušen z důvodu rozporu s veřejným pořádkem.[290] Lze shrnout, že DAA obsahuje užší zrušovací důvod pro rozpor rozhodčího nálezu s veřejným pořádkem než Vzorový zákon UNCITRAL.

5.2.8 Uznání a výkon rozhodčího nálezu

Úprava uznání a výkonu rozhodčího nálezu ve Vzorovém zákoně UNCITRAL i v DAA následuje úpravu Newyorské úmluvy. Drobné

---

[286] § 37 odst. 6, DAA.

[287] Str. 137. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

[288] Článek 34 odst. 2 písm. b) bod ii), Vzorový zákon UNCITRAL.

[289] § 37 odst. 2 bod 2 písm. b), DAA.

[290] Str. 136. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

rozdíly mezi DAA a Vzorovým zákonem UNCITRAL lze nicméně zpozorovat, ať už z důvodu roku přijetí DAA či z důvodu dánské vstřícnosti k rozhodčímu řízení a snahy nerušit rozhodčí nálezy soudem.

Kvůli roku přijetí DAA (2005) lze hovořit o tom, že DAA předběhl dobu. Vzorový zákon UNCITRAL ve znění z roku 1985, což je vzorové znění právě pro DAA, totiž neumožňoval neuzavřít rozhodčí smlouvu v písemné formě. DAA písemnou formu rozhodčí smlouvy nevyžaduje, což se neprojevuje pouze v ustanovení týkajícím se rozhodčí smlouvy, ale právě i v ustanovení upravujícím uznání a výkon rozhodčího nálezu. Strana žádající o uznání či výkon rozhodčího nálezu podle DAA musí předložit úředně ověřenou kopii rozhodčí smlouvy pouze v případě, že byla rozhodčí smlouva uzavřena v písemné formě.[291] Zajímavostí je, že DAA je v tomto ohledu důslednější dokonce i než Vzorový zákon UNCITRAL ve znění z roku 2006. Ačkoliv revize Vzorového zákona UNCITRAL umožnila neuzavřít rozhodčí smlouvu v písemné formě, ustanovení upravující uznání a výkon rozhodčího nálezu stále bez výjimky požaduje předložení originálu či kopie rozhodčí smlouvy.[292]

Důvody pro odmítnutí uznání a výkonu rozhodčího nálezu jsou podle Vzorového zákona UNCITRAL a podle DAA v podstatě shodné, i struktura ustanovení obsahujících zrušovací důvody je stejná. Jediným znatelnějším rozdílem je formulace důvodu dopadajícího na situaci, kdy je rozhodčí nález v rozporu s veřejným pořádkem daného státu. Vzorový zákon UNCITRAL odůvodňuje odmítnutí uznání či výkonu rozhodčího nálezu při jakémkoliv rozporu s veřejným pořádkem[293], zatímco DAA pouze při zjevném rozporu s veřejným pořádkem[294]. DAA tedy obsahuje kvalifikační podmínku pro odmítnutí uznání a výkonu rozhodčího nálezu z důvodu rozporu s veřejným pořádkem, takový rozpor musí být zjevný. Vstřícnost a přívětivost dánských soudů ve vztahu k rozhodčímu řízení lze demonstrovat i tím, že v Dánsku není publikován žádný případ, kdy by soud odmítl uznání či výkon rozhodčího nálezu z důvodu rozporu

[291] § 38 odst. 2, DAA.
[292] Článek 35 odst. 2, Vzorový zákon UNCITRAL.
[293] Článek 36 odst. 1 písm. b) bod ii), Vzorový zákon UNCITRAL.
[294] § 39 odst. 1 bod 2 písm. b), DAA.

s veřejným pořádkem.[295] Lze shrnout, že DAA obsahuje užší důvod pro odmítnutí uznání či výkonu rozhodčího nálezu pro rozpor s veřejným pořádkem než Vzorový zákon UNCITRAL.

Dalším důkazem dánské vstřícnosti vůči rozhodčímu řízení je fakt, že *travaux préparatoires* DAA uvádí[296], že cizí rozhodčí nálezy by měly být v Dánsku uznány a vykonány i v případě, že Dánsko nemá povinnost uznat či vykonat daný rozhodčí nález podle mezinárodní úmluvy. Dánské ministerstvo spravedlnosti podpořilo tento náhled svým stanoviskem, ve kterém vysvětluje, že na rozhodčí nález pohlíží jako na výsledek soukromého sporu, založeného na dohodě mezi stranami. Proto podle stanoviska dánského ministerstva spravedlnosti je méně podstatné, zda byl příslušný rozhodčí nález vydán ve smluvním státě Newyorské úmluvy či nikoliv. DAA také nerozlišuje mezi obchodními a neobchodními spory a národním a mezinárodním rozhodčím řízením, ustanovení týkající se uznání a výkonu rozhodčích nálezů se aplikují bez ohledu na to, zda se jedná o obchodní či neobchodní spor a o národní či mezinárodní rozhodčí řízení.[297]

DAA v důsledku nabízí širokou možnost uznání a výkonu rozhodčích nálezů. Dánská úprava rozšiřuje použitelnost ustanovení o uznání a výkonu rozhodčího nálezu nad rámec mezinárodní obchodní arbitráže (a tedy i nad rámec Vzorového zákona UNCITRAL), jelikož se aplikuje na rozhodčí nálezy z obchodních i neobchodních sporů a bez ohledu na to, kde ve světě byl rozhodčí nález vydán. DAA zachází dokonce dále než dosah Newyorské úmluvy, jelikož dánský zákonodárce předpokládá uznání a výkon i cizích rozhodčích nálezů vydaných ve státech, které nejsou smluvním státem Newyorské úmluvy.

---

[295] Str. 140. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

[296] Bod 5.13.3. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.

[297] § 1 odst. 4, DAA.

5.2.9 Náklady řízení

Otázka nákladů řízení je v DAA řešena v celé hlavě sedmé, konkrétně v §§ 34-36. Vzorový zákon UNCITRAL obdobnou hlavu neobsahuje a ani celkově neřeší úpravu otázky nákladů řízení. Dále jsou v této kapitole blíže popsána pravidla náhrady nákladů řízení obsažená v DAA.

Rozhodčí tribunál sám rozhoduje o výši nákladů řízení a o jejich náhradě. Má také volnost určit, jaký podíl má každá strana zaplatit. Splatnost určených nákladů řízení je třicet dní po ukončení rozhodčího řízení. Strany jsou odpovědné společně a nerozdílně za pokrytí nákladů rozhodčího řízení. Rozhodčí tribunál může také nařídit složení jistoty na výdaje a odměny rozhodčího tribunálu – nesložení nařízené jistoty může vyústit v zastavení rozhodčího řízení.

Náklady řízení lze rozdělit do dvou kategorií. Zaprvé je třeba pokrýt výdaje rozhodčího tribunálu (ubytování rozhodců, pronájem prostor, apod.), zadruhé je nutné poskytnout odměnu samotným rozhodcům (v anglickém jazyce *„arbitrators' fees"*). V Dánsku je tradicí, že předsedající rozhodce obdrží 40% z celkově odměny pro rozhodce a zbylí dva rozhodci obdrží každý 30% z celkové odměny.[298]

Proti určeným nákladům řízení a jejich náhradě se mohou strany bránit. Obecně platí, že proti rozhodnutí o náhradě nákladů řízení je nutné se bránit stejně jako proti konečnému rozhodčímu nálezu, to znamená návrhem na zrušení rozhodčího nálezu. Nicméně v Dánsku existuje navíc ještě jeden druh obrany, ovšem pouze proti úzce specifikovanému aspektu nákladů řízení. Strana se totiž může po obdržení rozhodnutí o nákladech řízení obrátit na soud s žádostí o přezkum určené výše nákladů řízení.[299] To v praxi znamená, že výši odměny rozhodců i jejich výdajů může přezkoumávat soud. Nicméně podle *travaux préparatoires* může soud přezkoumávat pouze celkovou výši nákladů řízení, nikoliv například poměr rozdělení odměny mezi rozhodce či určený poměr nákladů řízení,

[298] Str. 124. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

[299] § 34 odst. 3, DAA.

který musí jednotlivé strany nahradit.[300] Soudní přezkum výše nákladů řízení je tedy možný, ale pouze jako celková suma, strana nesouhlasící například s výší odměny předsedajícího rozhodce s žádostí o přezkum u soudu neuspěje. Zajímavostí je, že ustanovení obsahující možnost žádat soud o přezkum celkové výše nákladů řízení je jediným ustanovením v hlavě sedmé DAA, které není možné ujednáním mezi stranami derogovat.[301]

5.3 Zajímavosti z dánské praxe

Při komparaci Vzorového zákona UNCITRAL a DAA lze narazit na otázky řešené dánskou úpravou, které nelze označit přímo jako rozdíl či odlišnost od Vzorového zákona UNCITRAL, ale spíše jako zajímavosti z praxe. Vybrané zajímavosti jsou dále popsány v této kapitole, a to především proto, že jsou zajímavé z pohledu českého právního řádu a české rozhodčí praxe.

5.3.1 Rozhodci

Rozhodčí řízení je ze své podstaty postaveno na autonomii vůle a na ujednání stran, proto osobu rozhodce volí strany dle svého uvážení či dle určité dohody. Zajímavostí je, že v Dánsku strany tradičně a i nadále často volí rozhodce z řad soudců obecných soudů, což je ve většině ostatních států neobvyklé.[302] Prakticky je tato dánská zvláštnost regulována od roku 2007, odkdy dánský soudní řád správní stanoví, že soudce obecného soudu jako rozhodce jmenuje předseda příslušného obecného soudu.[303] V jiných státech bývají rozhodci vybíráni z řad odborníků či z řad specializovaných rozhodců nebo obecných autorit, nikoliv z řad soudců obecných soudů.

---

[300] Komentář k § 34 odst.3. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.

[301] § 2 odst. 2, DAA.

[302] Str. 45-46. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

[303] Ibid.

Vzorový zákon UNCITRAL i DAA shodně upravují oznamovací povinnost a celkově okolnosti, které by mohly být považovány za vzbuzující pochybnost o nestrannosti a nezávislosti rozhodce. V mezinárodní praxi je běžné pro konkretizování potenciálně problematických okolností postupovat podle výčtu v Pokynech vydaných IBA. V dánském kontextu ovšem může být relevantní ještě jeden výčet – je jím výčet v dánském soudním řádu správním, který vyjmenovává situace, které mají za důsledek chybějící nestrannost a nezávislost soudce. Okolnosti způsobující nedostatek nestrannosti a nezávislosti soudce budou za běžných okolností vždy znamenat také nedostatek nestrannosti a nezávislosti rozhodce.[304] Mezi problematické okolnosti podle dánského soudního řádu správního patří například zájem na výsledku sporu, blízký vztah ke straně sporu či k právním zástupcům stran nebo zapojení se v předchozích fázích řízení. Úprava dánských procesních předpisů se nicméně nepoužije, pokud si jejich použití strany výslovně nesjednají. Volbou řešit spor v rozhodčím řízení si strany vyhrazují možnost určit i procesní předpisy, podle kterých se bude v rozhodčím řízení postupovat.

5.3.2 Důkazní prostředky

Obecná dánská procesní úprava obsahuje některá konkrétnější pravidla pro získávání důkazních prostředků a provádění důkazů. Nicméně úprava obecných dánských procesních předpisů se nepoužije, pokud si jejich použití strany výslovně nesjednají. Stejně tak procesní pravidla (včetně pravidel obstarávání důkazních prostředků) sestavená Dánským rozhodčím institutem (*Voldgiftsinstituttet*)[305] se použijí pouze v případě, že se strany rozhodnou pro institucionální arbitráž u Dánského rozhodčího institutu a nikoliv pro rozhodčí řízení ad hoc. Pro zajímavost

---

[304] Str. 51. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

[305] *Regler for behandling af voldgiftssager*, 2013. Voldgiftsinstituttet. Dostupné z: https://voldgiftsinstituttet.dk/wp-content/uploads/2014/12/dk_voldgiftsbrochure.pdf (dk), https://voldgiftsinstituttet.dk/wp-content/uploads/2015/01/rules_1_may_2013_-_pdf-uden-logo.pdf (eng).

jsou zde uvedena některá z těchto pravidel, která by mohla sloužit jako inspirace pro DAA či jiné právní úpravy.

Procesní pravidla Dánského rozhodčího institutu ve své příloze druhé stanovují detailní pravidla pro obstarávání důkazních prostředků, zajímavostí je, že pomýšlí i na situaci před zahájením rozhodčího řízení, která je často z hlediska důkazních prostředků pro rozhodčí řízení zásadní. Z tohoto důvodu také umožňují procesní pravidla Dánského rozhodčího institutu určení tzv. prozatímního rozhodce (*interim arbitrator*), který činí závazná rozhodnutí ohledně sporných záležitostí v důkazní oblasti před ustavením rozhodčího tribunálu. Sporné záležitosti před zahájením rozhodčího řízení jsou v Dánsku poměrně časté[306], může se jednat například o problém, kdo má být ustanoven znalcem, které dokumenty je třeba předložit, jaké jsou podmínky prohlídky předmětů či jaké otázky mají být předloženy k posouzení znalci. Samotný DAA obdobnou úpravu obstarávání důkazních prostředků před zahájením rozhodčího řízení a možnost určit prozatímního rozhodce neobsahuje.

Samotný proces dokazování probíhá podle DAA standardním způsobem. Dánská úprava ovšem neobsahuje žádná zvláštní omezení ohledně předkládání důkazů listinou – dánský zákonodárce například nezakotvil pravidlo, že je možné předložit a provádět pouze důkazy získané zákonným způsobem.[307] DAA také neobsahuje žádné ustanovení, které by opravňovalo rozhodčí tribunál požadovat po straně určitý konkrétní dokument (ovšem rozhodčí tribunál se může obrátit s žádostí o asistenci při dokazování na obecný soud).

V Dánsku je v rámci rozhodčího řízení znalec typicky ustanoven na návrh stran. Podle DAA je sice možné, aby rozhodčí tribunál rozhodl o

---

[306] Str. 76. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

[307] Str. 81. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

přizvání znalce na základě své vlastní úvahy, to se stává ovšem výjimečně.[308]

5.3.3 Vztah rozhodčího řízení k obecným soudům

Obecné soudy mohou do rozhodčího řízení zasahovat jen v přesně zákonem určeném a úzkém okruhu záležitostí. Obecný soud například může rozhodčímu tribunálu poskytnout asistenci při obstarávání důkazních prostředků. Za nejzásadnější roli obecných soudů ve vztahu k rozhodčímu řízení lze považovat možnost zrušení rozhodčího nálezu. Zrušení rozhodčího nálezu je v podstatě nejsilnějším představitelným zásahem do rozhodčího řízení, jelikož rozhodčí řízení (stejně jako řízení před soudem) směřuje k vydání závazného a také konečného rozhodnutí ve věci. Konečnost rozhodčího nálezu je výrazně podpořena tím, že se proti němu není možné odvolat, zatímco proti rozsudku vydanému obecným soudem je možnost odvolání běžná. Zrušením rozhodčího nálezu obecným soudem je povaha konečnosti rozhodčímu nálezu upřena. Z konečnosti rozhodčího nálezu a z omezené možnosti navrhovat zrušení rozhodčího nálezu u obecného soudu (pouze ze zákonem stanovených úzkých důvodů) vyplývá, že volbou řešit spor v rozhodčím řízení chtějí strany získat konečné rozhodnutí od rozhodčího tribunálu, nikoliv od obecného soudu. Dánská právní úprava i praxe maximálně ctí vůli stran a dánská vstřícnost vůči rozhodčímu řízení se projevuje i tak, že v Dánsku jsou případy zrušení rozhodčího nálezu soudem extrémně ojedinělé.[309] Dánské obecné soudy se velmi zdráhají rozhodčí nálezy rušit, snaží se je ponechávat v platnosti a ponechat tak stranám v rukou skutečně konečný rozhodčí nález.

V DAA se projevují i některé aspekty evropského práva. DAA výslovně pomýšlí na variantu možnosti či nutnosti předložit předběžnou otázku k posouzení Soudnímu dvoru Evropské unie. Prakticky má

---

[308] Komentář k § 26. Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.

[309] Str. 131. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

rozhodčí tribunál postupující podle DAA předložit předběžnou otázku v případě, že je vyjasnění záležitosti či otázky evropského práva nutné k vydání rozhodčího nálezu v dané věci. Nicméně rozhodčí tribunál nemůže takovou předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie předložit sám, musí požádat obecný soud, aby předběžnou otázku předložil Soudnímu dvoru Evropské unie na žádost rozhodčího tribunálu.[310] O tom, zda je odpověď na předběžnou otázku skutečně nutná k vydání rozhodčího nálezu, rozhoduje příslušný obecný soud, který následně také stanoví konkrétní textové znění pokládané předběžné otázky. Ačkoliv je dánská právní úprava na tuto možnost připravena, v praxi zatím tímto způsobem nikdy nebyla předběžná otázka položena.[311] Dánský zákonodárce tuto možnost upravil proto, že otázky evropského práva mohou pochopitelně vyvstat i v rámci rozhodčího řízení a také proto, že samotný rozhodčí tribunál předběžnou otázku předložit nemůže, jelikož není považován za soudní orgán příslušný k předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie.

5.4 Shrnutí

Dánsko je vůči rozhodčímu řízení velmi vstřícné a snaží se orientaci ve svém právním řádu co nejvíce usnadnit i uživatelům ze zahraničí. I z tohoto důvodu dánský zákonodárce přijal v roce 2005 Vzorový zákon UNCITRAL do své národní úpravy. Vzorovým zákonem pro dánského zákonodárce byl tedy Vzorový zákon UNCITRAL v původním znění z roku 1985, před revizí v roce 2006.

I když Dánsko Vzorový zákon UNCITRAL přijalo, některá konkrétní ustanovení DAA se od Vzorového zákona UNCITRAL liší. V samotném úvodu DAA vyjasňuje, že se na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL nepoužije pouze na mezinárodní obchodní arbitráž, ale na jakékoliv rozhodčí řízení s místem konání v Dánsku – ať už se jedná o

[310] § 27 odst. 2, DAA.

[311] Str. 96. PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

řízení mezinárodní či národní, obchodní či jakékoliv jiné. Výjimky z aplikovatelnosti DAA na některé druhy sporů jsou v Dánsku upraveny ve zvláštních zákonech, jedná se například o některé stavební spory.

Strukturální a metodické rozdíly mezi Vzorovým zákonem UNCITRAL a DAA spočívají především v tom, že Vzorový zákon UNCITRAL je v jednotlivých ustanoveních více popisný a kazuistický, zatímco DAA často určité záležitosti souhrnně upravuje v úvodu úpravy a pouze odkazuje na ustanovení, kterých se souhrnná úprava týká (například možnost derogace). Právě kvůli odlišné metodě úpravy se mohou rozdíly mezi Vzorovým zákonem UNCITRAL a DAA na první pohled zdát větší, než se ukazují po podrobném zkoumání.

DAA dává stranám širší možnost bránit se proti rozhodnutím soudu souvisejícím s rozhodčím řízením podáním odvolání, zatímco Vzorový zákon UNCITRAL možnost takových odvolání maximálně omezuje. DAA umožňuje stranám odvolat se proti rozhodnutí soudu o vyloučení rozhodce, o ukončení mandátu rozhodce a o pravomoci rozhodčího tribunálu, zatímco Vzorový zákon UNCITRAL v těchto případech možnost odvolání výslovně vylučuje.

Dánský zákonodárce se rozhodl do DAA přidat některá ustanovení a pravidla, která ve Vzorovém zákoně UNCITRAL nemají obdobu. DAA v několika svých ustanoveních zakotvuje zvýšenou ochranu spotřebitele jako slabší strany, což souvisí s tím, že aplikovatelnost DAA se neomezuje pouze na obchodní spory, ale použije se na jakékoliv rozhodčí řízení s místem konání v Dánsku. DAA také celou svou hlavu sedmou věnuje otázce úpravy nákladů řízení, zatímco Vzorový zákon UNCITRAL tuto otázku neřeší. Dále DAA na rozdíl od Vzorového zákona UNCITRAL pomýšlí i na možnost podání předběžné otázky k Soudnímu dvoru Evropské unie podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie. Konečně DAA navíc obsahuje také úpravu důsledku rozhodnutí o zrušení rozhodčího nálezu na rozhodčí smlouvu. Když soud návrhu na zrušení rozhodčího nálezu vyhoví, DAA výslovně upravuje, že se rozhodčí smlouva stává opět účinnou (pokud se strany nedomluví jinak či pokud to není neslučitelné s rozhodnutím zrušujícím rozhodčí nález).

V přípravných materiálech, stanoviscích a posudcích ohledně DAA se Dánsko samo často proklamuje za stát vstřícný k rozhodčímu řízení, a to především k mezinárodnímu rozhodčímu řízení. Snaží se tak mimo jiné přimět zahraniční strany k volbě Dánska jako místa konání jejich případného rozhodčího řízení. Konkrétně se dánská vstřícnost k rozhodčímu řízení v DAA projevuje například tak, že DAA v podstatě předběhl dobu, jelikož už v roce 2005 netrval na formálním požadavku písemné formy rozhodčí smlouvy (do Vzorového zákona UNCITRAL se možnost uzavření rozhodčí smlouvy ústně či tacitně dostala až s revizí v roce 2006). Dále se DAA snaží nezasahovat do autonomie rozhodčího řízení přílišnými zásahy soudu, což je zřejmé například z toho, že podle DAA má soud vyhovět návrhu na zrušení rozhodčího nálezu z důvodu rozporu s veřejným pořádkem pouze v případě, že takový rozpor je zjevný. Vzorový zákon UNCITRAL odůvodňuje zrušení rozhodčího nálezu při jakémkoliv rozporu s veřejným pořádkem. Dalším důkazem dánské vstřícnosti k rozhodčímu řízení je fakt, že *travaux préparatoires* k DAA uvádí, že cizí rozhodčí nálezy by měly být v Dánsku uznány a vykonány i v případě, že Dánsko nemá povinnost uznat či vykonat daný rozhodčí nález podle mezinárodní úmluvy. Dánské ministerstvo spravedlnosti podpořilo tento náhled svým stanoviskem, ve kterém vysvětluje, že na rozhodčí nález pohlíží jako na výsledek soukromého sporu, založeného na dohodě mezi stranami a je méně podstatné, zda byl příslušný rozhodčí nález vydán ve smluvním státě Newyorské úmluvy či nikoliv. Vstřícnost a respekt k rozhodčímu řízení dokládá i poznatek z dánské praxe, ve které jsou případy zrušení rozhodčího nálezu soudem extrémně ojedinělé. Dánské obecné soudy se velmi zdráhají rozhodčí nálezy rušit, snaží se je ponechávat v platnosti a ponechat tak stranám v rukou skutečně konečný rozhodčí nález.

Dánsko je příkladem státu, který přijal Vzorový zákon UNCITRAL ve znění před revizí v roce 2006. Dánsko je právoplatně uvedeno na seznamu zemí, které Vzorový zákon UNCITRAL přijaly, ačkoliv mezi DAA a Vzorovým zákonem UNCITRAL přetrvávají určité odlišnosti. Odlišnosti jsou totiž často pouze strukturální či vyplývající

z povahy DAA jako národního právního předpisu a nikoliv mezinárodního vzoru. DAA některými svými ustanoveními reaguje na specifika a potřeby dánské právní praxe a na zažité tradice a lépe tak začleňuje DAA do celkového právního rámce účinného v Dánsku. Dánský zákonodárce navazuje DAA na ustanovení jiných dánských procesních předpisů a může si dovolit být více konkrétní než Vzorový zákon UNCITRAL, který musí dbát na svou co nejširší použitelnost v kterémkoliv státě. Obsahově jsou si DAA a Vzorový zákon UNCITRAL velmi podobní, i když struktura či metoda úpravy se poněkud liší. DAA je kvalitním národním předpisem, který reflektuje požadavky a očekávání mezinárodní praxe a zároveň dobře funguje v rámci dánského národního právního řádu.

6 Závěr

Různé státy přistupují k právní úpravě mezinárodní obchodní arbitráže různě. Obecným cílem často bývá (a je tomu tak i v případě Dánska a Švédska) být státem atraktivním pro konání mezinárodní obchodní arbitráže. Být oblíbeným místem volby mezinárodních stran k řešení svých případných budoucích nebo již existujících sporů je na jednu stranu prestižní záležitostí, na druhou stranu také strany mezinárodního obchodního sporu v místě jeho konání využívájí sofistikované právní služby či další související služby, což je pro příslušný stát i ekonomicky výhodné.

Pokud chce určitý stát zvýšit svou atraktivitu pro konání mezinárodní obchodní arbitráže, jedním z nejjednodušších a nejlogičtějších kroků je přijetí Vzorového zákona UNCITRAL do své národní úpravy. Vzorový zákon UNCITRAL postupně nabýval na významu od svého přijetí v roce 1985, kdy kvůli potřebám praxe mezinárodní obchodní arbitráže, kde přetrvávaly nevyhovující rozdíly mezi národními úpravami, vznikla na půdě UNCITRAL úspěšná sjednocující iniciativa, jejímž výsledkem byl právě Vzorový zákon UNCITRAL. Cílem iniciativy bylo reagovat na zjevnou potřebu sjednocení či co nejširší harmonizace úpravy mezinárodní obchodní arbitráže.[312]

Vzorový zákon UNCITRAL je iniciativou veskrze úspěšnou. Vzorový zákon UNCITRAL byl již přijat 83 státy a celkově 116 právními řády.[313] Dalším zjevným měřítkem úspěchu je nárůst počtu arbitrážních případů v přejímajících státech a také spokojenost vyjádřená odbornou veřejností a příslušnými experty působícími v oboru mezinárodní obchodní arbitráže v jednotlivých přejímajících státech.[314]

---

[312] FLEISCHHAUER, Carl-August. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. *The Arbitration Journal.* 1986, **41**(1), s. 17 - 22.

[313] *Status: UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006* [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné z: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/modellaw/commercial_arbitration/status.

[314] HERRMANN, Gerold, 1998. The UNCITRAL Arbitration Law: a Good Model of a Model Law. *Uniform Law Review*. **2**(3), s. 483 - 498.

V souvislosti s významnou rolí Vzorového zákona UNCITRAL v mezinárodní praxi je zajímavé zkoumat, které státy se jej rozhodly přijmout a které nikoliv a především, jak se rozhodnutí konkrétně promítlo v národní úpravě.

Švédsko je příkladem země, která je místem atraktivním pro konání mezinárodní obchodní arbitráže, a to i přesto, že se švédský zákonodárce opakovaně rozhodl Vzorový zákon UNCITRAL nepřijmout (jak při přípravě Zákona 1999:116, tak i při jeho novelizaci v roce 2019). Nelze opomenout, že Švédsko svou oblíbenost staví mimo jiné na atraktivní institucionální arbitráži, ale i zdejší ad hoc arbitráž drží krok s mezinárodní praxí, jak bylo prokázáno v této práci. Švédsko se při přípravě Zákona 1999:116, dopadajícího právě na ad hoc arbitráž, snažilo o maximální harmonizaci své nové právní úpravy se Vzorovým zákonem UNCITRAL. Každé jednotlivé ustanovení bylo se Vzorovým zákonem UNCITRAL porovnáváno a odchylky byly vždy náležitě debatovány a zdůvodněny. Odchylky často vyvěrají z dlouhé právní tradice či ze zažitých institutů, například v případě tradičního rozlišovaní mezi určením neplatnosti rozhodčího nálezu a mezi důvody pro zrušení rozhodčího nálezu. Zjištěné rozdíly mezi Vzorovým zákonem UNCITRAL a Zákonem 1999:116 lze rozdělit do několika dílčích závěrů.

Zaprvé je Zákon 1999:116 úpravou modernější a k rozhodčímu řízení ještě vstřícnější než Vzorový zákon UNCITRAL. Moderní prvek lze pozorovat například ve zkrácení lhůty pro podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu. Tato lhůta byla novelizací 2019 v důsledku postupující elektronizace zkrácena ze tří měsíců (i nadále lhůta Vzorového zákona UNCITRAL) na dva měsíce od doručení rozhodčího nálezu. Příkladem vstřícnějšího přístupu Zákona 1999:116 k rozhodčímu řízení prokazuje fakt, že pouze nejzávažnější formální nedostatky rozhodčího nálezu jsou důvodem pro jeho zrušení, zatímco podle Vzorového zákona UNCITRAL je zrušovacím důvodem jakýkoliv formální nedostatek.

Zadruhé Zákon 1999:116 ještě více ctí autonomii vůle stran než Vzorový zákon UNCITRAL. Strany mohou například svou dohodou

v rozhodčím řízení vyloučit případnou asistenci soudu při jmenování rozhodců i při přezkumu rozhodnutí o vyloučení rozhodce (podle Vzorového zákona UNCITRAL toto učinit nemohou).

Zatřetí si Zákon 1999:116 jako národní předpis může dovolit být detailnější a v některých otázkách specifičtější než Vzorový zákon UNCITRAL. Detailněji se Zákon 1999:116 věnuje například otázce formy a procesu napadání rozhodnutí o pravomoci rozhodčího tribunálu, dále situacím, které jsou považovány za vzbuzující pochybnost o nestrannosti a nezávislosti rozhodce, nebo také otázce asistence soudu s dokazováním a celkově přípustnosti důkazů.

Začtvrté bylo zjištěno, že se postupem času znění Zákona 1999:116 ještě více přibližuje znění Vzorového zákona UNCITRAL. Tento trend je prokázán především novelizací Zákona 1999:116 v roce 2019. Novelizace 2019 nově například zavedla, že je kladné rozhodnutí rozhodčího tribunálu o své pravomoci i podle Zákona 1999:116 samostatně napadnutelné, dále přidala výslovné ustanovení o určení rozhodného práva a také zakotvila vydání rozhodnutí o zastavení řízení v případě nerozhodnutí sporu věcně (před novelizací 2019 byl i v této situaci vydán rozhodčí nález). Všechny tyto novinky jsou pravidly známými ze Vzorového zákona UNCITRAL.

Při přípravě novelizace 2019 byla opakovaně zmiňovaným cílem švédského zákonodárce a důvodem pro novelizaci snaha o ještě vyšší popularitu Švédska jako místa pro konání mezinárodní obchodní arbitráže. Švédský zákonodárce evidentně došel k závěru, že přiblížení znění Zákona 1999:116 ke znění Vzorového zákona UNCITRAL ke splnění stanoveného cíle přispěje.

Dánsko je příkladem země, která Vzorový zákon UNCITRAL přijala. Stalo se tak v roce 2005, tudíž se v dánské právní úpravě promítla verze Vzorového zákona UNCITRAL z roku 1985. Dánský zákonodárce přistoupil k přijetí Vzorového zákona UNCITRAL zodpovědně a erudovaně, jelikož při promítnutí do národní úpravy v některých ohledech poměrně významně změnil jeho strukturu, aniž by změnil obsah či význam jednotlivých ustanovení. Proto se na první pohled mohou rozdíly

mezi Vzorovým zákonem UNCITRAL a DAA zdát větší, než jak je zřejmé při bližším zkoumání. Osm hlav DAA má shodný název jako všech osm hlav Vzorového zákona UNCITRAL. DAA oproti Vzorovému zákonu UNCITRAL ovšem obsahuje ještě dvě hlavy navíc, konkrétně se jedná o hlavu sedmou týkající se složení jistoty a pokrytí nákladů rozhodčího řízení a o hlavu desátou pojednávající o přechodných ustanoveních a o účinnosti DAA. Mnoho ustanovení DAA a Vzorového zákona UNCITRAL je v podstatě shodných, případně velmi podobných, rozdíly jsou často spíše v detailech či jednotlivostech.

Největší zjištěný rozdíl není obsahový, ale strukturální. DAA volí metodu méně popisnou a méně kazuistickou než Vzorový zákon UNCITRAL. To se projevuje například v úpravě kogentních a dispozitivních ustanovení, která DAA souhrnně řeší v úvodu úpravy, nebo v ustanoveních týkajících se procesu jmenování rozhodců. DAA volí strukturálně jiný přístup k úpravě, kdy preferuje řešení určitých záležitostí (náležitosti podání, asistence soudu, přípustnost odvolání) v úvodu úpravy společně pro více situací a je díky tomu stručnější.

V přípravných materiálech, stanoviscích a posudcích ohledně DAA se Dánsko často samo proklamuje za stát vstřícný k rozhodčímu řízení, a to především k mezinárodnímu rozhodčímu řízení. Příkladem je stanovisko dánského ministerstva spravedlnosti, že cizí rozhodčí nálezy by měly být v Dánsku uznány a vykonány i v případě, že Dánsko nemá povinnost uznat či vykonat daný rozhodčí nález podle mezinárodní úmluvy.

Cílem této práce není porovnávat švédskou a dánskou úpravu mezinárodní obchodní arbitráže navzájem, nicméně lze vyzdvihnout několik oblastí, které mají tyto úpravy společné a které Vzorový zákon UNCITRAL buď řeší odlišně, nebo neřeší vůbec. Zákon 1999:116 i DAA se aplikují na veškerou arbitráž s místem konání v daném státě, nerozhoduje obchodní či neobchodní povaha sporu nebo mezinárodní či národní původ stran. Vzorový zákon UNCITRAL se aplikuje pouze na mezinárodní obchodní arbitráž. Dále Zákon 1999:116 i DAA obsahují úpravu náhrady nákladů řízení, zatímco Vzorový zákon UNCITRAL tuto

oblast neřeší. A konečně Vzorový zákon UNCITRAL z pochopitelných důvodů nestanoví, které spory jsou arbitrabilní, a není bez zajímavosti, že jak podle Zákona 1999:116, tak i podle DAA je arbitrabilní široký okruh sporů, a to včetně sporů spotřebitelských.

Každý stát má suverénní právo zvolit si vlastní cíle právní úpravy v oblasti mezinárodní obchodní arbitráže, včetně přístupu ke Vzorovému zákonu UNCITRAL. Pokud si příslušný stát zvolí za cíl zvýšit svou popularitu jako místa konání mezinárodních obchodních arbitráží, je příjetí Vzorového zákona UNCITRAL jedním z nejjednodušších prostředků, jak tohoto cíle dosáhnout. Tento přístup zvolilo Dánsko. Stát může ovšem být populárním místem pro konání mezinárodních obchodních arbitráží i bez přijetí Vzorového zákona UNCITRAL. V takovém případě je možné zvolit přístup sledování trendů mezinárodní praxe, udržování své právní úpravy v souladu s těmito trendy a v neposlední řadě snaha svou právní úpravu se Vzorovým zákonem UNCITRAL maximálně harmonizovat. Tento přístup zvolilo Švédsko. Podstatné je, aby příslušný stát měl v oblasti přístupu k právní úpravě mezinárodní obchodní arbitráže jasnou strategii, předvídatelné cíle a aby postupoval analyticky a systematicky.

Švédsko i Dánsko mají ve vztahu k mezinárodní obchodní arbitráži jasný politický cíl, snaží se maximálně zvýšit svou oblíbenost jako místa konání mezinárodních obchodních arbitráží. Zákonodárci obou států se snaží podle svého nejlepšího přesvědčení a ve spolupráci s odbornou veřejností tento cíl naplňovat. Oba státy sledují světový vývoj a jsou připraveny svou právní úpravu novelizovat, pokud si praxe novelizaci vyžádá. Švédsko i Dánsko jsou příkladem zemí s kvalitním právním zázemím pro konání mezinárodní obchodní arbitráže a svou analytickou prací prokazují dobrou znalost Vzorového zákona UNCITRAL.

Pro Českou republiku může přístup Švédska a Dánska k mezinárodní obchodní arbitráži sloužit jako inspirace, pokud by český zákonodárce chtěl dosáhnout obdobných cílů. Česká republika přijala Vzorový zákon UNCITRAL z 80%, tudíž není uvedena na oficiálních

webových stránkách UNCITRAL v seznamu států, které Vzorový zákon UNCITRAL přijaly. Proto se česká situace více blíží švédskému než dánskému přístupu. Švédsko je oblíbeným místem konání mezinárodní obchodní arbitráže, i když Vzorový zákon UNCITRAL nepřijalo, ale pouze se jeho znění pokusilo maximálně přiblížit.

Pokud by se Česká republika chtěla na poli mezinárodní obchodní arbitráže stát výraznějším hráčem či dokonce novým arbitrážním centrem, měla by oficiální nepřijetí Vzorového zákona UNCITRAL kompenzovat obecně vůči arbitráži vstřícnou právní úpravou, vstřícným soudním systémem a v neposlední řadě kvalitními souvisejícími službami. Česká republika by také měla zvážit novelizaci své právní úpravy, konkrétně především zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „zákon o rozhodčím řízení"), a analyzovat, zda by nebylo žádoucí příblížit se znění Vzorového zákona UNCITRAL ještě více.

Největší rozdíly mezi zákonem o rozhodčím řízení a Vzorovým zákonem UNCITRAL přetrvávají v oblasti požadavků na formu rozhodčí smlouvy, úpravy vylučovacího procesu rozhodce, procesu pro namítání nedostatku pravomoci rozhodčího tribunálu, okamžiku zahájení řízení, požadavku ústního řízení, povinnosti rozhodce aktivně motivovat strany k uzavření smíru či v oblasti důvodů pro zrušení rozhodčího nálezu a úrovni diskrece rozhodčího tribunálu pro zrušení rozhodčího nálezu.[315] Avšak snad největším rozdílem zůstává nařizování předběžných opatření rozhodčím tribunálem, které předpokládá Vzorový zákon UNCITRAL, Zákon 1999:116 i DAA, ovšem v ČR je zákonem výslovně zakázáno.[316]

Česká republika má suverénní právo zvolit si libovolný přístup k mezinárodní obchodní arbitráži, nicméně podle názoru autorky této práce přináší mezinárodní obchodní arbitráž svému vybranému místu konání velké množství výhod, kvůli kterým je pro každý stát přínosné

---

[315] *Vzorový zákon UNCITRAL a rozhodčí řízení v České republice*, 2017. Praha. Dostupné z: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/185061/. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzity Karlovy. Vedoucí práce: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, DSc.

[316] § 22, Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

snažit se být vůči mezinárodní obchodní arbitráži co nejvstřícnější a nejpřátelštější. Pokud by se český zákonodárce rozhodl zvolit si jako svůj cíl maximální vstřícnost k mezinárodní obchodní arbitráži, vyslal by tím jasný signál do právního i soudního systému a souběžně by mohl uvažovat o novelizaci zákona o rozhodčím řízení. Mezinárodní obchodní arbitráž kvete tam, kde jsou jí kladeny co nejmenší překážky a kde je zároveň stát místa konání schopen a ochoten poskytnout asistenci a pomoc v omezeném okruhu případů, kdy je to potřeba.

7 Seznam zkratek

Vzorový zákon UNCITRAL	Vzorový zákon UNCITRAL pro mezinárodní obchodní arbitráž
UNCITRAL	Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo
Newyorská úmluva	Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, do československého právního řádu přijata vyhláškou ministerstva zahraničních věcí č. 74/1959 Sb.
Rozhodčí institut SCC	Rozhodčí institut obchodní komory ve Stockholmu
Pokyny vydané IBA	Pokyny pro střet zájmů v mezinárodní arbitráži vydané Mezinárodní advokátní komorou (IBA)
Zákon 1999:116	Švédský zákon č. 1999:116 o arbitráži, v originálním znění *SFS 1999:116: Lag 1999:116 om skiljeförfarande*
Novelizace 2019	Švédský zákon č. 2018:1954, novelizující Zákon 1999:116, v originálním znění *SFS 2018:1954*: *Lag om ändring i lagen (1999:116) om skiljeförfarande*
DAA	Dánský zákon č. 553 z 24. 6. 2005 o arbitráži, originálním znění *LOV nr 553 af 24/06/2005, Lov om voldgift*

8 Seznam použitých zdrojů

Právní předpisy, legislativní prameny a judikatura

Vzorový zákon UNCITRAL pro mezinárodní obchodní arbitráž (UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration). *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration: United Nations documents A/40/17, annex I and A/61/17, annex I*. Dostupné z: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-09955_e_ebook.pdf.

Status: UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006 [online]. [cit. 2020-05-12]. Dostupné z: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/modellaw/commercial_arbitration/status.

Explanatory Note by the UNCITRAL secretariat on the 1985 Model Law on International Commercial Arbitration as amended in 2006 [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/MLARB-explanatoryNote20-9-07.pdf.

Status of conventions and model laws: A/CN.9/876 [online]. 2016. New York: United Nations General Assembly, str. 20 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://undocs.org/en/A/CN.9/876.

Resolution 40/72 [online]. Fortieth Session. United Nations, ročník 1985, 112th plenary meeting [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/40/72.

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

SFS 1999:116: Lag (1999:116) om skiljeförfarande. Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1999116-om-skiljeforfarande_sfs-1999-116.

SOU 1994:81. *Ny lag om skiljeförfarande*, Stockholm, ročník 1994, číslo 81. Dostupné z: https://weburn.kb.se/sou/475/urn-nbn-se-kb-digark-4749081.pdf.

SFS 2018:1954: *Lag om ändring i lagen (1999:116) om skiljeförfarande.* Dostupné z: https://www.svenskforfattningssamling.se/sites/default/files/sfs/2018-11/SFS2018-1954.pdf.

SOU 2015:37. *Översyn av lagen om skiljeförfarande*, Stockholm, ročník 2015, číslo 37. Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/statens-offentliga-utredningar/oversyn-av-lagen-om-skiljeforfarande_H3B337/html.

En modernisering av lagen om skiljeförfarande, 2018. Stockholm: Lagrådsremiss, ročník 2018. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagradsremiss/2018/03/en-modernisering-av-lagen-om-skiljeforfarande.

En modernisering av lagen om skiljeförfarande: Regeringens proposition, 2018. Stockholm, Prop. 2017/18:257. Dostupné z: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/09/prop.-201718257/.

SOU 1995:65. *Näringslivets tvistlösning*, Stockholm, ročník 1995, číslo 65. Dostupné z: https://weburn.kb.se/sou/487/urn-nbn-se-kb-digark-4860140.pdf.

Report of the Working Group on Arbitration on the work of its thirty-ninth session, A/CN.9/WG.II/WP.125. Vienna: United Nations Commission on International Trade Law, 10 – 14 November 2003, 39th session. Dostupné z: https://undocs.org/en/A/CN.9/WG.II/WP.125.

Report of the Working Group on Arbitration on the work of its sixth session, A/CN.9/245. Vienna: United Nations Commission on International Trade Law, 29 August – 9 September 1983, 6th session, bod 18-23. Dostupné z: https://undocs.org/en/A/CN.9/245.

Švédský Nejvyšší Soud, NJA 1996, s. 330 (Scanax AB v. Svensk Filmtjänst AB), NJA 1996:50.

LOV nr 553 af 24/06/2005. *Lov om voldgift*, Amalienborg, ročník 2005, číslo 553. Dostupné z: https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=2119. Neoficiální anglický překlad dostupný z: https://voldgiftsinstituttet.dk/wp-content/uploads/2015/01/danish_arbitration_act_2005.pdf.

BEK nr 117 af 07/03/1973. *Bekendtgørelse om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser og om international*

handelsvoldgift, Justitsministeriet, ročník 1973, číslo 117. Dostupné z: https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=57411.

Status of Treaties: European Convention on International Commercial Arbitration. United Nations Treaty Collection [online]. [cit. 2019-3-27]. Dostupné z: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXII-2&chapter=22&lang=en.

Regler for behandling af voldgiftssager, 2013. Voldgiftsinstituttet. Dostupné z: https://voldgiftsinstituttet.dk/wp-content/uploads/2014/12/dk_voldgiftsbrochure.pdf (dk), https://voldgiftsinstituttet.dk/wp-content/uploads/2015/01/rules_1_may_2013_-_pdf-uden-logo.pdf (eng).

Důvodová zpráva (*Bemærkninger til lovforslaget*), *Lov om voldgift*, L 127. 16.3.2005. Dostupné z: https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/L127/som_fremsat.htm.

Literatura, odborné články a publikace

CORDERO-MOSS, Giuditta, 2013. *International Commercial Arbitration: Different Forms and Their Features*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107033481.

RADICATI DI BROZOLO, Luca, 2013. International arbitration and domestic law. CORDERO-MOSS, Giuditta. *International Commercial Arbitration: Different Forms and Their Features*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107033481.

W. LAURENCE, Craig, 2016. Some Trends and Developments in the Laws and Practice of International Commercial Arbitration. *Texas Internationaal Law Journal*. **50**(4), 699-780. ISSN 01637479.

BANTEKAS, Ilias, 2015. *An Introduction to International Arbitration* [online]. Brunel: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781316275696. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/an-introduction-to-international-arbitration/5E8E5216D659623C2AE97DE266E27891#fndtn-contents.

MOSES, Margaret L., 2017. *The Principles and Practice of International Commercial Arbitration* [online]. Třetí vyd. Chicago: Cambridge University Press [cit. 2020-03-25]. ISBN

9781316585245. Dostupné z: https://www-cambridge-org.ezproxy.is.cuni.cz/core/books/principles-and-practice-of-international-commercial-arbitration/24DFE464D79C156B5A6E4D0D49CA0618.

LEW, Julian D. M., 2006. Achieving the Dream: Autonomous Arbitration. *Arbitration International*. LCIA. **22**(2), s. 179 - 204.

MOHAMMAD, Jan Naqib Ishan a ABDUL RASHID, Haruna Lawan, 2014. The Role of Arbitration in the Resolution of International Commercial Disputes. *IIUM LAW JOURNAL*. **22**(2), s. 265 - 294.

GOTTI, Maurizio, Christopher CANDLIN a Vijay K. BHATIA, 2012. *Discourse and Practice in International Commercial Arbitration* [online]. Burlington, VT: Routledge [cit. 2020-03-25]. ISBN 9781409432319. Dostupné z: https://eds-a-ebscohost-com.ezproxy.is.cuni.cz/eds/detail/detail?vid=0&sid=35ea0a8c-f6e3-4732-a99a-7f47ca07a45f%40sdc-v-sessmgr03&bdata=JkF1dGhUeXBlPWlwLHNoaWImbGFuZz1jcyZzaXRlPWVkcy1saXZlJnNjb3BlPXNpdGU%3d#AN=419801&db=nlebk.

VIAL, Gonzalo, 2017. Influence of the Arbitral Seat in the Outcome of an International Commercial Arbitration. *International Lawyer*. **50**(2), 329-346. ISSN 00207810.

BORN, Gary, 2010. *International arbitration and forum selection agreements: drafting and enforcing*. Third edition. Alphen ann den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International. ISBN 9789041183880.

CAPPER, Phillip, Dipen SABHARWAL a Claire CONNELLAN, When is the 'Venue' of an Arbitration its 'Seat'? In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 25.11.2009 [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2009/11/25/when-is-the-venue-of-an-arbitration-its-seat/.

LATHAM & WATKINS, *Guide to International Arbitration* [online]. 2017 [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: https://www.lw.com/thoughtleadership/guide-to-international-arbitration-2017.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda, 2013. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7478-004-2.

BALL, Markham. The Essential Judge: the Role of the Courts in a System of National and International Commercial Arbitration. *Arbitration International*. LCIA. 2006, **22**(1), s. 73 - 94.

Vzorový zákon UNCITRAL a rozhodčí řízení v České republice, 2017. Praha. Dostupné z: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/185061/. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzity Karlovy. Vedoucí práce: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, DSc.

Posudek vedoucího:Vzorový zákon UNCITRAL a rozhodčí řízení v České republice, 2017. Praha. Dostupné z: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/185061/. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzity Karlovy. Vedoucí práce: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, DSc.

Posudek oponenta:Vzorový zákon UNCITRAL a rozhodčí řízení v České republice, 2017. Praha. Dostupné z: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/185061/. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzity Karlovy. Vedoucí práce: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, DSc.

MADSEN, Finn, 2016. *Commercial arbitration in Sweden: a commentary on the Arbitration Act (1999:116) and the arbitration rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce*. Fourth edition. Stockholm: Jure Förlag AB. ISBN 978-917-2236-431.

ANDERSSON, Fredrik, Therese ISAKSSON, Marcus JOHANSSON, Ola NILSSON a Johnny HERRE, 2011. *Arbitration in Sweden*. Stockholm: Swedish Arbitration Association. ISBN 978-917-2234-543.

HAVEDAL IPP, Anja, Time to Upgrade: Review of the Swedish Arbitration Act. In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 17.10.2015 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2015/10/17/time-to-upgrade-review-of-the-swedish-arbitration-act/.

ROSENGREN, Jonas, Proposed Modernisation of the Swedish Arbitration Act. In: *LinkedIn* [online]. WERKS Advokater, 2.3.2018 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z:

https://www.linkedin.com/pulse/proposed-modernisation-swedish-arbitration-act-jonas-rosengren.

KOTICK, Brian, 2018. The Swedish Government Revives Efforts to Modernise the Arbitration Act. In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 9.4.2018 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2018/04/09/the-swedish-government-revives-efforts-to-modernise-the-arbitration-act/.

SEKOLEC, Jernej a Nils ELIASSON, 2006. The UNCITRAL Model Law on Arbitration and the Swedish Arbitration Act: a comparison. In: *The Swedish Arbitration Act of 1999, five years on.* Huntington (N.Y.): JurisNet. Str. 171-250. ISBN 19-294-4691-8.

HEUMAN, Lars, c2003. *Arbitration law of Sweden: practice and procedure*. Huntington, NY: Juris Pub. ISBN 19-294-4620-9.

HOBÉR, Kaj, c2011. *International commercial arbitration in Sweden*. New York: Oxford University Press. ISBN 978-019-9218-523.

SHAUGHNESSY, Patricia, Sweden Adopts Revisions to Modernize its Arbitration Act. *Kluwer Arbitration Blog* [online]. 1.12.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2018/12/01/sweden-adopts-revisions-to-modernize-its-arbitration-act/.

GRAFF, Philip a PEDERSEN, Søren Narv, Arbitration procedures and practice in Denmark. In: *Thomson Reuters Practical Law* [online]. 1.3.2016 [cit. 2019-3-27]. Dostupné z: https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/0-584-3745?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true&comp=pluk&bhcp=1.

RICARD, Lassen, Arbitration in Denmark. In: *Lexology* [online]. 7.2.2019 [cit. 2019-3-13]. Dostupné z: https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=5c85efc1-03db-4c27-867c-b3b03458fe75.

PIHLBLAD, Steffen, Christian LUNDBLAD a Claus SØGAARD-CHRISTENSEN, translated by Steven HARRIS, 2014. *Arbitration in Denmark*. Copenhagen: Djøf Publishing. ISBN 978-87-574-2779-0.

FLEISCHHAUER, Carl-August. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. *The Arbitration Journal.* 1986, **41**(1), s. 17 - 22.

HERRMANN, Gerold, 1998. The UNCITRAL Arbitration Law: a Good Model of a Model Law. *Uniform Law Review*. **2**(3), s. 483 - 498.

9 Abstrakt a klíčová slova

Vzorový zákon UNCITRAL a rozhodčí řízení ve vybraných evropských státech

Abstrakt

Vzorový zákon UNCITRAL pro mezinárodní obchodní arbitráž má neoddiskutovatelně významný sjednocující vliv na právní úpravy po celém světě, což je prokázáno stále se zvyšujícím počtem států, které jej do své právní úpravy přejaly, případně se jím alespoň výrazně inspirovaly. Mnoho evropských států má totiž za cíl být vůči mezinárodní obchodní arbitráži státem vstřícným. Mezi takové státy patří i Švédsko a Dánsko. Jednou z možností, jak státy mohou zvýšit svou vstřícnost vůči mezinárodní obchodní arbitráži, je přijetí Vzorového zákona UNCITRAL do své národní právní úpravy. Tuto možnost zvolilo Dánsko. Švédsko sice Vzorový zákon UNCITRAL do své národní právní úpravy nepřejalo, nicméně se snaží svou vnitrostátní právní úpravu s tímto mezinárodním vzorem maximálně harmonizovat a dále svou oblíbenost zvyšovat mimo jiné také například dobrou dostupností kvalitních služeb s mezinárodní obchodní arbitráží souvisejících.

V každém případě mezi zněním Vzorového zákona UNCITRAL a mezi národními právními úpravami Dánska a Švédska dopadajícími na mezinárodní obchodní arbitráž přetrvávají určité rozdíly, které jsou zkoumány v této práci. Předmětem analýzy jsou oblasti, ve kterých se národní právní úpravy Dánska a Švédska od Vzorového zákona UNCITRAL odlišují a především také z jakých důvodů. Hlavním cílem práce je nastínit, ve kterých oblastech se Dánsko a Švédsko od znění Vzorového zákona UNCITRAL odchylují a jak i přesto dosahují svého cíle mít vůči mezinárodní obchodní arbitráži vstřícné národní úpravy. Přijetí Vzorového zákona UNCITRAL do vnitrostátní právní úpravy je jednou z možností, jak mohou státy zvýšit svou oblíbenost a atraktivitu na poli mezinárodní obchodní arbitráže, ovšem nejedná se o možnost jedinou.

Dílčím cílem této práce je také nastínit postupný vývoj mezinárodní obchodní arbitráže jako stále oblíbenějšího alternativního způsobu řešení sporu. Zvýšení atraktivity daného státu jako místa konání mezinárodní obchodní arbitráže s sebou přináší četné výhody, kvůli kterým se stále více států snaží mít vůči mezinárodní obchodní arbitráži co nejliberálnější a nejvstřícnější právní úpravu. Každý stát má suverénní právo zvolit si vlastní cíle a strategii jejich dosahování, ovšem tato práce poukazuje na to, že být oblíbeným místem konání mezinárodní obchodní arbitráže je pro státy v mnoha ohledech přínosné.

Klíčová slova: Vzorový zákon UNCITRAL, mezinárodní obchodní arbitráž, domácí rozhodčí řízení

10 Abstract and keywords

UNCITRAL Model Law and arbitration in selected European countries

Abstract

The UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration has an undeniably crucial unifying effect on arbitration laws worldwide, which is evidenced by an ever-increasing number of states that have adopted it or have been at least vastly inspired by it. Many European countries have set themselves a goal to be a friendly country towards international commercial arbitration. Sweden and Denmark belong among those countries. One of the options how countries may increase their friendliness towards international commercial arbitration is to adopt the UNCITRAL Model Law. Denmark has chosen this option. Even though Sweden has not adopted the UNCITRAL Model Law, it tries to harmonise its national laws with it as much as possible and further increase its popularity by for instance good availability of high-quality services related to international commercial arbitration.

However, certain differences between the wording of the UNCITRAL Model Law and the national Danish and Swedish laws applicable to international commercial arbitration remain and these differences are analysed in this thesis. The subject of the analysis are the areas where the wording of Danish and Swedish national laws differs from the UNCITRAL Model Law and, most importantly, the reasons why it differs. The main aim of this thesis is to show in which areas Denmark and Sweden choose to deviate from the wording of the UNCITRAL Model Law and at the same time still manage to reach their goal of having friendly national laws towards international commercial arbitration. The adoption of the UNCITRAL Model Law is one of the options how countries may increase their popularity and attractiveness in the field of international commercial arbitration, however, it is not the only available option.

A partial aim of this thesis is to demonstrate the progressive development of international commercial arbitration as an increasingly more popular way of alternative dispute resolution. Boosting the attractiveness of a certain country as a seat of international commercial arbitration brings numerous advantages that motivate more and more countries to try to have as liberal and as friendly laws towards international commercial arbitration as possible. Each country has a sovereign right to define its own aims and strategies to reach them, however, this thesis shows that for any country being a popular seat of international commercial arbitration is beneficial in many aspects.

Klíčová slova: UNCITRAL Model Law, international commercial arbitration, national arbitration